

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı

AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

M. Bengü ŞEKEROĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2016

AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE ETKİ EDEN
FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

M. Bengü ŞEKEROĞLU

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2016

KABUL VE ONAY

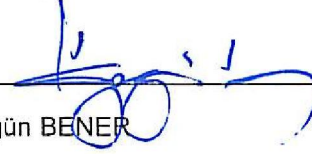
Bengü ŞEKEROĞLU tarafından hazırlanan "Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 12.12.2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Müberra BABAOĞUL (Başkan)

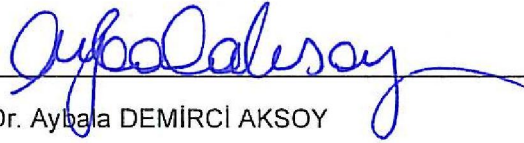
Doç. Dr. Hülya ÖZTOP (Danışman)

Prof. Dr. Özgün BENER

Prof. Dr. Sibel ERKAL

Doç. Dr. Aybala DEMİRCİ AKSOY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Sibel BOZBEYOĞLU

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☒ Tezimin/Raporumun 2 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

12.12.2016

M. Bengü Şekeroğlu

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecinde bilgisini ve desteğini esirgemeyen çok değerli danışman hocam Sayın Doç. Dr. Hülya ÖZTOP' a,

Değerli görüşleriyle beni aydınlatan tez jüri üyelerim Sayın Prof. Dr. Müberra BABAOĞUL' a, Sayın Prof. Dr. Özgün BENER' e, Sayın Prof. Dr. Sibel ERKAL' a, Sayın Doç. Dr. Aybala DEMİRCİ AKSOY' a,

Yüksek lisans eğitimim boyunca bana destek olan Kıran ve Ertan ailesine,

Yaşamıma anlam ve değer katan eşim Mustafa Önder ŞEKEROĞLU ve kızım Sude ŞEKEROĞLU' na,

Hayatım boyunca maddi ve manevi yardımlarını, desteğini benden hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman ve her an yanımda olan Şahin KIRAN ağabeyime,

Sonsuz Teşekkürler...

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

o Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir. (Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etseniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)

● Tezimin/Raporumun **20.12.2018** tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum. (Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)

o Tezimin/Raporumun.....tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.

o Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi

20.12.2016

 M. Bengü ŞEKEROĞLU

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Doç. Dr. Hülya ÖZTOP danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

M. Bengü ŞEKEROĞLU

ÖZET

ŞEKEROĞLU, M. Bengü. *Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2016.

Bu araştırma ailelerin; konut ve çevresine ilişkin özelliklerden duydukları memnuniyet düzeyinin belirlenmesi, konut ve çevresine ilişkin memnuniyetlerine etki eden faktörlerin incelenmesi ve gelecekte planlanacak konutlara ilişkin memnuniyetin artırılması için ilgili kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Araştırmanın evrenini Ankara ili, Çankaya ilçesi, Yaşamkent mahallesinde ikamet eden aileler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden ve tabakalı örneklem yöntemi ile seçilen 420 bireyden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Hazırlanan anket formunda ilk bölüm katılımcıların kişisel bilgilerinden, ikinci bölüm katılımcıların mevcut konutlarının özelliklerinden, üçüncü bölüm ise, konut ve çevresine ilişkin özelliklere duyulan memnuniyeti ölçmek için araştırmacı tarafından geliştirilen Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirlik katsayısı 0,953 olarak elde edilmiştir. Ölçeği oluşturan üç alt boyutun faktör yükleri incelendiğinde; "Fiziksel Memnuniyet" alt boyutunda en önemli değişkenin 0,85 faktör yüküyle "Mutfağın büyüklüğü (m²)" olduğu bulunmuştur. Bu alt boyutta katılımcıların yaklaşık %41,9' u mevcut konutlarındaki girişin (holün) kullanışlı olmasından memnun olduklarını belirtmişlerdir. "Erişilebilirlik Memnuniyeti" alt boyutunda en önemli değişken 0,91 faktör yüküyle "Sağlık olanaklarına yakınlık durumu" olarak belirlenmiştir. Bu alt boyutta katılımcıların %33,6' sı yaşadıkları konutun kent merkezine yakınlık durumundan memnun olduklarını ifade etmiştir. "Çevresel Memnuniyet" alt boyutunda en önemli değişken 0,91 faktör yüküyle "Yangın yönetmeliğine uygunluk" olarak belirlenmiştir. Bu alt boyutta trafik kazalarına karşı alınan önlemlerden katılımcıların %35,7' si memnun olduklarını ifade etmiştir.

Katılımcıların konut ve çevresine ilişkin memnuniyet düzeyleri bazı sosyo-ekonomik ve demografik değişkenlere göre incelendiğinde; bireylerin cinsiyeti, yaş grupları ve konut sahibi olma durumları ile fiziksel, çevresel ve erişilebilirliğe ilişkin memnuniyet düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0,05$). Gelir grubuna göre erişilebilirlik ve çevresel memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p>0,05$) fiziksel memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p< 0,05$). Çocuk sahibi olma durumuna göre, erişilebilirlik memnuniyet düzeyine ilişkin farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunurken ($p< 0,05$), fiziksel ve çevresel memnuniyet düzeyi ile çocuk sahibi olma arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır ($p> 0,05$). Katılımcıların mevcut konutlarının büyüklüğüne göre ise fiziksel, çevresel ve erişilebilirlik memnuniyeti arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p< 0,05$).

Fiziksel memnuniyet ile çevresel memnuniyet arasında aynı yönlü %57,5'lik (istatistiksel olarak) önemli ilişkiye rastlanmıştır, fiziksel memnuniyetteki toplam değişimin %45,0'ının çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik memnuniyeti ile açıklanabildiği belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler

Konut, konut memnuniyeti, çevresel kalite, konut ve çevresel kalite memnuniyeti

ABSTRACT

ŞEKEROĞLU, M. Bengü. *Investigating Factors That Effects Families Residence And Enviromental Quality Satisfaction*, Master Thesis, Ankara, 2016

This research was planned and carried out to determine satisfaction level of families in housing and its environment, to examine the factors related to their satisfaction about housing and its environment and to make suggestions for institutions and organizations to increase satisfaction about houses to be planned in the future. The universe of the research is formed by families who live in Çankaya, Yaşamkent ,the districts of Ankara. The sample of the research consists of 420 individuals selected voluntarily to participate in the study by stratified sampling method. Survey form was used as data collecting tool in the research. In the prepared questionnaire, the first part consists of personal information of the participants, the second part is the properties of existing residences and the third part includes Housing and Environmental Quality Satisfaction Scale developed to by the researcher for measure satisfaction of the residents and environment. The reliability coefficient of the scale was 0.953. When the factor loadings of three sub-dimensions constituting the scale are examined, the most important variable in “Physical Satisfaction” sub-dimension was found as "Size of Kitchen (m²)" with a factor load of 0.85. Approximately 41.9% of the participants in this sub-dimension stated that they were pleased with the entrance (hall) of their houses. The most important variable in “Accessibility Satisfaction” sub-dimension was identified as "closeness to health facilities" with a factor of 0.91. In this sub-dimension, 33.6% of the participants stated that they were satisfied with closeness of their houses to the city center. The most important variable in “Environmental Satisfaction” sub-dimension was determined as "Compliance with fire measures" with a factor of 0.91. In this subdimension, 35.7% of participants expressed their satisfaction with measures taken against traffic accidents.

Levels of the subjects' satisfaction with the houses and their surroundings were studied in terms of certain socioeconomic and demographic variables, and the said study did not find reveal any statistically meaningful difference ($p>0.05$) between the subjects' genders, age groups and ownership and the levels of their satisfaction with physical, environmental and accessibility aspects of the houses. The difference between their satisfaction levels with the accessibility and environmental aspects and their income levels was found to be not meaningful ($p>0.05$), but the difference between their satisfaction with physical aspects and their income levels was meaningful ($p<0.05$). The difference between levels of their satisfaction with accessibility and their parent or non-parent status was found to be statistically meaningful ($p<0.05$), but the difference between their levels of satisfaction with the physical and environmental aspects and their same status was found to be not statistically meaningful ($p>0.05$). The difference between the surface areas of the subjects' houses and their levels of satisfaction with the physical, environmental and accessibility aspects was found to be statistically meaningful ($p<0.05$).

A statistically significant relationship was found between physical satisfaction and environmental satisfaction of 57.5%, and it was determined that 45% of the total change in physical satisfaction can be explained by satisfaction of environmental satisfaction and accessibility.

Key Words

Housing, housing satisfaction, environmental quality, housing and environmental quality satisfaction.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI	iv
ETİK BEYAN	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xiv
TABLolar DİZİNİ.....	xv
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xvii
1. GİRİŞ	1
1.1. KONUT KAVRAMI.....	2
1.2. KONUT ÇEVRESİ.....	5
1.3. ÇEVRESEL KALİTE KAVRAMI	9
1.4. KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİ.....	11
1.5. KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALAR	14
1.5.1. Konu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	15
1.5.2. Konu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar.....	21
1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI.....	24
1.7. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ	26
1.8. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI	28

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	29
2.1. ARAŞTIRMA BÖLGESİNİN SEÇİMİ	29
2.2. ÖRNEKLEM YÖNTEMİ VE SEÇİMİ.....	31
2.3. VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI.....	35
2.3.1. Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet	
Düzeyini Belirlemeye İlişkin Ölçek Geliştirme Süreci.....	35
2.3.2. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeğine İlişkin	
Pilot Çalışma Analizleri.....	35
2.3.2.1. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları	35
2.3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	39
2.3.2.3. İç Tutarlılık Sonuçları	41
2.3.2.4. Anket Formunun Hazırlanması	41
2.3.2.5. Anket Formunun Uygulanması	42
2.3.2.6. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi	43
3.BULGULAR	44
3.1. KATILIMCILAR HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER	44
3.1.1. Katılımcıların Cinsiyeti	44
3.1.2. Katılımcıların Yaş Durumu	44
3.1.3. Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumu	45
3.1.4. Ailelerin Yaşam Dönemi.....	45
3.1.5. Katılımcıların Öğrenim Durumu.....	46
3.1.6. Katılımcıların Aylık Gelir Durumu	46
3.1.7. Katılımcıların Konut Sahipliği Durumu.....	47

3.2. KATILIMCILARIN MEVCUT KONUTLARINA İLİŞKİN

BİLGİLER	47
3.2.1. Konutta Birlikte Yaşanan Kişiler	47
3.2.2. İkamet Edilen Konutun Tipi	48
3.2.3. İkamet Edilen Konutun Büyüklüğü	48
3.2.4. Konutta Yerli Depo Alanı Bulunma Durumu	49
3.2.5. Konutta Depo Alanının Bulunduğu Yer	49
3.2.6. Konutun İçinde Değişiklik Yapma Durumu	50
3.2.7. Konutun Mahremiyet Durumu	50
3.2.8. Konutun Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanları.....	51
3.2.9. Konutun Çevresindeki Komşuluk İlişkileri.....	51
3.2.10. Genel Olarak Konutun Fiziksel ve Çevresel Özelliklerine İlişkin Memnuniyet Durumu	52

3.3. AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE İLİŞKİN BİLGİLER.....

3.3.1. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizine İlişkin Bilgiler	53
3.3.2. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi	56
3.3.3. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Çoklu İlişki	56

3.4. SOSYO-EKONOMİK VE DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN KONUT VE ÇEVRESİNE İLİŞKİN MEMNUNİYET DÜZEYİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

3.4.1. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeğinin Alt Boyut Ortalamaları.....	58
3.4.2. Cinsiyete Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	58
3.4.3. Yaş Grubuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	59

3.4.4. Gelir Grubuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	60
3.4.5. Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	62
3.4.6. Konut Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	63
3.4.7. Konut Büyüklüğüne Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	63
4.TARTIŞMA.....	66
4.1. KATILIMCILAR HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER	66
4.2. KATILIMCILARIN MEVCUT KONUTLARINA İLİŞKİN BİLGİLER	66
4.3. AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE İLİŞKİN BİLGİLER.....	69
4.4. SOSYO-EKONOMİK VE DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN KONUT VE ÇEVRESİNE İLİŞKİN MEMNUNİYET DÜZEYİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	73
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	78
KAYNAKLAR	85
EK 1: ANKET FORMU	97
EK 2: ANKET UYGULAMA İZNİ	102
EK 3: ÖRNEKLEM BELİRLEMeye İLİŞKİN BİLGİ TALEBİ BELGESİ	103
EK 4: ETİK KURUL İZNİ	104
EK 5: ORJİNALLİK RAPORU	105

KISALTMALAR DİZİNİ

AFA: Açıklayıcı Faktör Analizi

BOOS: Büyüklüğe Orantılı Olasılıklı Seçim

DFA: Doğrulayıcı Faktör Analizi

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation

SPSS: Statistical Package Social Science

TMMOB: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

TOKİ: Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: Örneklem büyüklüğü- 1. Tabaka	33
Tablo 2: Örneklem büyüklüğü- 2. Tabaka	34
Tablo 3: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği Faktör Yapısı	38
Tablo 4: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği Madde-Test Korelasyon Değerleri	39
Tablo 5: Güvenirlik Analizi Sonuçları	41
Tablo 6: Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı.....	44
Tablo 7: Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	45
Tablo 8: Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Dağılımı	45
Tablo 9: Katılımcıların Aile Yaşam Dönemlerine Göre Dağılımı.....	45
Tablo 10: Katılımcıların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı	46
Tablo 11: Katılımcıların Aylık Gelir Gruplarına Göre Dağılımı.....	46
Tablo 12: Katılımcıların Konuta Sahip Olma Durumuna Göre Dağılımı.....	47
Tablo 13: Katılımcıların Konutta Birlikte Yaşadıkları Kişilere Göre Dağılımı	48
Tablo 14: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konut Tipine Göre Dağılımı	48
Tablo 15: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konutun Büyüklüğüne Göre Dağılımı	49
Tablo 16: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konutta Yerli Depo Alanı Bulunma Durumuna Göre Dağılımı.....	49
Tablo 17: Depo Alanı Olan Konutlarda Depo Alanlarının Bulunduğu Yere Göre Dağılımı.....	50
Tablo 18: Katılımcıların Konutun İçinde Değişiklik Yapma Durumuna Göre Dağılımı	50
Tablo 19: Katılımcıların Konutun Mahremiyeti Sağlama Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 20: Katılımcıların Konutun Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanlarının Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 21: Katılımcıların Konutun Çevresindeki Komşuluk İlişkilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı	52
Tablo 22: Genel Olarak Konutun Fiziksel ve Çevresel Özelliklerinden Memnuniyet Durumu	53

Tablo 23: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizi	55
Tablo 24: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Güvenirlik Analizi Sonuçları	56
Tablo 25: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Değerleri.....	56
Tablo 26: Çoklu Regresyon Modeli İle Fiziksel Memnuniyet, Çevresel Memnuniyet ve Erişilebilirlik Memnuniyeti Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	57
Tablo 27: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutlarına İlişkin Ortalama Puanlar	58
Tablo 28: Katılımcıların Cinsiyetine Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	59
Tablo 29: Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	60
Tablo 30: Katılımcıların Gelir Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar	61
Tablo 31: Gelir Değişkeni İçin Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları.....	61
Tablo 32: Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar.....	62
Tablo 33: Katılımcıların Konut Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar.....	63
Tablo 34: Katılımcıların Mevcut Konutlarının Büyüklüğüne Göre (m²) Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar.....	64
Tablo 35: Konut Büyüklüğü Değişkeni İçin Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları.....	65

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Konutun İşlevleri	4
Şekil 2: Konut İhtiyacı Sıralaması.....	5
Şekil 3: Konutsal Çevre ve İnsan İlişkisi Şeması	6
Şekil 4: Ankara'nın Gelişim Yönleri.....	30
Şekil 5: Yaşamkent Mahallesi	30
Şekil 6: Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Path Diyagramı).....	40

1.GİRİŞ

İnsanoğlunun varoluşundan bu yana en temel gereksinmelerinden biri barınmadır. Konut ise bu temel gereksinimi karşılayan temel yapı türü olarak, bireylerin gündelik yaşamdaki sığınağı, sosyo-ekonomik yapıdaki statüsü ve yaşadıkları çevreyle olan duygusal ilişkilerinin yaşandığı bir yerdir (Francescato, 1998).

1980'li yıllardan beri gündemde olan küreselleşme ile birlikte meydana gelen ekonomik ve teknolojik değişimler, ailelerin sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerini de hızla değiştirmektedir (Preteceille, 1997). Tüm dünyada ve ülkemizde değişen yaşam koşulları özellikle kentlerde yaşayan ailelerin yapısında meydana gelen değişim, yaşam biçimlerini etkilemekte, ailelerin kullandıkları konuta ve konut çevresine ilişkin beklentilerini de değiştirmektedir (Gülmez, 2007). 21. yüzyılda değişen toplumsal yapılar, hızlı nüfus artışı ve egemen olan tüketim toplumu bireylerin konuta verdikleri önemin artmasına da neden olmuştur (Öncü, 1999).

Konut; ailelerin ortak ve bireysel bütün faaliyetlerinin gerçekleştiği, ahlak ve kültürünün geliştiği, bir yer olmasının yanı sıra sosyal, psikolojik ve ekonomik beklentilere yön vermesi nedeniyle de aile yaşamı içinde önemli bir yere sahiptir. Ailelerin bütün yaşam dönemlerinde önemi büyük olan konutların, yeterli kalite ve nitelikte olmaması ve bireylerin gereksinimlerini tam olarak karşılayamaması uzun yıllardan beri ülkemizin gündemindeki önemli sorunlardan birisidir. Diğer taraftan ülkemizdeki mevcut yapı stokunun günümüz ailelerinin yaşam biçimlerine ne kadar uygun olduğu tartışılmaktadır. Rant odaklı üretim ve ailelerin konut gereksinimlerini belirlemeye yönelik çalışmaların azlığı, bireylerin konuttan beklentilerini ve memnuniyetlerini de etkilemektedir. Toplumun değişik sosyo-ekonomik katmanlarına, ailelerin yaşam döngüsündeki değişimlere, ailenin yapısına ve ihtiyaçlarına hitap edebilecek konutların tasarlanması ve yapılması, tasarım aşamasına konut kullanıcılarının katılımlarının sağlanması, konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti etkileyen

faktörlerin tespit edilerek dikkate alınması, artık zorunluluk haline gelmiştir (Erel & Yılmaz, 1977; Gülmez, 2007).

1.1. KONUT KAVRAMI

Konut, bir barınak olarak bireyleri dış çevrenin istenmeyen etkilerinden korur. Kullanıcısına içinde yaşadığı topluluktan ayrı özel bir mekan sağlayarak, toplumun içinde olmakla birlikte ayrı kalma olanağı sunar (Tekeli, 2010). Konut aile ve dünya arasında sistematik ilişkilerin kurulmasında, ailenin bütünlük ve anlam kazanmasında önemli bir role sahiptir (İmamoğlu & İmamoğlu, 1996).

Bireylerin ve ailelerin fiziksel, psikolojik ve sosyo-ekonomik refahları için gereksinim duydukları hizmetleri ve kolaylıkları sağlayan fiziksel yapı olarak konut, farklı disiplinler açısından tanımı bulunan çok boyutlu ve kompleks sistemler bütünüdür (Arpacı, 2011). En temel anlamıyla konut; insanların ihtiyaçlarından biri olan barınmayı sağlayan fiziksel ortam olarak tanımlanmaktadır (DPT, 2001). Konut ailelerin yaşamlarını sürdürebilmesine ve çeşitli fonksiyonlarını gerçekleştirmesine imkân sağlayan, içme suyu ve atık sistemi bağlantılarını içeren mekânlar toplamıdır (Hoffman & Kremer, 1986). Konut; zamanın, mekânın, etkileşimin ve iletişimin örgütlü bir örüntüsüdür (Gür, 2000). Bulunduğu toplumun genelde toplumsal gereksinim ve gerekliliklerine göre oluşmuş, değişmiş ve gelişmiştir (TMMOB, 1975). Kişisel önemi olan olaylar ve deneyimlerin yaşandığı bir yer olarak da bireyler ve aileler için farklı anlamlar taşıyabilir (Francescato, 1993). Bu nedenle kavramsal olarak temelde barınak gereksinimi karşılayan konut, bireylerin ve ailelerin fiziksel, psikolojik ve sosyo-ekonomik gereksinimlerini de karşılamaktadır. Artık günümüzde barınak olmaktan çok öte anlamlar taşıyan konut; bireysel ve sosyal bakımdan işlevleri olan, aileler ve bireyler açısından mahremiyetin sağlandığı yer olarak da ifade edilmektedir (Lawrence, 1987; Smith, 1994; Mallett 2004). Bu nedenle konut kavramının tanımlaması yapılırken fiziksel bir mekân ve barınak olduğu kadar sosyal, kültürel ve bilişsel özellikleri de dikkate alınmalıdır (Tognoli, 1987). Despres (1991) bu anlamda konutu; güvenlik ve kontrolün sağlandığı, bireylerin kişisel düşünce ve değerlerinin yansıtıldığı, süreklilik teşkil eden, aile ve

arkadaşlarla ilişkilerin yaşandığı, kişisel statünün göstergesi olan bir yer olarak tanımlamaktadır.

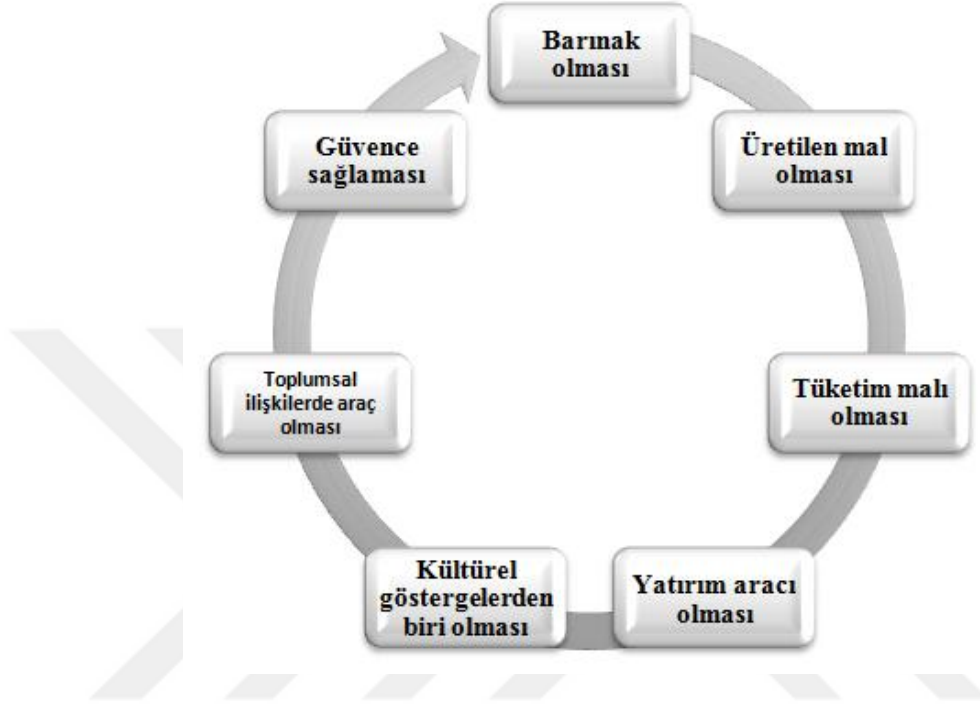
Konut içinde bulunduğu toplumsal çevrenin özelliklerini, konutu kullanan ailelerin ve bireylerin yaşam biçimini, davranış kurallarını, çevresel tercih ve sosyal statülerini yansıtır. Diğer taraftan, kullanıcısının kendini ifade etme ve anlatma şeklini tasarım ve donanımıyla da kişilerin ayrıcalığını ortaya koyar. Konut bireylerin yaşamlarıyla bütünleşmiş olduğundan sosyal, siyasal ve ekonomik sistemlerinde bir parçası olmuştur. Dolayısıyla konut, ailelerin dünya görüşüyle ve kültürel yapılarıyla da yakından ilişkilidir (Gür, 2000).

Aile ve bireylerin sosyo-ekonomik durumları, sahip oldukları kültür ve inançları farklılık gösterse de konut; hanehalkının yaşamsal faaliyetleri ve refahı için temel ihtiyaçlardan biridir (Jiboye & Omoniye, 2013; Muhammad & Bichi, 2014). Bu anlamda konut, “birçok ihtiyaca cevap verebilen, içinde birden fazla özellik barındıran ve faydası doğrudan ölçülemeyen, heterojen bir mal olarak tanımlanmaktadır” (Ekşioğlu-Çetintahra & Çubukçu, 2011).

Konutun barınak olma özelliğinin yanı sıra, sosyo- kültürel mekânlar sistemi olmasına ek olarak, ekonomik yönden değer oluşturması konuta farklı pencerelerden bakmak gereğini de doğurmuştur (Mallett, 2004). Konut çoğu ailelerin yaşamları boyunca yapacağı en büyük yatırım aracı olarak görülmektedir (Mayerson ve diğerleri, 1962). Aynı zamanda üretim ve tüketim malı olması da konutun ekonomik boyutunun göstergelerinden kabul edilmektedir (Tekeli, 1988; Arslan, 2007). 2015 yılı hanehalkı tüketim harcamalarına bakıldığında da, ülkemiz genelinde “hanehalklarının tüketim amaçlı yaptığı harcamaların içinde en yüksek payı %26 ile konut ve kira harcamalarının” aldığı görülmektedir (TÜİK, 2016). Diğer taraftan konut, yasal düzenlemelerde yer alması ve yasal güvenlik sağlaması bakımından "hukuki" bir yapıya sahiptir. Konut, diğer sektörlerle ilişkisi, özellikle inşaat ve yapı alanındaki ilerlemelerin uygulandığı bir yer olması nedeniyle "teknolojik bir birimdir" (Gökdemir & Demirel, 2014). Farklı tanımlardan da anlaşılabileceği üzere konut; sadece barınma ihtiyacını karşılayan bir yapı değil toplumsal,

sosyal, ekonomik birçok alanla ilişkilidir. Bu nedenle genel olarak konutun işlevleri Şekil 1'deki gibi gruplandırılmaktadır (Tekeli, 1991).

Şekil 1: Konutun İşlevleri

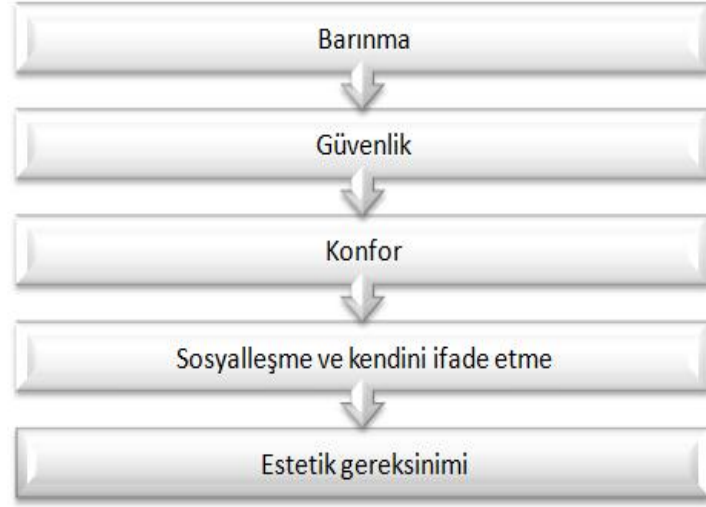

Kaynak: (Tekeli, 1991)

Konut uluslararası programlarda, barınma ile dünyanın çevresel ve ekonomik koşullarının iyileştirilmesini amaçlayan “Sürdürülebilir Gelişme Göstergelerinden” biri olarak kabul edilmiştir. Konutun büyüklüğü, kira giderlerinin gelir içindeki payı, kişi başına düşen oturma alanı, konut yatırımları, konutların yenilenmesi için yapılan yatırımlar, kişi başına düşen oda sayısı gibi konut ölçütleri “Sürdürülebilir Gelişme Göstergelerinin” içinde yer almaktadır (Mengi & Algan, 2003).

İnsanların, fizyolojik, toplumsal ve psikolojik açılardan yaşamlarını rahat bir şekilde sürdürebilmeleri, verimli olmalarını sağlayan tüm çevresel ve toplumsal koşullar bireylerin ihtiyaçlarını oluşturmaktadır (İnceoğlu, 1982). Cooper (1975), Maslow’un, (1970) insan ihtiyaçları hiyerarşisinden yola çıkarak konut ihtiyacının hiyerarşik sıralamasını oluşturmuştur (Şekil 2) . (Aktaran: Kellekci & Berköz, 2006).

Şekil 2: Konut İhtiyacı Sıralaması

Kaynak: (Aktaran: Kellekci & Berköz, 2006).

Yapılan sıralama dikkate alındığında konut; birey ve ailelerin sırasıyla barınma, güvenlik, konfor, sosyalleşme\ kendini ifade etme ve estetik gereksinimlerini karşılamaktadır (Kellekci & Berköz, 2006, s.168). Bu temel gereksinimlerin evrensel olduğu, yapılan sıralamanın, gereksinimlerin karşılanma şekilleri ve düzeylerinin farklı kültürlerle göre değişebileceği de kabul edilmektedir (Özsoy ve diğerleri,1995).

Rapoport (1977) konutun, bulunduğu yerden ayrı olarak düşünölemeyeceğini, bireyler ve aile, komşular ve konutun bulunduğu alanda sunulan imkânlarla birlikte, konutun yerleşim sistemini oluşturduğunu ifade etmektedir.

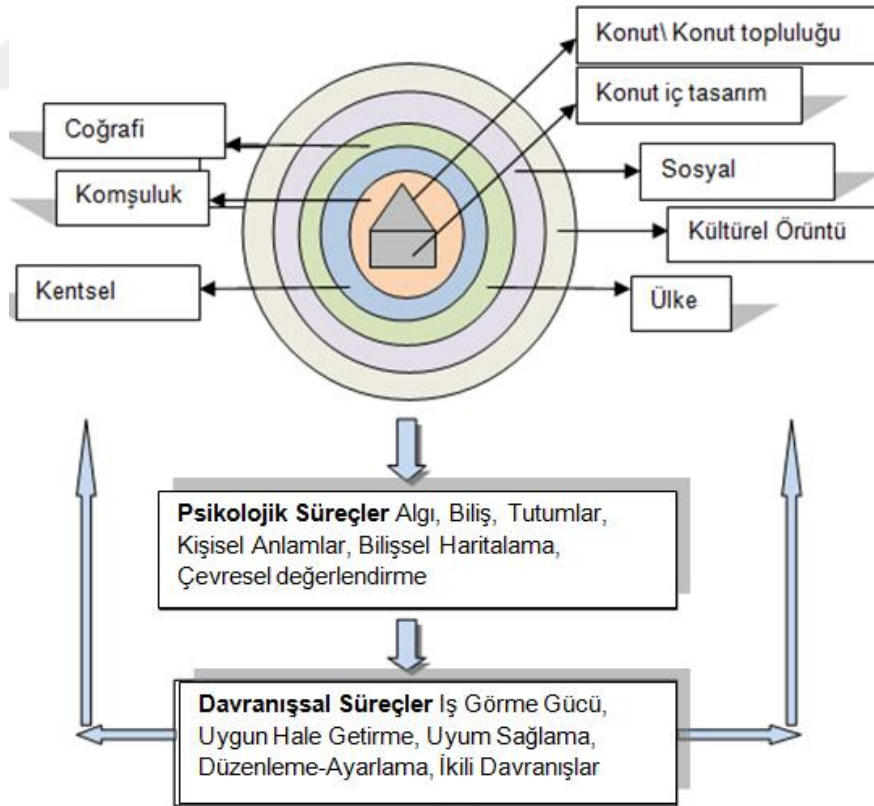
1.2. KONUT ÇEVRESİ

Çevre genel anlamda bireyler üzerinde etki yapan dış etkenler topluluğu ve duyu organları sayesinde bireyleri etkileyen koşulların tümü olarak tanımlanabilir (Gür, 1996). Aynı zamanda çevre, somut bir kavram olarak, mekan-yer-alan şeklinde de kullanılmaktadır (Niezabitowski, 1987).

Çevre ve birey her zaman bir bütün olarak görülmektedir. Çevre kavramı doğal, sosyal ve inşa edilmiş çevreleri kapsamaktadır (Lang, 1987). Çevre kullanıcının ihtiyaçlarını belli bir seviyeye kadar yerine getirebilmektedir. Bu nedenle en temel düzeyde çevre, genel olarak yaşam çevresidir. İkinci seviyede çevre işlevine göre tanımlanmaktadır (ikamet, iş, rekreasyon v.b.). Üçüncü düzeyde ise; ikamet baz alınarak konutun, konut arazisinin, semtinin dikkate alınıp alınmayacağı belirlenerek değerlendirilmektedir (Aktaran: Songur, 2001).

Konut çevresi hem konutu hem toplumsal çevreyi kapsayan bir kavramdır (Türkoğlu, 1993). Konut çevresi; konutun iç tasarımından, konut iç donatılardan başlayarak konutu sarmalayan komşuluk, kent çevresi, coğrafi bölge, ülke ve bunların tümünü kapsayan sosyal bir yapıdır. Aynı zamanda kültür örüntüsüyle de bir bütün oluşturmaktadır. Konut çevresi ve bireylerin ilişkileri sürekli bir etkileşim içinde bulunmaktadır (Şekil 3). (Tiftik, 1995).

Şekil 3: Konutsal Çevre ve İnsan İlişki Şeması

Kaynak: (Tiftik, 1995)

Konut çevresini, fiziksel ve sosyal çevre olarak iki boyutla düşünmek mümkündür. Fiziksel çevre; mahalle veya semtin çeşitli fiziksel olanaklarını içermektedir. Yeşil ve açık alanlar, çocuk parkları, spor alanları, cadde ve sokakların fiziki durumları, çevre aydınlatması, otopark ve yaya yollarının uygunluğu, çevrenin ferahlığı gibi özellikleri ifade etmektedir. Sosyal çevre ise; mevcut çevrede yaşayan birey ve ailelerin sosyo-ekonomik durumları, kültürel değerleri, gelenek ve görenekleri ve yaşam tarzları gibi sosyal mesafeyi en alt düzeye indiren faktörlerin benzerliğini ifade etmektedir. Konut çevresinin fiziksel ve sosyal özellikleri ailelerin yaşamlarında saygınlık ve güven uyandıran, konut seçimlerinde ve memnuniyetlerinde önemli olan unsurlardır (Lawrence, 1987).

Rapoport'a (1977) göre konutun, bulunduğu çevreden izole edilmeden, birey ve aileler, komşular ve konut alanında bulunan sosyal donatılar ile birlikte düşünülmesi gerekmektedir. Komşuluk iki farklı şekilde ifade edilmektedir. Fiziksel anlamda komşuluk; konut çevresinde bulunan hizmet olanaklarını ve tesisleri (sağlık ve eğitim kurumları, spor tesisleri, alışveriş merkezleri v.b.) içermekte ve bu alanlara yaya olarak erişilebilir olmayı ifade etmektedir (Amerigo, 2002). Erişilebilirlik de; aile bireylerinin yaşadıkları konutun çevresel kalite memnuniyetini etkilemektedir (Fuller, 1995; Fernandez ve diğerleri, 2003). Psiko-sosyal anlamda komşuluk; birey ve ailelerin birbirleriyle olan iletişim ve sosyal ilişkilerini kapsamaktadır (Amerigo, 2002). Sosyal anlamda komşularla kurulan pozitif ilişkilerin, özellikle çocuk sahibi aileler ile yaşlılar arasında konut çevresi memnuniyetini arttırdığı belirtilmektedir (James, 2008).

Bireyler ve içinde bulundukları yaşam çevresi birbirini önemli derecede etkilemektedir. Ailelerin günlük yaşam alanlarını oluşturan konut çevreleri, aile yaşantıları üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Konut çevresi aile ve bireylerin psikolojik süreçlerinden geçmekte ve onların davranışsal durumlarını etkilemektedir. Bu süreçte ortaya çıkan davranış, tutum ve beklentilerle de konut çevresi belirlenebilmekte ve değiştirilebilmektedir. Fiziksel, sosyal ve psikolojik açılardan uygun olmayan konut çevreleri birey ve aileleri olumsuz etkilemektedir. Bu nedenle konut çevresinin aile yapısına, ihtiyaç ve özelliklerine

uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir (Meeks & Firebaugh, 1974; Cooper, 1975).

Konutun çevresindeki alanların, ailelerin çoğu zaman konutlarında gerçekleştiremedikleri sosyal ve psikolojik faaliyetlerine olanak verecek şekilde düzenlenmiş olması gerekmektedir. Ailelerin konut çevresine ilişkin beklentileri; çocuklarını rahat bir şekilde büyütebilecekleri, aile üyelerinin kendilerini güvende hissedebilecekleri, mahremiyeti olan, kendilerini geliştirmeye olanak sağlayan donatılara sahip, gürültüden, çevre kirliliğinden, kalabalıktan uzak bir yaşam alanı olması ile ilgilidir (Jacobs & Appleyard, 1987).

Konut ve çevresi aile hayatının merkezi olarak, özellikle çocukların fiziksel, sosyal ve psikolojik gelişimleri ile sağlıklı olabilmeleri açısından oldukça önemlidir (Dağgölü & Lomlu, 1991). Konut çevresinin sağlık üzerindeki etkilerinin araştırılmasına özellikle 19. yüzyılda Avrupa ve Amerika da bulunan kentlerin hızla büyümesiyle ortaya çıkan salgın hastalık ve ölüm oranlarındaki artış nedeniyle hız verilmiştir. Konut ve çevresinin sağlık üzerindeki etkilerini ortaya çıkaran araştırmalar konutlarda iyileştirme hareketlerine öncülük etmiştir (Aktaran: Tiftik, 1995). Yetersiz ve sağlıksız olan konut ve konut çevresinde yaşamamanın neden olduğu hastalıkların, daha iyi ve sağlıklı konut ve çevresine taşınıldığında azaldığı belirtilmektedir (Wilner ve diğerleri, 1962). Bununla birlikte Hollanda'da yapılan bir araştırmada konut çevresinde bulunan yeşil alanların sağlığı olumlu yönde etkilediği, konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti arttırdığı tespit edilmiştir (Vries ve diğerleri, 2003).

Konut çevresi, birey ve ailelerin sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ve sürdürülebilmesi açısından temel bir yaşam alanıdır (Lawrence, 1987). Marans (1979) bireylerin konut çevresine ilişkin ihtiyaçlarını şu şekilde sıralamaktadır.

- Kent yaşamının oluşturduğu stresten kaçma,
- Mahremiyet,
- Doğayı yaşama isteği,
- Kişilerin güvenli ve emniyetli hissetme isteği,
- Diğer bireylerle yakın ilişki kurma,

- Ait olma,
- Fiziksel aktivite,
- Sosyal statü

Günümüzde artık konutun sadece içi ve fiziksel özellikleriyle değil, bulunduğu çevreyle birlikte düşünülmesi gerektiğine ilişkin yaklaşımlar kabul görmektedir. Bu yaklaşımlar, konut ve konut çevresinin birey ve ailelerin sosyo-kültürel gereksinimlerini karşılayacak şekilde planlanmasını savunmaktadırlar. Konut sosyo-ekonomik işlevlerinin de bulunması nedeniyle içinde bulunduğu çevre ile birlikte düşünülmelidir (Tognoli 1987). Jacobs ve Appleyard konut çevresinin; birey ve ailelerin rahat yaşayabileceği çocukların güvenilir bir şekilde büyüyebileceği, kendilerini geliştirebilecekleri, tehlikeden uzak, gürültüsüz, kalabalık olmayan, temiz bir yaşam alanı olması gerektiğini belirtmişlerdir (Jacobs & Appleyard,1987).

Sosyo-kültürel ve ekonomik faktörlerin etkisinde olan konut çevresinde oluşan sorunlar, konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti azaltmakta, birey ve ailelerin davranışlarını etkilemektedir (Lawrence, 1987). Yapılan pek çok çalışmada (Weidemann & Anderson, 1982; Loo, 1986; Amerigo & Aragonés, 1997; Kellekci, 2005; Berköz, 2008; James, 2008) konut çevresinde bulunan imkanların ve konut çevresinin güzel olarak algılanmasının konut memnuniyetini etkilediği görülmüştür.

Günümüzde konut ve konut çevresinin fiziksel özellikleri yaşam kalitesinin önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Çevresi iyi düzenlenmiş bir konut hem yaşam kalitesini arttırmakta hem de ailelerin komşuluk ilişkileri açısından etkileşim halinde olmalarına ve bu sayede toplumsal bütünleşme sağlamalarına da olanak sunmaktadır (Bayraktar & Girgin, 2010).

1.3. ÇEVRESEL KALİTE KAVRAMI

Kalite; ürün veya hizmet hakkında tüketicilerin veya kullanıcıların yargısı olup, beklentiler ve ihtiyaçların karşılanmasına olan inançların ölçüsü olarak ifade edilebilir. Aynı zamanda, beklenti ve gereksinimlerin karşılanabilmesi için ürün

ya da hizmetlerde bulunması gereken nitelikleri de kapsamaktadır (Demirarslan, 2005).

Çevresel kalite tanım olarak temelde iki anlamı ifade etmektedir. İlk tanım fiziksel çevre ile ilişkilidir. Bu tanım; insanlar üzerinde etki oluşturan hava, su, evsel ve endüstriyel kirlilik, doğal kaynakların tükenmesi gibi etmenlerden oluşan çevrenin maddi yönlerini ifade etmektedir. İkinci ve daha karmaşık olan tanım ise; belirli bir yerde bulunan birey ve ailelerin sosyo-kültürel yapısını, gelenek ve davranışlarını destekleyen veya desteklemeyen, bunun sonucunda da, ikamet edilen fiziksel yerleşimden memnuniyetsizlik ya da memnuniyet oluşturan, doğal ve yapay çevrenin maddi ve manevi kalitelerini ifade etmektedir (Rapoport & Hardie, 1991). Kaliteli fiziki çevre; kullanıcıların gereksinimlerini en uygun şekilde karşılayabilen ve bunu zamanla koruyan, estetik, kullanıcılarla birlikte toplumun yararını gözetken ve ekolojik olarak uygun çevre oluşumunu ifade etmektedir (Dengiz & İncedayı, 2003).

Konut çevresinin kalitesi, o çevrede yaşayan konut kullanıcılarının memnuniyetlerine bakılarak değerlendirilebilir. Fakat bir yerin veya çevrenin kalitesinin veya memnuniyetinin tek bir ölçüyle belirlenmesi mümkün değildir. Bu ancak yerleşim yerine ait pek çok niteliğin ölçülmesi ile mümkün olmaktadır. Çevresel kalite, çevrenin çok çeşitli özelliklerini kapsamakla birlikte; çevre kalitesinin en önemli göstergesi konut çevresinin kullanıcıların yaşam biçimleri, beklentileri ve ihtiyaçlarına cevap vermesi olarak kabul edilmektedir. Konut çevresi bireysel farklılıklara ve ailenin yaşam şekline göre değişmekle birlikte kentlerde yapı yoğunluğunun artması, yeşil ve açık alanların azalması, bununla birlikte oluşan hava ve gürültü kirliliği gibi nedenler, sosyal yaşamdaki değişiklikler, ailelerin iyi düzenlenmiş yeşil ve açık alanlara olan ihtiyacını arttırmaktadır. Ayrıca çeşitli sosyal imkanlara ve hizmetlere erişim de çevresel kaliteyi etkilemektedir (Türkoğlu, 1993; Marans, 2003). Konut çevresinin trafik yoğunluğu ve çevrede yaşanan trafik kazalarının sıklığı da çevresel kalite kriterleri arasındadır. Bu nedenle kentsel planlamaların yapılması ve uygulanmasında çevresel kalite kriterlerinin dikkate alınması ve ailelerin konut

çevresine ilişkin beklentilerinin yerine getirilmesi gerekmektedir (Häußermann & Siebel, 2000).

Çevresel kalite kavramı aynı zamanda yapay çevrenin kalitesini değerlendirmek amacıyla kullanılan bir ölçme aracıdır. Çevresel kalitenin incelenmesi için de ana ölçüt olarak kullanıcı memnuniyetinin ölçülmesi gerekmektedir (Rapoport, 1990).

1.4. KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİ

Konutun ve çevresinin, konutta yaşayanların beklentileri, ihtiyaçları için uygunluğunu belirlemek ve memnuniyet seviyesinin ölçülmesine duyulan ilginin temeli, bu ölçütün genel yaşam kalitesinin bir unsuru olarak kabul edilmesinden kaynaklanmaktadır (Weidemann & Anderson, 1982).

Konut memnuniyeti, hanehalklarının içinde bulundukları mevcut konut ve yaşamak istedikleri konut arasındaki farkların ölçülmesidir (Galster ve diğerleri, 1981; Amerigo & Aragones, 1997). Konut memnuniyeti öznel bir olgudur. Kişinin konut ve çevresine karşı verdiği duygusal tepkidir (Ge & Hokao, 2006). Konut memnuniyetini bireylerin konut ve çevresi için hissettiklerini değerlendirmesidir. Ayrıca, yaşadıkları çevreyle ne oranda içiçe olduğunu göstermekte ve çevreye olan bakış açılarını da yansıtmaktadır (Francescato, 1998; Ogu, 2002).

Konut günümüzde çevresiyle bir bütün olarak düşünülmektedir. Konut memnuniyeti çalışmalarında konut ve yakın çevresi temel birimler olarak kabul edilmektedir. Konut ve konut çevresinden memnuniyetin ölçülmesi çalışmaları 1960 yıllarında, memnuniyetin ölçülmesi için çeşitli modellerin geliştirilmesiyle başlamıştır. Galster ve diğerleri, 1981 yılında konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti etkileyen iki faktör belirtmişlerdir. İlk grupta konutun fiziksel özellikleri ve konutun bulunduğu çevrenin özellikleri yer almaktadır. İkinci grupta; konutta yaşayan hanehalkının özellikleri, bireylerin sosyal statüleri ve içinde bulundukları yaşam dönemine ilişkin özellikler bulunmaktadır (Galster ve diğerleri, 1981).

Foote ve diğerleri (1960) konut ve konut çevresi memnuniyetinin temel unsurlarını;

- Konutun sahiplik durumu,
- Konutun bulunduğu yer ve konutun kalitesi,
- Komşularla ilişkiler,
- Cinsiyet,
- Çocuk sahibi olmak olarak belirtmiştir

Francescato ve diğerlerinin (1974), geliştirdikleri modelde; memnuniyeti etkileyen değişkenleri, kişisel özellikler (Yaş, cinsiyet, gelir, v.b.), objektif fiziksel özellikler (konut planı, yoğunluk, konutun büyüklüğü v.b.) ve kullanıcıların konut çevresinden beklentileri (site yönetimi, sosyal ilişkiler v.b.) olmak üzere üç grupta toplamışlardır. Galster (1987) ise konut memnuniyetini, kullanıcıların kişisel özellikleri, konutun niteliksel özellikleri, konutun kalitesi-altyapı özellikleri şeklinde üç farklı değişken grubuyla belirlemiştir (Francescato ve diğerleri, 1974; Galster, 1987).

Son yıllarda konut ve konut çevresine ilişkin yurt içinde yapılan memnuniyet araştırmaları incelendiğinde; birey ve ailelerin kişisel özellikleri, konutun fiziksel özellikleri ve konutun bulunduğu çevrenin özelliklerinin ele alınarak memnuniyet düzeylerinin belirlendiği görülmektedir (Gülaydın, 2004; Gür, 2009; Erdal, 2010; Polat, 2010; Bodur, 2012; Karasu & Gültekin, 2012; Geçer, 2013; Harman, 2013; Oral, 2014; Yüksel, 2014; Diren, 2015).

Konu ile ilgili yurt dışında yürütülen çalışmalar incelendiğinde; ailelerin temel demografik ve bireysel özelliklerinin konut memnuniyetinin oluşmasında belirleyici olduğu görülmektedir. Bunlar; yaş, cinsiyet (Varady & Preiser, 1998; Varady ve diğerleri, 2001; Baker, 2003), medeni durum (Baker, 2003), aile büyüklüğü, çocuk sayısı ve çocukların yaşları (Lawrence, 1987), sosyo-ekonomik durum (gelir, eğitim, meslek vb.) (Lawrence, 1987; Baker, 2003), konutta oturma süresi (Theodori, 2001), konuta sahip olma durumu (Lu, 1999), aile yapısı ve yaşam dönemidir (Baker, 2003; Lu, 1999).

Konut aile bireylerinin birlikte yaşama ihtiyacını karşılayan, sosyal ve psikolojik gelişimlerini sağlayan bir ortam olması nedeniyle, konutun fiziksel özellikleri ailenin çeşitli faaliyetlerini yürütmesine olanak verecek nitelikte olmalıdır (Weidemann & Anderson, 1982). Konutun fiziksel özelliklerinden konut memnuniyetini etkileyen ve çalışmalarda öne çıkan faktörler; konut alanlarının yeterliliği ve kullanışlılığı (Loo, 1986; Lu, 1999; Türkoğlu, 1997), konut büyüklüğü ve oda sayısı (Clark & Onaka, 1983, Özgür, 2009; Türkoğlu, 1997), konut tipi (Tognoli, 1987), aydınlatma ve havalandırma, yalıtım ve ısınma durumudur (Hasan ve diğerleri, 2005). Mutfak depo alanları, mutfaktaki çalışma alanlarının uygunluğu, dolapların boyutları da aileler için önemli konut özelliklerindendir (Hazer-Bilgin, 1995; Yıldırım ve diğerleri, 2007). Diğer taraftan konut memnuniyeti, birey ve ailelerin yaşadıkları konut ve çevresini algılama şekilleriyle ilişkilidir. Bu algılamanın oluşmasında, ailelerin kültürel değerleri, örf ve adetleri, dünya görüşleri, yaşam biçimleri, ihtiyaç ve istekleri etkili olmaktadır. Konut memnuniyeti kişiden kişiye farklılık göstermesine rağmen, mevcut konut ve istenilen konut arasındaki uyumsuzluktan oluşan memnuniyetsizliğin temelinde de genel anlamda ortak nedenler bulunmaktadır (Lu, 1999).

Konut ve çevresel kalite memnuniyetinde, çeşitli faaliyet alanlarına (alışveriş merkezleri, rekreasyon alanları, kent merkezine ve bireylerin iş yerlerine v.b.) erişimin birey ve ailelerin konut ve çevresinden duydukları memnuniyette önemli bir faktör olduğu belirtilmektedir (Braubach, 2007). Erişebilirlik, bireylerin bulundukları çevre içerisinde çeşitli hizmetlere, faaliyetlere ve gidilecek yerlere ulaşabilme yeteneğidir (Özgür, 2009). Konut ve çevresinin memnuniyetini ölçmede etkisi olan faktörler arasında sağlık tesis ve olanaklarına, toplu taşıma noktalarına erişilebilirlik de bulunmaktadır (Michelson, 1977; Loo, 1986; Bender ve diğerleri, 1997).

Yaşanılan konut ve çevresinin güvenli olması ve kişilerin kendilerini ve ailelerini güvende hissetmesi, konutun bireylerin mahremiyetini sağlaması, konut kullanıcılarının huzurlu olmasını sağlayarak memnuniyeti de arttırmaktadır (Baker, 2003). Ayrıca sosyal donatının yeterliliği ve bunlardan faydalanan kişiler arasında kurulabilecek sosyal ilişkiler, sosyal bütünleşmenin sağlanması, konut

çevresindeki komşuluk ve komşuluk bağlarının konut memnuniyetinde etkili olabildiği belirtilmektedir (Amerigo & Aragones, 1990; Türkoğlu, 1997; Fernandez ve diğerleri, 2003).

1.5. KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Konut, yaşamsal temel ihtiyaçlardan biri olduğu için pek çok araştırmanın odak noktasındadır. Konutun birey ve ailelerin sağlığı yönünden incelenmesi 19. yüzyılın sonlarına dayanmaktadır. Ekonomik açıdan incelenmesi ise 1930'lu yıllarda başlamıştır (Aktaran: Kellekci, 2005). Yurt dışında yürütülen konut memnuniyetinin belirlenmesine ilişkin çalışmalarda; konutun niteliksel özelliklerinin üzerinde daha detaylı durulduğu, konut memnuniyetini etkileyen subjektif ve psikolojik faktörlerin de incelendiği görülmüştür.

Yurt içinde yapılan çalışmalarda konut memnuniyeti araştırmalarının en çok toplu konut alanlarında alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki kullanıcılarla yürütüldüğü görülmektedir (Kellekci, 1998; Kellekci, 2005; Yıldırım ve diğerleri, 2007; Gür, 2009; Polat, 2010; Karasu & Gültekin, 2012; Geçer, 2013; Harman, 2013; Oral, 2014; Yüksel, 2014; Diren, 2015). Bununla birlikte kentsel dönüşümle ıslah edilen gecekondu bölgelerinde (Erdal, 2010; Bodur, 2012), orta ve üst sosyo-ekonomik düzeydeki kullanıcılara yönelik olarak, dışa kapalı korunaklı sitelerde (Berköz, 2008; Erol, 2011; Yıldız, 2011), nitelikli konutlarda (Sönmez, 2010) yaşayan konut kullanıcılarının konut ve konut çevresine ilişkin memnuniyet düzeyleri incelenmiştir. Ancak ülkemizde konut ve çevresine ilişkin memnuniyete etki eden faktörlerin incelendiği araştırmalarda; konutun daha çok mimari açıdan, konut üretim şekilleri ve çevresel açıdan ele alındığı fakat konutu kullanan bireylerin faaliyetleri ve gereksinimleri açısından konut ve çevresine ilişkin memnuniyetinin incelenmediği görülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmalarda; konutun sahip olduğu fiziksel özellikler, konutun bulunduğu çevrenin özellikleri ve konut tasarım unsurlarını bir arada ele alan ve konut kullanıcı profilinin sadece ailelerden oluştuğu çalışmalar da yeterli sayıda değildir.

1.5.1. Konu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Kellekci (1998) tarafından İstanbul\Bahçeşehir Toplu Konut Alanı'nda oturan konut kullanıcılarının konut ve çevresinden duydukları memnuniyeti araştırmak için bu bölgedeki 400 konut kullanıcısına anket uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; toplu konut alanında yaşayanların genel olarak yaşadıkları konuttan ve konut çevrelerinde bulunan sosyal donatı alanlarından, altyapı hizmetlerinden, sosyal ilişkilerden, kent merkezine erişilebilirlikten ve konut çevresinin güvenli olmasından memnun oldukları belirlenmiştir.

Özbek (1998), tarafından İstanbul'da modern ve geleneksel yapı sistemleriyle oluşan yerleşim yerlerinde yaşayan bireylerin konut ve çevresel memnuniyetine etki eden değişkenler iki farklı toplu konut alanında araştırılmıştır. Beş ana faktör grubuna göre hazırlanan anket formu (konut, komşuluk, sosyal donatılar, ekonomi, konut çevresi) modern yerleşim yeri olarak alınan Ataşehir toplu konut alanında 120, geleneksel yerleşim yeri olarak alınan Kuzguncuk toplu konut alanında 150 kişiye uygulanmıştır. Çalışmada konut ve çevresinden duyulan memnuniyet, bireylerin yaşam şekilleri, sosyo-ekonomik durumları ve yaşam beklentileriyle ilişkilendirilmektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre; bireylerin konut ve çevresinden duydukları memnuniyetin sosyo- ekonomik durumla doğrudan ilişkili olduğu saptanmıştır. Eğitim düzeyi yükseldikçe toplam memnuniyetin, geleneksel yapı sistemleriyle oluşan yerleşim yerinde (Kuzguncuk) arttığı, modern yapı sistemleriyle oluşan yerleşim yerinde (Ataşehir) ise azaldığı görülmektedir. Genel olarak Kuzguncuk'ta yaşayan toplu konut kullanıcısı olan kişilerin ekonomik olanaklarının ve konut çevresindeki hizmetlerin yetersizliğinden dolayı konut ve çevresinden duydukları memnuniyetlerinin azaldığı, Ataşehir'deki toplu konutta yaşayan kişilerin ise, konutun ihtiyaçlarına göre tasarlanmamasından dolayı konut ve çevresinden duydukları memnuniyeti etkilediği saptanmıştır.

Akarsu (1999) tarafından Ankara'da üniversite öğrencilerinin konuta ilişkin tercihlerinin incelenmesi amacıyla 250 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan araştırmada, konut memnuniyetini etkileyen faktörlerin başında konutların

güneş alıyor olması ve konutun m² olarak büyük olması gelmektedir. Üniversite öğrencilerinin ailelerinin konutlarında memnun oldukları diğer özellikler ise konutun sessiz olması, oda sayısının yeterli olması, mutfağının geniş olmasıdır. Kız ve erkek öğrenciler arasında konut memnuniyetinde etkili olan özelliklere bakıldığında; kız öğrencilerde konutun güvenli olması ve ısıtma sisteminin iyi olması, erkek öğrencilerde ise banyonun geniş olması ve konut konforunun yüksek olmasının önemli olduğu belirtilmiştir.

Songur (2001) tarafından İstanbul'da yapılan çalışmada konut morfolojisinin kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkileri incelenmiştir. Çalışmanın anketlerini 59 konut kullanıcısına uygulamıştır. Çalışmada morfoloji kavramıyla “konutta bulunan alanların geçişleri ve bu geçişlerin birbirleriyle olan ilişkileri” vurgulanmıştır. Bu çalışmada; konutta yaşayan kişilerin yaşıyla ve konutun mülkiyet durumuyla, konut ve çevresinden duyulan memnuniyet arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Çalışmada çocuk sahibi ailelerin, konutlarda çocuklar için yeterli alan olmadığını (oyun oynama, ders çalışma v.b.) ve yatak odası sayılarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Konutların genelinde mahremiyetten memnun olduğu ve konutun bulunduğu katla kullanıcı memnuniyeti arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlarında konuttan duyulan genel memnuniyeti etkilediği saptanmıştır. Bununla birlikte konutların morfolojik özelliklerinin kullanıcı memnuniyetiyle açık bir ilişkisi olduğu görülmüştür.

Gülaydın (2004) tarafından İstanbul'da gecekondu ıslah bölgesi olan Maltepe – Esenkent bölgesinde yapılan çalışmada; konut memnuniyetini etkileyen faktörlerin incelenerek konut tasarım aşamasında kalite artırıcı faktörler ele alınmıştır. Bu çalışma sadece ev sahibi olan 50 konut kullanıcısına uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde; konutun fiziksel özelliklerinden (oda sayısı, odaların büyüklüğü, konutun ısınması, havalandırması, izolasyonu ve havalandırması) duyulan memnuniyetin düşük olduğu görülmektedir. Banyo ve tuvaletin ayrı olmaması ve odaların plandaki konumunun da memnuniyeti etkilediği belirtilmektedir. Gelir düzeyi yüksek olan konut kullanıcılarının, konutta istedikleri gibi değişiklik yaptıkları dolayısıyla

konut memnuniyetlerinin arttığı saptanmıştır. Genel memnuniyet incelediğinde arsa tahsisi sağlanıp konutun tasarım aşamasında kişilerin istek ve ihtiyaçların dikkate alınarak yapıldığı konutlardan duyulan memnuniyetin, çekirdek konutlardan duyulan memnuniyetten yüksek olduğu belirtilmektedir. Her iki bölgede bulunan konut kullanıcılarının, konut ve çevresindeki sosyal imkânlardan duydukları memnuniyetin düşük olduğu saptanarak konutun çevresiyle birlikte tasarlanması gerektiği belirtilmiştir.

Alga (2005) tarafından Üsküdar\İstanbul’ da yapılan ve 50 ailenin katıldığı çalışmada; konuttan duyulan memnuniyetin aynı zamanda konutta daha fazla oturmayı da sağladığı ve konutta oturma süresiyle konut memnuniyeti arasında anlamlı ilişki bulunduğu belirtilmiştir. Toplam konut alanından ve oda büyüklüğünden memnuniyetin konutta yaşayan kişi sayısı ile ilişkili olduğu, çocuklu ailelerin yaşadıkları konutun alan olarak büyüklüğünü yetersiz bulduğu saptanmıştır. Ayrıca oturdukları konutu iyi bulan aileler konuttan da memnuniyetleri dile getirdiklerinde bu memnuniyetin daha çok oda sayısından kaynaklandığını belirtmişlerdir. Oda sayısı olarak genelde 4 oda tercih edilse de 3 odayı yeterli bulan katılımcıların sayısının da oldukça fazla olduğu görülmektedir.

Kellekci (2005) tarafından İstanbul’da, konut ve çevresel kalite memnuniyetinin belirleyicilerinin saptanması ve konut ve çevresel kalite memnuniyetini açıklayan kavramsal model oluşturulması amacıyla yapılan çalışma toplu konut alanlarında yaşayan 401 konut kullanıcısına uygulanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; konut kullanıcılarının, konut ve çevresel kalite memnuniyetinin artmasında etkili olan faktör gruplarının önem derecelerinin, kişilerin sosyo-ekonomik yapılarına göre farklılık gösterdiği saptanmıştır. Genel olarak konut ve çevresinden duyulan memnuniyete etki eden faktör grupları; konut alanına taşınma zamanı, konutun mülkiyet durumu, konutun türü, konutta yaşayan kişi sayısı ve kent merkezine erişilebilirlik olarak bulunmuştur. Ayrıca sosyal donatılar, ulaşım olanakları, güvenlik, alışveriş merkezlerine ve sağlık kurumlarına erişilebilirlik, komşuluk ilişkileri, konut çevresindeki trafik yoğunluğu,

toplu taşıma olanakları, yeşil alanların bakımı, altyapı ve otopark olanaklarının da konut ve çevresinden duyulan memnuniyete etki ettiği belirtilmiştir.

Yıldırım ve diğerleri (2007) tarafından Ankara ili Eryaman 7. Etap TOKİ konutlarında, sosyo-ekonomik düzeyi orta olan 58 katılımcıyla yürütülen çalışmada, konutların mutfaklarıyla ilgili memnuniyet durumları incelenmiştir. Çalışmada; mutfağın konut içindeki konumu, mutfağın büyüklüğü, mutfağın gün ışığı alması ve mutfağın mimari planından duyulan memnuniyetin yüksek olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte konut kullanıcılarının yarısına yakınının mutfak dolaplarının depolama kapasitesinden memnun olmadıkları görülmektedir.

Berköz (2008) tarafından yapılan çalışmada; İstanbul'da 11 ilçede, üretimi özel girişimciler tarafından yapılan üst gelir grubuna hitap eden konutlarda yaşayan 401 konut kullanıcısının konut ve çevresel kalite memnuniyetlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın bulguları incelendiğinde; korunaklı konutlarda yaşayanların konut çevresi memnuniyetlerinde, “açık ve yeşil alanlardan memnuniyet, güvenlik, komşuluk ve sosyal ilişkilerden memnuniyet, erişilebilirlik, prestij ve ekonomik değer, açık ve yeşil alan erişilebilirliği, sosyal ve kamusal hizmetlerden memnuniyet, konut alanının bakımı, eğitim alanlarına erişilebilirlik, bina ve trafik yoğunluğu, sağlık tesislerine erişebilme, toplu taşımdan memnuniyet” faktörlerinin önemli olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmada, korunaklı konutlarda yaşayan kişilerin konut ve çevresel kalite memnuniyetlerinde “açık ve yeşil alanların” önemli olduğu belirtilmektedir.

Aksoy ve diğerlerinin (2009) Elazığ’ da 500 katılımcıyla yürütmüş oldukları çalışmada; konut memnuniyetinin konutların üretim şekillerinden etkilendiğini saptamıştır. Ayrıca, şahıslar aracılığıyla yapılan konutların, müteahhit ve yapı kooperatifleri yoluyla yapılan konutlara göre yüksek konut memnuniyeti oluşturduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, şahıslar aracılığıyla yapılan konutlardaki konut planından memnuniyetin, diğer şekilde üretilen konut planlarındaki memnuniyetten yüksek olduğu bulunmuştur.

Sönmez (2010) tarafından İstanbul'da nitelikli konutlarda oturan ve 40 katılımcı ile yürütülmüş olan çalışmada; konut kullanıcılarına sağlanan hizmetler ile ilgili konut memnuniyeti incelenmiş, otopark, asansörler ve konut birimi deposunun memnun olunan en önemli özellikler olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte konut kullanıcılarının genelinin, konutun planı, yapı malzemesi seçimleri, restoran, akustik konfor, lobby, resepsiyon ve spa'dan da memnun oldukları saptanmıştır. Çalışmada sosyo-kültürel sürdürülebilirlik açısından konut kullanıcılarının çeşitli profillerde olması, konut ve sunulan hizmetlerden genel olarak memnuniyet duymalarından dolayı incelemeye alınan yapının kendi bünyesinde bir sürekliliği olduğu belirtilmektedir.

Polat (2010) yaptığı çalışmada; İstanbul'da birbirine konum olarak yakın, konut kullanıcısı profili olarak birbirinden farklı olan Bahçeşehir ve Esenkent toplu konut alanlarında yaşayan konut kullanıcılarının, konut çevresinden duydukları memnuniyetin belirlenmesi ve bu iki toplu konut alanından duyulan memnuniyetin birbiriyle karşılaştırılmasını amaçlayan çalışmada; konut alanında yaşayan kişilerin spor alanlarından ve sağlık tesislerinden memnun olduğu (yeterli bulduğu), fakat komşuluk ilişkilerinin güçlü olmadığı saptanmıştır. Yaş, cinsiyet, medeni durum ve gelirin konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti etkilediği ve konut çevresinin tasarımının kullanıcı ihtiyaç ve isteklerine göre yapılmasının konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti arttıracakları belirtilmiştir.

Yıldız (2011) tarafından Konya'da üst gelir grubunda bulunan ve dışa kapalı konut alanlarında yaşayan 253 konut kullanıcısının konut memnuniyeti ve memnuniyeti etkileyen faktörlerin incelendiği araştırmada; katılımcıların konutun teknik ve fonksiyonel performansından genel olarak memnun oldukları saptanmıştır. Çalışmada konut çevresinden duyulan memnuniyet düzeyine bakıldığında, konut kullanıcılarının genel olarak konut yakın çevresinden de memnun oldukları görülmektedir. Sonuç itibarıyla dışa kapalı konut yerleşimlerinde yaşayan kişilerin, konut ve çevresindeki özelliklerinden dolayı bu sitelerde yaşamaktan memnun oldukları belirtilmektedir.

Karasu ve Gültekin (2012) tarafından Şanlıurfa'da TOKİ konutlarda müşterilerin memnuniyet derecelerini belirlemek amacıyla 66 konut sahibiyle yapılan çalışmada; konut kullanıcıları müşteri bazında ele alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; katılımcıların konutun tasarımından, konutun ses yalıtımından, mutfak ve banyonun kullanım kolaylığından, asansör ve bina girişlerinden memnun olmadıkları saptanmıştır. Bununla birlikte konut kullanıcılarının, konut çevresinde bulunan sosyal imkânların yetersizliğinden, özellikle konut çevresinde yeşil alan ve çevre düzenlemesinden memnun olmadıkları ve bu durumun konutların inşaatı aşamasında çevre düzenlemesinin konutlara uygun olarak yapılmamasından kaynaklandığı belirtilmektedir.

Kalelioğlu (2013) tarafından Bolu' da 943 hanehalkıyla yürütülmüş olan çalışmada, konut memnuniyetini belirleyen faktörler sırasıyla, erişilebilirlik, konut özellikleri, konut çevresinin araç – bina – insan yoğunluğu, konut çevresinin güzelliği ve hoşluğu, dayanışma ve iyi komşuluk, konutun büyüklüğü, sosyal gruplara yakınlık (arkadaş, akraba) olarak belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca konut memnuniyetinde en önemli faktörün konutun erişilebilirlik ile ilgili özellikleri olduğu belirtilmektedir.

Oral (2014) tarafından Kocaeli\ Gölcük'te yapılan çalışmada; TOKİ konutlarında oturan 281 bireyin kullanıcı memnuniyetini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; konut memnuniyeti düzeyi ile hanede yaşayan kişi sayısı arasında anlamlı ilişki bulunmaktadır. TOKİ konutlarında yaşayan kullanıcıların sosyal donatılardan duydukları memnuniyet düzeyleri incelendiğinde; katılımcıların eğitim ve otopark olanakları, parklar, altyapı, ulaşım ve belediye hizmetlerinden memnun oldukları; buna karşılık spor, sağlık ve kültürel tesislerin yetersizliğinden dolayı memnun olmadıkları görülmektedir. Konut kullanıcılarının yoğunluğunun konut ve çevresindeki komşuluk ilişkilerinden memnun oldukları saptanmıştır. Bununla birlikte TOKİ konutlarında yaşayan katılımcıların ihtiyacını karşılamayan ve malzemesi kalitesiz olan dolap ve konut malzemelerinin kullanıcıların konut memnuniyetini etkilediği belirtilerek, mutfak, banyo ve tuvalette, girişte, yerli dolap (gömme dolap) ihtiyacının olduğu belirtilmiştir.

Yüksel'in (2014) Isparta ili Çünür ve Akkent TOKİ konutlarında yaşayan 342 konut kullanıcısının yaşadıkları konuta ilişkin memnuniyetlerini incelemek amacıyla yürüttüğü araştırmada; gelir yükseldikçe memnuniyet düzeyinin arttığı bulunmuştur. Araştırmada konutun iç ve dış özellikleri ile konutun güvenliği, erişilebilirlik, komşuluk ilişkileri, konut çevresinin bakımı, konut çevresinin trafik yoğunluğu ve sosyal hayatın konut memnuniyetini etkileyen unsurlar olduğu belirtilmiştir.

1.5.2. Konu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Davis ve Fine-Davis (1981) tarafından, konutun genel özelliklerinden ve komşuluktan duyulan memnuniyeti, subjektif fiziksel değişkenleri ve konut memnuniyetini etkileyen faktörleri bulmak amacıyla İrlanda da ülke çapında yapılan çalışmada; mutfaktan, ısıtma sisteminden, banyonun çeşitli özelliklerinden duyulan memnuniyetin konutun genelinden duyulan memnuniyeti etkilediği saptanmıştır.

Galster (1987) Minneapolis\ ABD'de yaptığı çalışmada; konut kullanıcı memnuniyetini, konut sahibinin özellikleri, konutun niteliksel özellikleri, konutun kalite ve altyapı özellikleriyle değerlendirmiştir. Bu çalışmaya göre, konutun büyüklüğünün, banyo büyüklüğü ve banyoda bulunan imkânların (depolama alanı v.b.) konut memnuniyetiyle doğrudan ilişkili olduğunu saptamıştır.

Savasdisara'nın çalışmasında (1988) Tokyo ve çevresinde 329 katılımcı ile konut ve çevresinden duyulan memnuniyet, fiziksel, sosyal ve çevresel bileşenler açısından incelenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, yaya yollarının, altyapı sistemlerinin, konut çevresindeki açık alanların, otopark olanaklarının konut ve çevresinden duyulan genel memnuniyeti etkilediği belirlenmiştir. Buna ek olarak, emniyetli ve güvenli konut çevresinde oturan bireylerin memnuniyetinin arttığı ve konutta ikamet sürelerinin uzadığı saptanmıştır.

Rioux ve Werner (2011), Fransa'nın merkezinde kendi konutlarında yaşayan 72- 86 yaş arası 103 yaşlı bireyle yürüttükleri çalışmada, yaşlılarda konut

memnuniyetinin bilişsel yapısının ve konut memnuniyetine ilişkin psikolojik faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, konut memnuniyetinin konutun fiziksel durumundan, katılımcıların psikolojik ve sosyal durumlarından, özelliklede yaşlı bireylerin hizmetlere erişiminden etkilendiğini belirtmişlerdir.

Buys ve Miller (2012) Brisbane \ Avustralya'da nüfus yoğunluğunun fazla olduğu kentsel alanlarda 636 katılımcıyla konut memnuniyetini etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada; odaların büyüklüğü, konutun ısınma durumu, bulunduğu çevrenin özellikleri, konutun konumu, güvenliği, gürültü durumunun, konut çevresindeki sosyal ilişkilerin ve katılımcıların yaşının konut memnuniyetini etkilediğini saptamışlardır.

Mohit ve Azim (2012), yaptıkları çalışmada, Maldivler'de bulunan toplu konutlarda, konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti değerlendirmişlerdir. 100 hanehalkı üzerinde yapılan bu çalışmada; konut sakinlerinin çoğunluğu konutun fiziksel özellikleri, sunulan hizmetler ve sosyal olanaklar açısından konut ve çevresinden memnuniyetlerinin düşük düzeyde olduğunu belirtmiştir. Tuvaletlerin sayısının, yıkama ve kurutma alanlarının büyüklüğünün, elektrik prizlerinin sayısının, koridor ve merdivenlerin temizliğinin, çöp toplama hizmetinin, sokak ışıklandırmalarının, ulaşım olanaklarının ve yaşanan bölgenin güvenlik düzeyinin konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti etkileyen faktörler olduğu ve katılımcıların bu özelliklerden düşük seviyede memnun oldukları belirtilmiştir.

Tan ve Khong (2012), Malezya\Klang Vadisi'nde 250 katılımcıyla, ev sahipliği ve konut memnuniyeti arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Araştırma sonucunda birey ve ailelerin ev sahibi olma yoluyla, konut ve çevresindeki komşu ve kişilerle özgüvenli bir iletişim sağlandığı, istenilen sosyal statüye kavuşarak motivasyonlarının arttığı belirlenmiştir. Çalışmada, ev sahibi olmanın sosyal motivasyonu artırarak konut memnuniyetine etki eden önemli bir faktör olduğu bulunmuştur.

Ibem ve Aduwo (2013), tarafından Nijerya'da bulunan toplu konutlardaki, konut memnuniyeti değerlendirmesi sosyo-ekonomik statü farklılıkları dikkate alınarak incelenmiştir. 452 konut sakini üzerinde uygulanan bu çalışmada, katılımcıların genellikle konut koşullarından memnun oldukları ancak konutun konforunun, yatak odaları ve oturma alanlarının, konut çevresinin olanak ve hizmetlerinin, konut yönetiminin, konuttan duyulan memnuniyeti etkileyebileceği bulunmuştur. Diğer taraftan araştırma sonucunda konut sahibi olanların, kiracı olanlara oranla konutlarından daha yüksek memnuniyet duydukları saptanmıştır. Bununla birlikte katılımcıların sosyo-ekonomik ve demografik özellikleri arasında, eğitim düzeyi ve istihdam durumunun konut memnuniyeti üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Ibem ve Amole (2013), Abeokuta\Nijerya'da bulunan işçi konutlarındaki konut memnuniyetini; konut ünitesi özellikleri, konut çevresindeki sosyal tesisler, konut yönetimi ve hizmet olmak üzere dört ana boyutta incelemişlerdir. 156 hane reisi ile yürütülen çalışmada; katılımcıların yarıdan fazlasının genel barınma koşullarından memnun olduğu ve katılımcıların eğitim durumunun, cinsiyet ve yaşlarının memnuniyeti etkileyen faktörler olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Kwon ve Beamish'in (2013), ABD'de 55 yaş ve üzeri, 431 kişi üzerinde yürüttükleri araştırmanın sonucunda; gelir düzeyi yüksek, ev sahibi olan, yaşadığı konut m² olarak büyük ve şehir merkezine yakın çevrede yaşayan bireylerin daha yüksek konut memnuniyetine sahip olduğu bulunmuştur.

Abdu ve diğerlerinin (2014) Nijerya'da 364 katılımcı ile yaptıkları çalışmada konut kullanıcılarının demografik özelliklerinin ve konutun fiziksel özelliklerinin konut memnuniyetini etkilediği bulunmuştur. Yaş, hane geliri, hanehalkı büyüklüğü, yatak odası sayısı ve toplam oda sayısı ile konut memnuniyeti arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Hamersma ve diğerleri (2014) tarafından Hollanda'da yapılan konut memnuniyeti araştırmasına otobana 1000 m yakın yerlerde oturan 1225 konut kullanıcısı katılmıştır. Katılımcıların % 85'i konutlarının otobana yakın olmasının

konut memnuniyetlerini arttırdığını belirtmiştir. Bunun yanında oturulan konut çevresinin, mahallenin şekli, trafik güvenliği ve sosyal donatı imkanlarının da birey ve ailelerin konut memnuniyeti üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.

Husin ve diğerleri (2015), Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da 380 katılımcıya yaptıkları araştırma sonucunda, konut sakinlerinin memnuniyet seviyesinin konutun güvenlik performansına bağlı olduğunu saptamışlardır. Ayrıca konutun tesisat sistemlerinin ve yangın önlemlerinin konut memnuniyetini etkileyen faktörler olduğu belirtilmiştir.

Huang ve Du (2015), tarafından Hangzhou\ Çin'de toplu konut alanlarında konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti değerlendirmek ve memnuniyete etki eden belirleyicileri saptamak için yapılan çalışmada; konutun bulunduğu mahalle özelliklerinin, sosyal donatıların, kamu tesislerinin ve konutun konforunun, konut memnuniyetini etkileyen başlıca faktörler olduğu belirlenmiştir.

Huang ve diğerleri (2015) Hangzhou\ Çin'de ev sahipliği ve konut memnuniyeti arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla, 3660 kişilik geniş bir örneklem üzerinde çalışmışlardır. Yapılan bu çalışmada ev sahibi olanların ve yüksek gelirli bireylerin konutlarından memnuniyetlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ VE AMACI

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de artan nüfus, kentleşme ve göç gibi nedenlerle birlikte konut ihtiyacı artarak bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Konut sektörünün pek çok alt sektörü içermesi, konut üretimi aşamasında ülke ve aile ekonomisi açısından tüm kaynakların verimli ve etkin bir şekilde kullanılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle öncelikle konut üretiminde kaynakların en iyi şekilde kullanılması için aile yapısının, bireylerin ihtiyaç ve beklentilerinin dikkate alınarak, konutun çevresiyle birlikte tasarlanması, tasarım aşamasında konut kullanıcılarının görüşlerinin de dikkate alınması oldukça önem taşımaktadır.

Teknolojik gelişmeler ve değişen yaşam koşullarıyla birlikte ailelerin konuttan beklentileri ve memnuniyet düzeyleri de değişmektedir. Yaşadığı konut ve çevresinden memnun olmayan aileler sosyo-ekonomik düzeylerine göre mevcut konutlarında çeşitli değişiklikler yapmakta ya da yaşadığı konutu değiştirmek için insansal ve materyal kaynaklarını kullanmaktadırlar. Ülkemizde nicelik açısından konut sorunu kısmen çözülmüş gibi görünse de, nitelik açısından konutlar birey ve ailelerin ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayamamaktadır. Konut ile ilgili kaynakların verimli kullanılması, konut politikalarının ve konut projelerinin başarılı olabilmesi için, konutların nerede, ne kadar, kim için üretileceği ve ne tür konutlara ihtiyaç duyulduğuna yönelik araştırmalara ve bu araştırmalardan çıkan sonuçların ilgili kurum ve kuruluşlara ulaştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır (Gülmez & Uraz, 2010).

Tüm bunlarla birlikte konutların tasarım aşamasında konut ve çevresinin aile ihtiyaçları ve aktiviteleri ile uyumunun sağlanması yaşam kalitesinin artırılması ve toplumsal sağlık açısından da çok önemli olduğu için konuta ilişkin memnuniyet araştırmalarının aileler üzerinde yapılmasını da zorunlu hale getirmiştir (Chokor, 1993). Bu nedenle bu araştırma ailelerin;

- konut ve çevresinden duydukları memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi,
- konut ve çevresel kalite memnuniyetlerine etki eden faktörlerin incelenmesi,
- gelecekte planlanacak konutlara ilişkin memnuniyetin artırılması için ilgili kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

1.7. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZLERİ

Ailelerin konut ve çevresine ilişkin memnuniyet düzeylerinin ve buna etki eden faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada test edilecek hipotezler aşağıda verilmiştir.

H1: Cinsiyet ile konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H2: Cinsiyet ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır

H3: Cinsiyet ile konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H4: Yaş grupları ile konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasındaki anlamlı farklılık vardır.

H5: Yaş grupları ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H6: Yaş grupları ile konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H7: Gelir ile konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H8: Gelir ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H9: Gelir ile konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H10: Çocuk sahibi olma durumu ile konutun fiziksel memnuniyeti arasında anlamlı farklılıklar vardır.

H11: Çocuk sahibi olma durumu ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H12: Çocuk sahibi olma durumu ile konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H13: Konut sahibi olma durumu ile konutun fiziksel memnuniyeti arasında anlamlı farklılık vardır.

H14: Konut sahibi olma durumu ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H15: Konut sahibi olma durumu ile konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H16: Konut büyüklüğü ile konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H17: Konut büyüklüğü ile konutun erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H18: Konut büyüklüğü konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı farklılık vardır.

H19: Konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet ile çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı ilişki vardır.

H20: Konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet ile erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı ilişki vardır.

H21: Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet ile erişilebilirlik özelliğine ilişkin memnuniyet arasında anlamlı ilişki vardır.

1.8. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Bu araştırma Ankara ili, Çankaya ilçesi Yaşamkent mahallesinde yaşayan araştırmaya katılmayı kabul eden aileler için geçerlidir. Bu nedenle araştırma sonucunda yapılacak olan genellemeler sınırlıdır.

2. Araştırma, Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeği'nin ölçtüğü değerler ile sınırlıdır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Ailelerin yaşadıkları konut ve çevresine ilişkin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi; memnuniyet düzeyine etki eden faktörlerin incelenmesi amacıyla planlanan ve yürütülen araştırmanın yöntemi aşağıdaki başlıklar altında verilmiştir.

2.1. ARAŞTIRMA BÖLGESİNİN SEÇİMİ

Araştırma bölgesi olarak; Ankara ili, Çankaya İlçesine bağlı Yaşamkent mahallesi alınmıştır. Ankara, TÜİK konut satış istatistiklerine göre, ülke genelinde konut satışlarında ikinci sırada yer almaktadır (TÜİK, 2015a). Ankara'da 2015 yılında 11,2 milyon m² alana yapı ruhsatı ve 47 bin 412 adet daireye de yapı kullanma izin belgesi verilmiştir (TÜİK, 2015b). Kamu ve özel kesimdeki yatırımlar kente göçü hızlandırmış ve Ankara'daki nitelikli konut ihtiyacını arttırmıştır.

Ankara'da konut sektörü açısından en yoğun yapılaşma bölgesi Ankara'nın güneybatısı yani Eskişehir yoludur. Eskişehir yolunun en önemli özelliklerinden biri topoğrafik yapı olarak uygun ve nitelikli bir yapılaşmaya elverişli olmasıdır (Öz, t.y.; Yıldırım, 2012).

2014 yılında nüfusu 18,543 olan Yaşamkent mahallesinin alanı yaklaşık 5,300,000 m²'dir (Çankaya Belediyesi, t.y.). Mevcut ve yapımı devam eden konutlarla nüfusun her yıl %20 - 30 artış gösterdiği Yaşamkent mahallesi yüksek gelir grubu tarafından büyük talep gören modern bir yaşam merkezidir (Yıldırım, 2012).

Yaşamkent mahallesi, havasının temiz, zeminin sağlam olması nedeniyle gayrimenkul sektörü açısından oldukça önem taşıyan, en çok yatırım yapılan konumda bulunan, Ankara'nın konut sektörü açısından son yıllarda gelişen bir bölgesidir. Ayrıca gayrimenkul yatırımcılarının özellikle geleceğe dönük yatırımlar için tercih ettiği bölgelerdendir (Öz, t.y.; Yaşam Projeleri, t.y.).

Araştırma bölgesi olarak Yaşamkent mahallesinin seçilme nedenleri;

- Konut ve çevresel özelliklere ilişkin memnuniyet düzeyi ile ilgili bir çalışmanın daha önce bu bölgede yapılmamış olması,
- Konut sektörü açısından gelişen, mevcut ve yapımı devam eden büyük konut projelerinin bulunduğu bir bölge olması,
- Konut ve çevresine ilişkin memnuniyet araştırmalarının genellikle alt ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki konut kullanıcılarına yönelik sosyal konutların bulunduğu bölgelerde yürütülmüş nedeniyle sosyo-ekonomik düzeyi yüksek bir bölge olduğundan tercih edilmesi,
- Bölgenin, araştırmacının anket formunu uygulama aşamasında güvenli ve kolay ulaşılabilir olmasıdır.

2.2. ÖRNEKLEM YÖNTEMİ VE SEÇİMİ

Araştırmanın evrenini Ankara İli, Çankaya İlçesi, Yaşamkent Mahallesinde ikamet eden aileler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden ve tabakalı örneklem yöntemi ile seçilen 420 birey oluşturmaktadır. Yaşamkent mahallesinde bulunan konutların sayısı, konutların bulunduğu sokak ve caddelerin numaraları TÜİK' den istenmiştir. İstenilen veriler TÜİK tarafından T.C. İçişleri Bakanlığı Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Ulusal Adres Veritabanından alınmıştır. Elde edilen verilere

göre; sokak ve caddeler, müstakil konutların yoğun olduğu yerler ve apartmanların yoğun olduğu yerler dikkate alınarak 2 tabakaya ayrılmıştır.

Tabakalı örneklem yöntemi temsil yeteneğini arttırmak ve olası örneklem hatasını azaltmak amacıyla kullanılmıştır. Toplumunu homojen alt gruplar şeklinde organize ederek ve uygun sayıda eleman seçmeye olanak verdiği için bu yöntem, rastgele örnekleme yöntemine göre, belirli sayıdaki değişkeni daha fazla temsil etmektedir (Babbie, 1989).

İlk aşamada 1. ve 2. tabakada bulunan sokak ve caddeler büyüklüğe orantılı olasılıklı seçim (BOOS) yöntemi ile belirlenmiştir. Bu yöntem kümelemeli örneklemin, birçok büyük ölçekli inceleme araştırmalarında örneklem seçimi için kullanılan daha gelişmiş bir şeklidir. Seçilen tabakalar birbirine göre oran olarak eşit veya yaklaşık büyüklükte olmayabilir ve seçim yapılırken atlama olasılığı fazladır. Bu nedenle her tabakaya büyüklüğe orantılı olarak seçilme şansı verilir. Bu yöntemle belirli bir heterojenlik yakalanarak, hata payı azaltılabilir (Babbie, 1989).

İkinci aşamada büyüklüğe orantılı olasılıklı seçim (BOOS) ile konutlar seçilmiş, sokak ve caddelerde görüşülecek konut sayısı orantılı bir şekilde sokak ve caddelere dağıtılmıştır.

1.Tabaka

Sokak sayısı: 82

Konut sayısı: 247

2.Tabaka

Sokak sayısı:56

Konut sayısı: 7854

Toplam konut sayısı=8101

$$n = \frac{t^2 \cdot pq}{d^2}$$

$$n = \frac{2^2 \cdot 0,5 \cdot 0,5}{(0,05)^2} = 400$$

$$n = \left(\frac{400}{1 + 400 \sqrt{8101}} \right) = 381$$

n= Örneklem alınacak birey sayısı

p= İncelenecek olayın görülüş sıklığı (olasılığı)

q = İncelenecek olayın görülmeyiş sıklığı (1-p)

t = Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosunda bulunan teorik değer

d = Olayın görülüş sıklığına göre yapılmak istenen $\pm$ sapma olarak simgelenmiştir.

Ailelerle görüşüleceği için cevapsızlık oranı olarak 1,1 alınmış ve %10 fazladan örneklem seçilmiştir. Cevapsızlık oranı: 1,1 olduğundan $n = 420$ olarak belirlenmiştir.

Sokak ve caddelerde bulunan konut sayılarıyla birlikte büyüklüğe orantılı olasılıklı seçim (BOOS) ile seçilen örneklem büyüklükleri Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1: Örneklem büyüklüğü- 1. Tabaka

1.Tabaka		
Cadde\ Sokak	Konut Sayısı	Örneklem Büyüklüğü\Konut sayısı
3048. Sokak	10	1
3054. Sokak	5	1
3073. Sokak	1	1
3077. Sokak	3	1
3130. Sokak	3	1
3131.Cadde	4	1
3134.Sokak	1	1
3139. Sokak	1	1
3180. Cadde	5	1
3186. Sokak	2	1
3190. Cadde	10	1
3213. Sokak	7	1
3224. Sokak	2	1
Toplam	54	13

1.tabakada 82 sokaktan (caddeden) büyüklüğe orantılı olasılıklı seçim (BOOS) ile 13 sokak (cadde) seçilmiştir. Seçilen sokaklardan da 13 konut örnekleme alınmıştır.

Tablo 2: Örneklem büyüklüğü- 2. Tabaka

2.Tabaka			
Cadde\ Sokak	Konut Sayısı	Örneklem Büyüklüğü\Konut sayısı	
Park Caddesi	126	12,08057	12
3042. Sokak	73	6,999058	7
3043. Cadde	159	15,24452	15
3151. Cadde	191	18,3126	18
3207. Cadde	199	19,07962	19
3208. Sokak	239	22,91472	23
3210. Sokak	139	13,32697	13
3211. Sokak	375	35,95406	36
3219. Sokak	294	28,18799	28
3222. Cadde	234	22,43534	23
3223. Sokak	59	5,656773	6
3230. Sokak	220	21,09305	21
3243. Cadde	270	25,88693	26
3244. Cadde	87	8,341343	8
3267. Cadde	567	54,36254	54
3267\1. Cadde	80	7,6702	8
3276. Cadde	34	3,259835	3
3281. Cadde	213	20,42191	21
3297. Cadde	686	65,77197	66
Toplam	4245		407

2. tabakada 56 sokaktan (caddeden) büyüklüğe orantılı olasılıklı seçim (BOOS) ile 19 sokak (cadde) seçilmiştir. 19 sokaktan (caddeden) 407 konut örnekleme

alınarak toplam örneklem büyüklüğü konut sayısı 420 (n=420) olarak elde edilmiştir.

2.3. VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

2.3.1. Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Düzeyini Belirlemeye İlişkin Ölçek Geliştirme Süreci

Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeğinin geliştirilmesi sürecinde öncelikle denemelik madde havuzu oluşturulmuştur. Bu amaçla literatürde konut memnuniyeti üzerine yapılan çalışmalar incelenmiştir. (Akarsu, 1999; Songur, 2001; Kellekci, 2005; Mohit & Azim, 2012; Kalelioğlu, 2013; Kwon & Beamish, 2013). Bu incelemelerin ardından 69 maddelik havuz oluşturulmuştur. Yazılan maddelerin dil ve anlam özellikleri, alanında uzman kişiler tarafından incelenmiştir.

Denemelik madde havuzunda yer alan sorularla pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışma Yaşamkent bölgesinde ikamet eden 150 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Ölçekte 5'li likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. "Çok Memnunum (4)", "Memnunum (3)", "Ne Memnunum Ne Memnun Değilim (2)", "Memnun Değilim (1)" ve "Hiç Memnun Değilim (0)". Denemelik madde havuzunda yer alan soruların hepsi aynı yönlü ifadelerden oluşmaktadır. Pilot çalışmada elde edilen verilerin analizi SPSS 20 ve Lisrel 8.7. paket programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

2.3.2. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'ne İlişkin Pilot Çalışma Analizleri

2.3.2.1. Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), yapı geçerliliğini test etmek için ise Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Kaiser-Meyer-Olkin test sonucuna göre örneklem hacminin yeterli olduğu (KMO=0,887), Bartlett küresellik test sonucuna göre de AFA' nın uygulanabilirliğine karar verilmiştir ($p=0,000<0.05$).

AFA'da faktör yük değeri için alt kesim noktası 0.40 olarak belirlenmiştir. Herhangi bir maddenin faktör yükü, o maddedeki toplam değişiminin ne kadarının açıklandığını veya ilgili maddenin faktörün varyans açıklama gücüne olan katkısını göstermektedir. Faktör yük değeri 0,40'ın altında olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

AFA'da yüksek iki yük değeri arasındaki farkın en az 0,10 olması önerilmektedir. Birden fazla faktöre girme ile ilgili alınabilecek ölçüt, faktör yükleri arasında en az 0,10 fark olmasıdır. İki faktördeki yük değerleri arasında 0,10'dan az fark olan maddeler çakışık (binişik) maddeler olarak adlandırılmaktadır (Brownlow, 2004). Bu maddeler de ölçekten çıkarılmıştır.

Konutun fiziksel özelliklerine ilişkin ölçekten çıkarılan maddeler; konutun genel olarak fiziksel özelliklerinden memnuniyet durumu, konutun m² olarak büyüklüğü, konutun müstakil olması, konutun apartman dairesi olması, konutun oda sayısı, konutun iyi planlanmış olması (Kullanışlılık açısından genel olarak alanların birbirleriyle ilişkisi, odaların plandaki yeri), kapı ve pencerelerin plandaki yeri, mutfak çalışma merkezlerinin alan olarak yeterliliği, mutfak dolaplarının alan olarak yeterliliği, mutfak duvar dolaplarının yüksekliğinin uygunluğu, banyonun şekli (kullanışlılık), konutun balkon sayısı, balkonun büyüklüğü (m² olarak), balkonun şekli (kullanışlılık), depo alanlarının büyüklüğü (m² olarak), depo alanlarının şekli (kullanışlılık), konutun temizlik ve bakımının kolay olması, konutun güneş alıyor olması, konutun ısınma koşulları, konutun ısı yalıtımı, konutun ses yalıtımı (Gürültüye karşı izolasyon), duvar kaplama malzemesi, zemin kaplama malzemesi, elektrik tesisatı, su tesisatı, konutun bahçesinin olması, konutun bahçesinin büyüklüğü, binanın dış görünüşü-estetiği (renk, doku v.b.).

Konutun çevresel özelliklerine ilişkin ölçekten çıkarılan maddeler; konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnuniyet durumu, sosyal donatı alanlarının

uygunluğu (Çocuk parkları, yürüyüş alanları, yeşil alanlar, spor tesisleri v.b.), konut çevresinin temizlik durumu (Çöplerin toplanması, yeşil alanların, açık alanların bakımı), site\apartman yönetimi durumu, komşuluk ilişkilerinin durumu, rekreasyon alanlarına yakınlık durumu (spor, gezinti, dinlenme alanları v.b.), toplu taşıma duraklarına yakınlık durumu, toplu taşıma olanaklarının uygunluğu, güvenlik durumu (Çeşitli suçlara karşı alınmış önlemler), konut çevresinin gece aydınlatma durumu, konut çevresinin gürültü durumu, konutun bulunduğu çevrenin hava kirliliği durumu, konutun mahremiyeti sağlama durumu (Konut içi gizliliği, binaların birbirine yakınlığı), konutun prestijli olma durumu (Sosyal statüyü yansıtmaması), konutun bulunduğu bölge açısından gelecek için ekonomik yatırım olma durumu.

İlgili çıkarma işlemleri yapıldıktan sonra ölçek 23 maddeye düşürülmüştür. 23 maddelik ölçeğe tekrar açıklayıcı faktör analizi (AFA) uygulanmıştır. AFA sonuçlarına göre öz değeri 1'den büyük olan 3 faktör elde edilmiştir. Birinci faktör grubu fiziksel memnuniyettir ve 11 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörün varyans açıklama oranı %45,23 olarak elde edilmiştir. İkinci faktör grubu erişilebilirlik memnuniyetidir ve 5 maddeden oluşmaktadır. İkinci faktörün varyans açıklama oranı %15,99'tür. Üçüncü faktör grubu ise çevresel memnuniyettir ve 7 maddeden oluşmaktadır. Bu faktörün varyans açıklama oranı ise %10,28 olarak elde edilmiş olup üç faktörün birlikte varyans açıklama oranı ise %71,50 olarak elde edilmiştir. Tablo 3' de maddelerin faktör yüklerine yer verilmiştir.

Tablo 3: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği Faktör Yapısı

Maddeler	Fiziksel Özelliklere İlişkin Memnuniyet	Erişilebilirlik Özelliğine İlişkin Memnuniyeti	Çevresel Özelliklere Memnuniyet
Madde1	0,79	0,14	0,28
Madde2	0,78	0,18	0,28
Madde3	0,80	0,23	0,21
Madde4	0,83	0,17	0,26
Madde5	0,82	0,18	0,25
Madde6	0,81	0,18	0,21
Madde7	0,83	0,15	0,24
Madde8	0,79	0,15	0,24
Madde9	0,78	0,12	0,32
Madde10	0,61	0,27	0,39
Madde11	0,53	0,28	0,13
Madde12	0,22	0,83	0,13
Madde13	0,12	0,90	0,08
Madde14	0,11	0,90	0,09
Madde15	0,22	0,80	0,16
Madde16	0,18	0,76	0,19
Madde17	0,18	0,22	0,70
Madde18	0,31	0,29	0,76
Madde19	0,36	0,15	0,77
Madde20	0,31	0,18	0,79
Madde21	0,27	0,02	0,85
Madde22	0,34	0,04	0,86
Madde23	0,21	0,10	0,88

Faktörlerde yer alan maddelerinin madde-test korelasyon değerleri aşağıda Tablo 4’de verilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde maddelerin korelasyon değerlerinin 0,72 ile 0,88 arasında değiştiği görülmektedir. Faktörlerde yer alan maddelerinin yüksek madde-test korelasyon değerlerine sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği Madde-Test Korelasyon Değerleri

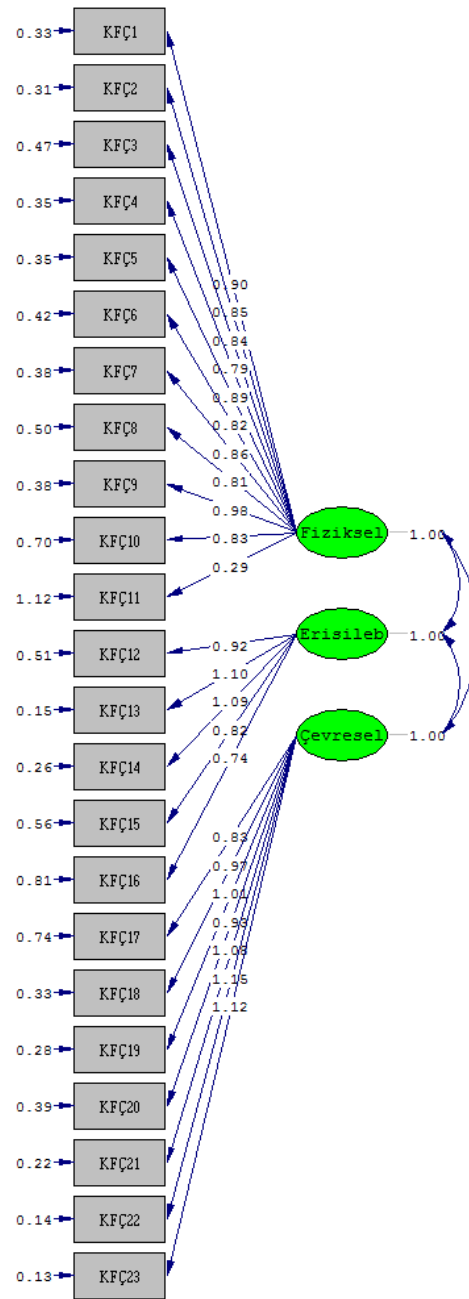
Maddeler		Korelasyon Değerleri
Fiziksel Özellikler	Girişin (holün) büyüklüğü (m ² olarak)	0,81
	Girişin (holün) şekli (kullanışlılık)	0,80
	Salonun büyüklüğü (m ² olarak)	0,82
	Salonun şekli (kullanışlılık, Kare, L, dikdörtgen)	0,85
	Yatak odalarının büyüklüğü (m ² olarak)	0,83
	Yatak odalarının şekli (kullanışlılık)	0,81
	Mutfakın büyüklüğü (m ² olarak)	0,84
	Mutfakın şekli (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri)	0,80
	Mutfaktaki çalışma merkezlerinin kullanışlılığı (hazırlama, temizleme, pişirme, taksim)	0,80
	Konutun banyo sayısı	0,73
	Banyonun büyüklüğü (m ² olarak)	0,72
Erişilebilirlik Özellikleri	Kent merkezine yakınlık durumu	0,78
	Alışveriş alanlarına yakınlık durumu	0,83
	Sağlık olanaklarına yakınlık durumu	0,85
	Eğitim kurumlarına yakınlık durumu	0,77
	İşyerine yakınlık durumu	0,72
Çevresel Özellikler	Yaşlı ve engelli bireyler için gerekli düzenlemelerin uygunluğu	0,67
	Yaya yollarının uygunluğu	0,80
	Trafik yoğunluğunun durumu	0,82
	Konut çevresindeki yapı yoğunluğu	0,82
	Depreme dayanıklılık durumu	0,83
	Yangın yönetmeliğine uygunluk	0,88
	Trafik kazalarına karşı alınan önlemler	0,85

2.3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Lisrel 8.7 paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. DFA’ da amaç, açıklayıcı faktör analizinde (AFA) belirlenen faktör yapısının doğruluğunun test edilmesidir. AFA’ da belirlenen 3 faktörlü yapı birinci düzey DFA ile analiz edilmiştir. Şekil 6 ’da DFA analiz sonuçları verilmiştir. Şekil 6’da elde edilen sonuçlara göre ki-kare değeri 7349,38 ve $p=0,00<0,05$ olarak elde edilmiş olup AFA’ da elde edilen faktör yapısının geçerli olduğunu göstermektedir. Uyum iyiliği indeksi (Goodness of Fit Index)

değeri ise 0,85, RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) 0,124 olarak elde edilmiş olup iyi uyumu göstermektedir.

Şekil 6: Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları (Path Diyagramı)

2.3.2.3. İç Tutarlılık Sonuçları

Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Güvenirlik Analizi yapılmış ve Cronbach's Alpha değerinden yararlanılmıştır. Ölçeğin bütünü ve 3 faktör için elde edilen Cronbach's Alpha değerleri Tablo 5'de verilmiştir.

Alt boyutların güvenirlilik katsayıları 0,918 ile 0,952 arasında değişmekte olup genel ölçek için güvenirlilik katsayısı 0,953 olarak elde edilmiştir. Güvenirlilik analizi sonucuna göre ölçeğin yüksek güvenirlilikte olduğu söylenebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeği'nin güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 5: Güvenirlilik Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cronbach' Alfa
Fiziksel Memnuniyet	0,952
Erişilebilirlik Memnuniyeti	0,918
Çevresel Memnuniyet	0,942
Genel	0,953

2.3.2.4. Anket Formunun Hazırlanması

Bireylerin konut ve çevresine ilişkin memnuniyetlerini ölçmek için oluşturulan ve EK 1'de verilen anket formu üç bölümden oluşmaktadır.

Anket formunun ilk bölümünü oluşturan kişisel bilgiler bölümünde bulunan cinsiyet, yaş, ailenin içinde bulunduğu yaşam dönemi, çocuk sahibi olma durumu, öğrenim durumu, mevcut konutta oturma süresi, konutta birlikte yaşanan kişiler, mevcut konuta sahip olma durumu, ailenin toplam aylık geliri, konutta yaşayan toplam kişi sayısı soruları bulunmaktadır.

Anketin ikinci bölümde; konutun tipi, konutun toplam net m² alanı, balkon ve banyo sayısı, konutta yerli depo alanı (gömme dolap, giyinme odası, kiler,

çamaşır odası v.b.) bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa depo alanlarının toplam m² olarak alanı ve depo alanlarının bulunduğu yer, konutun içinde herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığı soruları yer almaktadır. Bu bölüme yapılan pilot çalışma sonucunda faktör yük değeri 0,40'ın altında kaldığından dolayı ölçekten çıkartılan konutun mahremiyeti sağlama durumu (konut içi gizliliği, binaların birbirine yakınlığı), konutun sosyal donatı ve rekreasyon alanları (çocuk parkları, yürüyüş alanları, yeşil alanlar, spor tesisleri v.b.) ve konutun çevresindeki komşuluk ilişkileri ile konutun genel olarak fiziksel ve çevresel özelliklerinden memnuniyet soruları eklenmiştir.

Anketin üçüncü bölümünde ise; ailelerin konutun çeşitli fiziksel ve çevresel özelliklerinden duydukları memnuniyeti ölçmek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen 5'li Likert tipi “Çok Memnunum (4)”, “Memnunum (3)”, “Ne Memnunum Ne Memnun Değilim (2)”, “Memnun Değilim (1)” ve “Hiç Memnun Değilim (0)” şeklinde derecelendirilen 23 madde ve üç alt boyuttan oluşan “Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte alt faktörlerin güvenirlik katsayıları 0,918 ile 0,952 arasında değişmekte olup genel ölçek için güvenirlik katsayısı 0,953 olarak elde edilmiştir.

2.3.2.5. Anket Formunun Uygulanması

Hazırlanan anket formunun uygulanma aşamasına başlanmadan önce, Yaşamkent mahallesinin bağlı bulunduğu Çankaya Kaymakamlığından izin alınmıştır. Anketin seçilen bölgede uygulanacağı Çankaya Kaymakamlığı tarafından, Çankaya İlçe Emniyet Müdürlüğüne bildirilmiştir (EK 2).

Anket formu 420 katılımcıya, “22.06.2016” ile “19.08.2016” tarihleri arasında yapılmıştır. Her bir anket aileyi temsilen araştırmaya katılmayı kabul eden eşlerden, kadın ya da erkekle yüz yüze yapılan görüşmeler sonucu uygulamış ve ortalama yarım saat sürmüştür. Anket uygulamasına geçilmeden önce araştırmacının kendini tanıtmayı, yapılan araştırmanın amaç ve önemini anlatması, yüz yüze görüşmede güven duygusunun sağlanması anket formunun uygulanma sürecinin uzun olmasına neden olmuştur.

2.3.2.6. Verilerin Değerlendirilmesi ve Analizi

Verilerin analizi SPSS 20 ve Lisrel 8.7. paket programları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), yapı geçerliliğini test etmek için ise Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Kaiser-Meyer-Olkin test sonucuna göre örneklem hacminin yeterli olduğu, Bartlett küresellik test sonucuna göre de AFA' nın uygulanabilirliğine karar verilmiştir. DFA' da amaç, AFA' da belirlenen faktör yapısının doğruluğunun test edilmesidir. AFA'da belirlenen 3 faktörlü yapı birinci düzey DFA ile analiz edilmiştir. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek amacıyla Güvenirlik Analizi yapılmış ve Cronbach's Alpha değerinden yararlanılmıştır. Ayrıca, çoklu karşılaştırma için "eşit örneklem sayısı" gerektirmeyen Bonferroni metodu da kullanılmıştır. Verilerin normalliği Kolmogorow-Smirnov testi ile incelenmiştir. Normallik varsayımının sağlandığı durumlarda bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında t testi, ikiden çok grubun karşılaştırılmasında ise varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamına alınan bireylerin (n=420) sosyo-ekonomik ve demografik bilgileri, mevcut konutları ile ilgili özellikler, konut ve çevresine ilişkin memnuniyet düzeyi, memnuniyet düzeyini etkileyen faktörler ile ilgili bulgulara yer verilmiştir.

3.1. KATILIMCILAR HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER

Ankara ili Çankaya ilçesi Yaşamkent mahallesinde ikamet eden ve örneklem grubunu oluşturan katılımcıların sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 6 ile Tablo 12 arasında gösterilmiştir. Bu bölümde, katılımcıların cinsiyet, yaş, çocuk sahibi olma durumu, ailelerin yaşam dönemi, öğrenim ve gelir durumu, konutun sahiplik durumuna ilişkin bilgiler incelenmiştir.

3.1.1. Katılımcıların Cinsiyeti

Tablo 6' da görüldüğü gibi aileyi temsilen araştırma kapsamına alınan katılımcıların %51,7'si kadın, %48,3'ü erkektir.

Tablo 6: Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	217	51,7
Erkek	203	48,3
Toplam	420	100,0

3.1.2. Katılımcıların Yaş Durumu

Katılımcıların yaş grupları incelendiğinde %43,6 ile 36-50 yaş aralığında olanlar ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırasıyla 51 yaş ve üstü (%30,2) ve 35 yaş altı grupta olanlar (%26,2) izlemektedir (Tablo 7). Ankete katılan 420 kişinin yaşı 23

ile 67 arasındadır. Bu bireylere ilişkin ortalama yaş $43,34 \pm 10,37$ olarak elde edilmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş	n	%
35 yaş ve altı	110	26,2
36-50 yaş	183	43,6
51 yaş ve üstü	127	30,2
Toplam	420	100,0

3.1.3. Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumu

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %80,0'ninin çocuk sahibi olduğu görülmektedir (Tablo 8).

Tablo 8: Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumlarına Göre Dağılımı

Çocuk Sahipliği	n	%
Var	336	80,0
Yok	84	20,0
Toplam	420	100,0

3.1.4. Ailelerin Yaşam Dönemi

Araştırma kapsamına alınan ailelerin %42,9'u genişleme, %35,0'ı daralma ve %22,1'i başlangıç döneminde bulunmaktadır (Tablo 9).

Tablo 9: Katılımcıların Aile Yaşam Dönemlerine Göre Dağılımı

Aile Yaşam Dönemleri	n	%
Başlangıç Dönemi	93	22,1
Genişleme Dönemi	180	42,9
Daralma Dönemi	147	35,0
Toplam	420	100,0

3.1.5. Katılımcıların Öğrenim Durumu

Katılımcıların öğrenim durumları incelendiğinde, lisans derecesine sahip olanların (%41,2) ilk sırada olduğu belirlenmiştir. Bunu sırasıyla yüksek lisans (%23,3), ön lisans (%17,6), doktora (%10,8) ile lise ve altı (%7,1) öğrenim durumuna sahip olanların izlediği görülmektedir (Tablo10).

Tablo 10: Katılımcıların Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı

Öğrenim Durumu	n	%
Lise ve altı	30	7,1
Önlisans	74	17,6
Lisans	173	41,2
Yüksek Lisans	98	23,3
Doktora	45	10,8
Toplam	420	100,0

3.1.6. Katılımcıların Aylık Gelir Durumu

Araştırma kapsamına alınan aileler arasında, 9000 TL ve üzeri gelire sahip olanlar (%39,5) önde gelmektedir. Bunu %33,6 ile 7500 TL ve altında gelire sahip olanlar, %26,9 ile 7500 TL ve 9000 TL arasında gelire sahip olanlar izlemektedir (Tablo 11).

Araştırmaya katılan 420 kişinin geliri 1800 TL ile 21000 TL arasındadır. Ailelerin ortalama geliri $9212,64 \pm 2845,38$ olarak hesaplanmıştır.

Tablo 11: Katılımcıların Aylık Gelir Gruplarına Göre Dağılımı

Gelir	n	%
7500 TL altı	141	33,6
7500TL- 9000TL	113	26,9
9000TL üzeri	166	39,5
Toplam	420	100,0

3.1.7. Katılımcıların Konut Sahipliği Durumu

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların yarıdan fazlasının ev sahibi (%62,9) olduğu bulunmuştur. Kiracı olanların oranının (%37,1) ise düşük olduğu görülmüştür (Tablo 12). Araştırma kapsamına alınan aileler mevcut konutlarında oturma süresinin $5,06 \pm 3,03$ yıl olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 12: Katılımcıların Konuta Sahip Olma Durumuna Göre Dağılımı

Konuta Sahip Olma Durumu	n	%
Ev sahibi	264	62,9
Kiracı	156	37,1
Toplam	420	100,0

3.2. KATILIMCILARIN MEVCUT KONUTLARINA İLİŞKİN BİLGİLER

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların mevcut konutlarının özelliklerine ilişkin dağılımlar Tablo 13 ile Tablo 22 arasında gösterilmiştir. Bu bölümde katılımcıların, konutta birlikte yaşadıkları kişiler, ikamet ettikleri konut tipi ve konutun büyüklüğü, mevcut konutlarındaki yerli depo alanları ile yerli depo alanlarının bulunduğu yer, konutun içinde değişiklik yapma durumları, konutun mahremiyeti sağlama, sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yeterlilik durumu, konutun çevresindeki komşuluk ilişkilerinin yeterlilik durumu ile genel olarak konutun fiziksel ve çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet durumları incelenmiştir.

3.2.1. Konutta Birlikte Yaşanan Kişiler

Tablo 13 incelendiğinde katılımcıların yaklaşık yarısının (%51,4) sadece eşiyle, yarıya yakınının (%44,8) konutta eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşadığı görülmektedir. Konutunda sadece çocuklarıyla yaşayanların oranı ise %3,8' dir.

Araştırma kapsamına alınan ailelerde konutta yaşayan kişi sayısının ortalama $2,64 \pm 0,76$ olduğu bulunmuştur.

Tablo 13: Katılımcıların Konutta Birlikte Yaşadıkları Kişilere Göre Dağılımı

Konutta Birlikte Yaşanılan Kişiler	n	%
Sadece eş ile birlikte	216	51,4
Sadece çocuklarla birlikte	16	3,8
Eş ve çocuklar birlikte	188	44,8
Toplam	420	100,0

3.2.2. İkamet Edilen Konutun Tipi

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların çoğunluğunun (%81,4) apartman dairesinde, %18,6'sının ise müstakil konutta yaşadıkları belirlenmiştir (Tablo 14).

Tablo 14: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konut Tipine Göre Dağılımı

Konut Tipi	n	%
Apartman dairesi	342	81,4
Müstakil konut	78	18,6
Toplam	420	100,0

3.2.3. İkamet Edilen Konutun Büyüklüğü

Tablo 15' de görüldüğü gibi, araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının yarıdan fazlası, birbirine yakın oranlarla 81-120 m² (%35,2) ile 121-160 m² (%33,1) alana sahip konutlarda yaşamaktadırlar. Bunu %24,8 ile 161- 200 m² arası alanı olan konutlarda yaşayanlar izlemektedir. 201 m² ve üstü alanı olan konutta yaşayanların (%6,9) ise oranının daha düşük olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların konutundaki ortalama banyo sayısı $1,79 \pm 0,62$, ortalama balkon sayısı $1,89 \pm 0,64$ ' dür.

Tablo 15: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konutun Büyüklüğüne Göre Dağılımı

Konut Büyüklüğü	n	%
81-120 m ²	148	35,2
121-160 m ²	139	33,1
161- 200 m ²	104	24,8
201 m ² ve üstü	29	6,9
Toplam	420	100,0

3.2.4. Konutta Yerli Depo Alanı Bulunma Durumu

Katılımcıların çoğunluğunun (%85,5) ikamet ettikleri konutta yerli depo alanı bulunduğu saptanmıştır (Tablo 16).

İkamet edilen konuttaki depo alanının ortalama m²' si $5,87 \pm 4,95$ 'dir.

Tablo 16: Katılımcıların İkamet Ettikleri Konutta Yerli Depo Alanı Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

Konutta yerli depo alanı bulunma durumu	n	%
Evet	359	85,5
Hayır	61	14,5
Toplam	420	100,0

3.2.5. Konutta Depo Alanının Bulunduğu Yer

Konutunda yerli depo alanı bulunan katılımcılara (n=359), depo alanının bulunduğu yer sorulduğunda %43,8'i yatak odasında, %33,3'ü antrede, %22,9'u ise depo alanlarının mutfakta olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların konutunda

birden fazla yerli depo alanı olması ve bu soruya çoklu cevap verilmesi nedeniyle toplam cevap sayısı 432 olarak bulunmuştur (Tablo 17).

Tablo 17: Depo Alanı Olan Konutlarda Depo Alanlarının Bulunduğu Yere Göre Dağılımı

Yerli Depo Alanın Bulunduğu Yer	Sayı	%
Mutfak	99	22,9
Yatak Odası	189	43,8
Giriş (antre)	144	33,3
Toplam Cevap	432	100,0

3.2.6. Konutun İçinde Değişiklik Yapma Durumu

Araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının %58,8'i konutlarında değişiklik yaptıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 18).

Tablo 18: Katılımcıların Konutun İçinde Değişiklik Yapma Durumuna Göre Dağılımı

Konutun içinde herhangi bir değişiklik yapma durumu	n	%
Evet	247	58,8
Hayır	173	41,2
Toplam	420	100,0

3.2.7. Konutun Mahremiyet Durumu

Katılımcıların % 72,6'sının ikamet ettikleri konutun mahremiyetlerini sağladığını düşündüğü görülmektedir. Konutlarının mahremiyeti sağlamada yeterli

olmadığını düşünen katılımcıların oranının düşük olduğu (%27,4) saptanmıştır (Tablo 19).

Tablo 19: Katılımcıların Konutun Mahremiyeti Sağlama Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Konutun mahremiyeti sağlama durumu	n	%
Evet	305	72,6
Hayır	115	27,4
Toplam	420	100,0

3.2.8. Konutun Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanları

Tablo 20’ de görüldüğü gibi ikamet ettikleri konutun sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yeterli olduğunu belirtenlerin (%61,7) oranı, sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yetersiz olduğunu belirtenlerden (%38,3) daha yüksektir.

Tablo 20: Katılımcıların Konutun Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanlarının Durumuna İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Konutun sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yeterliliği	n	%
Evet	259	61,7
Hayır	161	38,3
Toplam	420	100,0

3.2.9. Konutun Çevresindeki Komşuluk İlişkileri

Araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının yarısından fazlası (%52,0) komşuluk ilişkilerini yeterli bulmadığını ifade etmişlerdir (Tablo 21).

Tablo 21: Katılımcıların Konutun Çevresindeki Komşuluk İlişkilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Konutun çevresindeki komşuluk ilişkilerinin yeterliliği	n	%
Evet	202	48,0
Hayır	218	52,0
Toplam	420	100,0

3.2.10. Genel Olarak Konutun Fiziksel ve Çevresel Özelliklerine İlişkin Memnuniyet Durumu

Araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının, konutun fiziksel ve çevresel özelliklerinden genel olarak duydukları memnuniyet Tablo 22’de verilmiştir. Buna göre, katılımcıların %57,6’ sının konutun fiziksel özelliklerinden memnun oldukları, hiç memnun olmadığını belirtenlerin (%2,9) oranının düşük olduğu görülmektedir. Katılımcıların yarıdan fazlasının (%53,8) konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun oldukları görülmektedir. Oturdıkları konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun olmayanların (%3,6) oranının ise düşük olduğu dikkat çekmektedir (Tablo 22).

Tablo 22: Genel Olarak Konutun Fiziksel ve Çevresel Özelliklerinden Memnuniyet Durumu

Konutun genel olarak fiziksel özelliklerinden memnuniyet düzeyi	n	%
Çok memnunum	65	15,5
Memnunum	242	57,6
Ne memnunum ne memnun değilim	54	12,9
Memnun Değilim	47	11,1
Hiç memnun değilim	12	2,9
Konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnuniyet düzeyi	n	%
Çok memnunum	56	13,3
Memnunum	226	53,8
Ne memnunum ne memnun değilim	78	18,6
Memnun Değilim	45	10,7
Hiç memnun değilim	15	3,6

3.3. AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

Ailelerin konutun çeşitli fiziksel ve çevresel özelliklerinden duydukları memnuniyeti ölçmek ve memnuniyete etki eden faktörleri incelemek amacıyla “Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5’li Likert tipi “Çok Memnunum (4)”, “Memnunum (3)”, “Ne Memnunum Ne Memnun Değilim (2)”, “Memnun Değilim (1)” ve “Hiç Memnun Değilim (0)” şeklinde derecelendirilen 23 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte alt boyutların güvenirlik katsayıları 0,918 ile 0,952 arasında değişmekte olup genel ölçek için güvenirlik katsayısı 0,953 olarak elde edilmiştir.

3.3.1. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği’nin Açıklayıcı Faktör Analizine İlişkin Bilgiler

Tablo 23’ de Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği’nin Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçlarına yer verilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin değeri 0,933 olarak elde edilmiş olup örneklem hacminin AFA için mükemmel derecede yeterli olduğunu göstermektedir. Bartlett küresellik testi sonucuna göre, $p=0,000<0,05$

olarak elde edilmiş olup AFA'nın uygulanabilirliğini göstermektedir. AFA sonuçlarına göre öz değeri 1'den büyük olan 3 faktör bulunmuştur. Bu faktörlerin sırasıyla varyans açıklama oranları, %54,26, %12,68 ve %10,40'dır. 3 faktörün birlikte varyans açıklama oranı ise %77,34 olarak elde edilmiştir. 23 sorudan oluşan ölçek 3 alt boyut altında toplanmaktadır. Bu alt boyutlar; "Fiziksel Memnuniyet", "Erişilebilirlik Memnuniyeti" ve "Çevresel Memnuniyettir". Her bir faktörde yer alan sorulara ilişkin faktör yükleri Tablo 23'de verilmiştir. Faktör yükleri 0,70 ile 0,91 arasında değerler almaktadır.

Fiziksel memnuniyet alt boyutunda katılımcıların yaklaşık %41,9' u girişin (holün) şeklinden yani kullanışlı olmasından memnun olduklarını belirtmiştir. %5,7' si ise mutfakın şeklinden (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri) hiç memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Fiziksel memnuniyet alt boyutunda en önemli değişkenin 0.85 faktör yüküyle "Mutfakın büyüklüğü (m^2)" olduğu saptanmıştır. Fiziksel memnuniyet alt boyutunda konutun banyo sayısı (0,70) ve banyonun büyüklüğünün (m^2) (0,70) eşit faktör yükleriyle, etkisi en az olan değişkenler olduğu görülmektedir.

Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda katılımcıların yaklaşık olarak %33,6' sı yaşadıkları konutun kent merkezine yakınlık durumundan memnun olduklarını, %4,5' i konutun eğitim kurumlarına yakınlık durumundan hiç memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda en önemli değişkenin 0,91 faktör yüküyle sağlık olanaklarına yakınlık durumu olduğu saptanmıştır. Erişilebilirlik memnuniyetinde, iş yerine yakınlık durumunun 0,73 ile en düşük faktör yüküne sahip olduğu görülmektedir.

Çevresel memnuniyet alt boyutunda ise trafik kazalarına karşı alınan önlemlerden katılımcıların %35,7' si memnun olduklarını, %3,1' i ise araştırma bölgesinin trafik yoğunluğundan hiç memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Çevresel memnuniyet alt boyutunda en önemli değişken 0,91 faktör yüküyle "Yangın yönetmeliğine uygunluk" olarak belirlenmiştir (Tablo 24). Yaşlı ve engelliler için gerekli düzenlemelerin uygunluğu değişkeninin, çevresel memnuniyet alt boyutunda (0,70) en düşük faktör yükünde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 23: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizi

Maddeler		I	II	III	IV	V	Faktör Yükleri
Fiziksel Memnuniyet	Girişin (holün) büyüklüğü (m ² olarak)	7,1	16,7	17,1	39,8	19,3	0,84
	Girişin (holün) şekli (kullanışlılık)	7,1	16,7	16,7	41,9	17,6	0,84
	Salonun büyüklüğü (m ² olarak)	6,9	16,4	16,9	31,0	28,8	0,82
	Salonun şekli (kullanışlılık, Kare, L, dikdörtgen)	7,4	13,8	17,4	36,2	25,2	0,84
	Yatak odalarının büyüklüğü (m ² olarak)	7,1	17,4	13,3	36,9	25,2	0,83
	Yatak odalarının şekli (kullanışlılık)	6,4	16,9	14,3	37,9	24,5	0,80
	Mutfağın büyüklüğü (m ² olarak)	6,2	16,0	22,1	30,0	25,7	0,85
	Mutfağın şekli (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri)	5,7	15,7	25,2	29,0	24,3	0,81
	Mutfaktaki çalışma merkezlerinin kullanışlılığı (hazırlama, temizleme, pişirme, taksim)	7,4	19,0	19,3	29,3	25,0	0,82
	Konutun banyo sayısı	6,4	23,3	15,7	26,9	27,6	0,70
	Banyonun büyüklüğü (m ² olarak)	6,0	27,1	16,2	34,5	16,2	0,70
Erişilebilirlik Memnuniyeti	Kent merkezine yakınlık durumu	8,6	17,1	18,8	33,6	21,9	0,83
	Alışveriş alanlarına yakınlık durumu	6,4	20,2	21,2	28,3	23,8	0,90
	Sağlık olanaklarına yakınlık durumu	7,1	19,0	19,5	30,2	24,0	0,91
	Eğitim kurumlarına yakınlık durumu	4,5	15,7	27,4	30,5	21,9	0,81
	İşyerine yakınlık durumu	4,8	15,2	20,5	27,9	31,7	0,73
Çevresel Memnuniyet	Yaşlı ve engelli bireyler için gerekli düzenlemelerin uygunluğu	5,5	20,0	23,8	27,1	23,6	0,70
	Yaya yollarının uygunluğu	4,3	18,3	20,5	30,2	26,7	0,77
	Trafik yoğunluğunun durumu	3,1	21,0	17,9	31,0	27,1	0,81
	Konut çevresindeki yapı yoğunluğu	4,5	21,2	18,1	33,8	22,4	0,82
	Depreme dayanıklılık durumu	5,5	15,5	22,1	32,6	24,3	0,89
	Yangın yönetmeliğine uygunluk	7,4	12,6	22,6	32,4	25,0	0,91
	Trafik kazalarına karşı alınan önlemler	6,2	15,2	17,9	35,7	25,0	0,90

Tablo 24'e göre alt faktörlerin güvenirlik katsayıları 0,932 ile 0,964 arasında değişmekte olup ölçek için güvenirlik katsayısı 0.961 olarak elde edilmiştir. Güvenirlik Analizi sonucuna göre ölçeğin yüksek güvenirlikte olduğu söylenebilir.

Tablo 24: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cronbach' Alfa
Fiziksel Memnuniyet	0,964
Erişilebilirlik Memnuniyeti	0,932
Çevresel Memnuniyet	0,952
Genel	0,961

3.3.2. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi, değişkenler arasındaki ilişki düzeyi ve değişkenlerin yönünü belirlemek için kullanılmıştır. Tablo 25' de Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeğinin alt boyutlar arasındaki korelasyon değerleri verilmiştir. Fiziksel memnuniyet ile çevresel memnuniyet arasında aynı yönlü %57,5'lik istatistiksel olarak önemli bir ilişki vardır

Tablo 25: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Değerleri

Alt Boyutlar		Fiziksel Memnuniyet	Erişilebilirlik Memnuniyeti	Çevresel Memnuniyet
Fiziksel Memnuniyet	Korelasyon	1,000	0,560	0,575
	p değeri	-	<0,001	<0,001
Erişilebilirlik Memnuniyeti	Korelasyon	0,560	1,00	0,433
	p değeri	<0,001	-	<0,001
Çevresel Memnuniyet	Korelasyon	0,575	0,433	1,000
	p değeri	<0,001	<0,001	-

3.3.3. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutları Arasındaki Çoklu İlişki

Çoklu regresyon analizi, bir bağımlı değişken ile birden çok bağımsız değişken arasındaki ilişkinin belirlenmesi için kullanılmıştır. Tablo 26' da görüldüğü gibi, fiziksel memnuniyet değişkeni bağımlı, çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik

memnuniyeti ise bağımsız değişkenler olarak alınmış, çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. Kurulan regresyon modeli istatistiksel olarak anlamlı olup gerekli varsayımları sağlamaktadır ($p<0,05$). Fiziksel memnuniyetteki toplam değişimin %45'i çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik memnuniyeti ile açıklanabilmektedir. Bu durumda çevresel memnuniyet ile erişilebilirlik memnuniyetinin artmasının fiziksel memnuniyetin de artmasını sağladığı görülmektedir. Ayrıca çevresel memnuniyetin fiziksel memnuniyet üzerindeki etkisi, erişilebilirlik memnuniyetinin etkisine göre daha yüksektir (Tablo 26).

Tablo 26: Çoklu Regresyon Modeli İle Fiziksel Memnuniyet, Çevresel Memnuniyet ve Erişilebilirlik Memnuniyeti Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Fiziksel Memnuniyet*	$\hat{\beta}$	Standart Hata	t	p
Değişkenler				
Sabit	5,891	1,240	4,749	$p<0,001$
Çevresel Memnuniyet	0,820	0,086	9,479	$p<0,001$
Erişilebilirlik Memnuniyeti	0,640	0,063	10,170	$p<0,001$
R=0,671, $R^2=0,450$, F=170,343, $p<0,001$				

*Bağımlı Değişken

3.4. SOSYO-EKONOMİK VE DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN KONUT VE ÇEVRESİNE İLİŞKİN MEMNUNİYET DÜZEYİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu bölümde katılımcıların cinsiyeti, yaşı, gelir durumu, çocuk sahibi olma, konut sahibi olma, konut büyüklüğü gibi değişkenlerin konut ve çevresine ilişkin memnuniyete etkisini incelenmiştir. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyeti Ölçeğinin alt boyutlarının bazı sosyo-ekonomik ve demografik değişkenlere göre incelenmesi Tablo 28 ile Tablo 35 arasında verilmiştir.

3.4.1. Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyut Ortalamaları

Bu bölümde Ankara-Yaşamkent bölgesinde ikamet eden ailelerin sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerinin konut ve çevresel kalite memnuniyetine etkisini incelemek için ortalama puanlar hesaplanmıştır. Bu amaçla ölçekte yer alan sorular “Çok Memnunum (4)”, “Memnunum (3)”, “Ne Memnunum Ne Memnun Değilim (2)”, “Memnun Değilim (1)” ve “Hiç Memnun Değilim (0)” şeklinde yapılmıştır. Böylece ölçeğin toplamından alınabilecek minimum puan 0 maksimum puan ise 72'dir.

Fiziksel memnuniyet alt boyutu konutun fiziksel özellikleri ile ilgili 11 maddeden oluşmaktadır ve en düşük puan 0, en yüksek puan 44 olup ortalama puan ise 27,46' dır. Erişilebilirlik memnuniyeti çeşitli hizmetlere, faaliyetlere erişilebilirlik özellikleri ile ilgili 6 maddeden oluşmaktadır ve en düşük puan 0, en yüksek puan 20 olup, ortalama puan ise 12,47' dir. Çevresel memnuniyet alt boyutu konutun çevresel kalite özellikleri ile ilgili 7 maddeden oluşmaktadır ve en düşük puan 0, en yüksek puan 28 olup, ortalama puan 17,74 olarak elde edilmiştir (Tablo 27).

Tablo 27: Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin Alt Boyutlarına İlişkin Ortalama Puanlar

Alt Boyutlar	n	Minimum	Maximum	Ortalama	Std. Sapma
Fiziksel Memnuniyet	420,00	0	44,00	27,46	11,48
Erişilebilirlik Memnuniyeti	420,00	0	20,00	12,47	5,37
Çevresel Memnuniyet	420,00	0	28,00	17,74	7,34

3.4.2. Cinsiyete Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların konut ve çevresel kalite memnuniyetine ilişkin ortalama puanları cinsiyete göre incelendiğinde; kadınların fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanı (27,89), erkeklerin fiziksel

memnuniyete ilişkin ortalama puanından (26,99) yüksektir. Kadınların (12,53) ve erkeklerin (12,40) konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet ortalamalarının birbirine yakın olduğu, çevresel memnuniyette ise kadınların ortalama puanının (18,03) erkeklerin ortalama puanından (17,43) yüksek olduğu bulunmuştur. Katılımcıların cinsiyetine göre fiziksel ($p>0,05$), çevresel ($p>0,05$), ve erişilebilirliğe ($p>0,05$) ilişkin memnuniyetleri arasındaki ortalama farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır (Tablo 28).

Tablo 28: Katılımcıların Cinsiyetine Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Cinsiyet	Erkek	26,99	1,83	12,40	5,75	17,43	7,78
	Kadın	27,89	11,14	12,53	4,99	18,03	6,89
Uygulanan Analiz	t testi	t=-0,806 p=0,421*		t=-0,239 p=0,811*		t=-0,832 p=0,406*	

* $p>0,05$

3.4.3. Yaş Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Konu katılımcıların yaş gruplarına göre incelendiğinde; yaş grubu arttıkça (35 yaş ve altı: 28,25, 36-50 yaş: 27,81, 51 yaş ve üzeri: 26,25) konutun fiziksel memnuniyet düzeyine ilişkin ortalama puanların azaldığı görülmektedir. Ancak, yaş grupları ile fiziksel memnuniyet arasındaki ortalama farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde de, 35 yaş ve altı yaş grubunda olan katılımcıların ortalama puanı (13,10), 36 - 50 yaş grubu (12,54) ile 51 yaş ve üzerinde olan katılımcıların ortalama puanından (11,82) yüksektir. 35 yaş ve altı yaş grubunda olan katılımcıların çevresel memnuniyet düzeyi ortalama puanı 18,85'dir. 36 - 50 yaş grubu (17,47) ile 51 yaş ve üzerinde olanların (17,16) konutun çevresel

özelliklerine ilişkin ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Bireylerin yaş gruplarına göre, erişilebilirlik memnuniyeti ($p>0,05$) ve çevresel memnuniyet ($p>0,05$) arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 29).

Tablo 29: Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Yaş Grupları	35 yaş ve altı	28,25	11,19	13,10	5,40	18,85	7,62
	36-50 yaş	27,81	11,49	12,54	5,40	17,47	7,36
	51 yaş ve üzeri	26,25	11,70	11,82	5,27	17,16	6,99
Uygulanan Analiz	ANOVA	F=1,054 p=0,349*		F=1,713 p=0,182*		F=1,785 p=0,169*	

* $p>0,05$

3.4.4. Gelir Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalamasının en yüksek 9000 TL ve üzeri gelir grubunda (29,21) bulunan katılımcılara ait olduğu saptanmıştır. Bunu sırasıyla, 7500 TL altı (27,18) ve 7500 TL - 9000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların ortalama puanları (25,23) izlemektedir. Tüm gelir gruplarında (7500 TL altı: 12,84, 7500 TL-9000 TL: 12,35, 9000 TL üzeri: 12,24) erişilebilirlik memnuniyeti ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde, 9000 TL üzeri gelire sahip olan katılımcıların çevresel memnuniyet ortalama puanı (18,59), 7500 TL ve altı (17,62) ile 7500- 9000 TL arasında gelire sahip katılımcıların ortalama puanlarından (16,64) daha yüksektir. Gelir

grubuna göre erişilebilirlik ve çevresel memnuniyetteki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p>0,05$), fiziksel memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 30).

Tablo 30: Katılımcıların Gelir Gruplarına Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Gelir Grupları	7500 TL altı	27,18	10,79	12,84	5,32	17,62	7,05
	7500 TL-9000 TL	25,23	11,44	12,35	5,35	16,64	6,39
	9000 TL üzeri	29,21	11,85	12,24	5,44	18,59	8,07
Uygulanan Analiz	ANOVA	F=4,168 p=0,016**		F=0,531 p=0,589*		F=2,405 p=0,091*	

* $p>0,05$ ** $p<0,05$

Bonferroni test sonucuna göre, 9000 TL ve üzeri gelir grubunda yer alan bireylerde, diğer gelir gruplarında yer alan bireylere göre fiziksel memnuniyetin daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$) (Tablo 31).

Tablo 31: Gelir Değişkeni İçin Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları

Boyutlar	Gelir (I-J)		Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	p değeri
Fiziksel Memnuniyet	7500 TL altı	7500 TL-9000 TL	1,94722	1,43848	0,530
		9000 TL üzeri	-2,03354	1,30479	0,360
	7500 TL-9000 TL	7500 TL altı	-1,94722	1,43848	0,530
		9000 TL üzeri	-3,98075*	1,38946	0,013
	9000 TL üzeri	7500 TL altı	2,03354	1,30479	0,360
		7500 TL-9000 TL	3,98075*	1,38946	0,013
*Ortalama farklılık %95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.					

3.4.5. Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Konu çocuk sahibi olma durumuna göre incelendiğinde; çocuk sahibi olmayan ailelerin konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalama puanın (28,05), çocuk sahibi olan ailelerin (27,31) ortalama puanından yüksektir. Çevresel memnuniyet düzeyindeki ortalama puanlar incelendiğinde, çocuk sahibi olan aileler (17,72) ile olmayan ailelerin (17,81) ortalama puanları birbirine yakındır. Çocuk sahibi olma durumuna göre fiziksel ve çevresel memnuniyetteki ortalamalar arası farklılık istatistiksel olarak da anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Çocuk sahibi olan ailelerin, konutun erişilebilirlik memnuniyet düzeyi ortalama puanı 12,21 iken, çocuk sahibi olmayanların ortalama puanı 13,50 olarak bulunmuştur. Çocuk sahibi olma durumu ile erişilebilirlik memnuniyetine ilişkin ortalamalar arasındaki farklılık istatistiksel olarak da anlamlıdır ($p<0,05$). Dolayısıyla çocuk sahibi olan ailelerin, olmayan ailelere göre erişilebilirlik memnuniyeti daha düşüktür (Tablo 32).

Tablo 32: Katılımcıların Çocuk Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Çocuk Sahibi Olma Durumu	Var	27,31	11,59	12,21	5,36	17,72	7,36
	Yok	28,05	11,04	13,50	5,31	17,81	7,28
Uygulanan Analiz	t testi	t=-0,537 p=0,591*		t=-1,975 p=0,049**		t=-0,093 p=0,926*	

*p>0,05 **p<0,05

3.4.6. Konut Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Araştırma kapsamına alınan konut sahibi ailelerin fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanı (27,96), kiracı olanlara göre (26,59) yüksektir. Erişilebilirlik memnuniyeti açısından ev sahibi (12,34) ve kiracı (12,68) olanların ortalama puanları birbirine yakın bulunmuştur. Çevresel özelliklere ilişkin memnuniyet düzeyi incelendiğinde ise, ev sahibi olan katılımcıların ortalama puanı 18,16, kiracı olanların ise 17,03'dür. Ailelerin konut sahibi olma durumuna göre fiziksel memnuniyet ($p>0,05$), çevresel memnuniyet ($p>0,05$), ve erişilebilirlik memnuniyetleri ($p>0,05$), arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak da anlamlı bulunmamıştır (Tablo 33).

Tablo 33: Katılımcıların Konut Sahibi Olma Durumuna Göre Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Konuta Sahip Olma Durumu	Ev Sahibi	27,96	11,59	12,34	5,19	18,16	7,35
	Kiracı	26,59	11,27	12,68	5,65	17,03	7,28
Uygulanan Analiz	t testi	t=-1,191 p=0,234*		t=-0,636 p=0,534*		t=-0,124 p=0,124*	

* $p>0,05$

3.4.7. Konut Büyüklüğüne Göre (m^2) Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Katılımcıların mevcut konutlarının büyüklüğü incelendiğinde; 201 m^2 ve üstü olan konutlarda fiziksel özelliklere ilişkin memnuniyet ortalama puanının (36,52) en yüksek olduğu saptanmıştır. Bunu sırasıyla 121-160 m^2 (27,87), 120 m^2 ve

altı (26,21) ve 161- 200 m² (26,14) alana sahip olan konutlarda oturan ailelerin ortalaması izlemektedir. Erişilebilirlik memnuniyetinde konut büyüklüklerine ilişkin ortalama puanların (120 m² ve altı: 12,32, 121-160 m²: 12,45, 161- 200 m²:11,34, 201 m²ve üstü: 12,55) birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde ise en yüksek ortalama puanın 201 m² ve üstü (23,24) büyüklüğe sahip olan konutlara sahip olan ailelere ait olduğu saptanmıştır. Çevresel memnuniyet ortalama puanı; 120 m² ve altındaki konutlarda 16,90, 121-160 m² olanlarda 17,31, 161- 200 m² konutlarda ise 17,97'dir. Konut büyüklüğüne göre fiziksel memnuniyet, erişilebilirlik ve çevresel memnuniyet arasındaki ortalama farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (p< 0,05) (Tablo 34).

Tablo 34: Katılımcıların Mevcut Konutlarının Büyüklüğüne Göre (m²) Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine İlişkin Ortalama Puanlar

Değişken		Fiziksel Memnuniyet		Erişilebilirlik Memnuniyeti		Çevresel Memnuniyet	
		Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma	Ortalama	Standart Sapma
Konut Büyüklüğü	120 m ² ve altı	26,21	10,82	12,32	5,51	16,90	6,99
	121-160 m ²	27,87	11,46	12,45	5,40	17,31	7,15
	161-200 m ²	26,14	12,51	11,34	5,33	17,97	7,67
	201 m ² ve üstü	36,52	5,69	12,55	3,67	23,24	6,60
Uygulanan Analiz	ANOVA	F=7,450 p=0,001**		F=3,188 p=0,024**		F=6,510 p=0,001**	

**p<0,05

Bonferroni test sonucuna göre, 201 m² ve üzeri büyüklükte konuta sahip olan ailelerin fiziksel ve çevresel memnuniyetleri daha küçük konutta oturan ailelere göre yüksektir. 121-160 m² büyüklükteki konutta oturan ailelerin erişilebilirlik memnuniyeti ise 161-200 m² büyüklükteki konutta oturanlara göre daha yüksektir (Tablo 35).

Tablo 35: Konut Büyüklüğü Değişkeni İçin Çoklu Karşılaştırma Test Sonuçları

Alt Boyutlar	Konut Büyüklüğü (I-J)		Ortalama Farkı (I-J)	Std. Hata	p değeri
Fiziksel Memnuniyet	120 m2 ve altı	121-160 m2	-1,66824	1,32555	1,000
		161- 200 m2	0,06523	1,43597	1,000
		201 m2 ve üstü	-10,30778*	2,27902	0,000
	121-160 m2	120 m2 ve altı	1,66824	1,32555	1,000
		161- 200 m2	1,73347	1,45503	1,000
		201 m2 ve üstü	-8,63954*	2,29108	0,001
	161- 200 m2	120 m2 ve altı	-.06523	1,43597	1,000
		121-160 m2	-1,73347	1,45503	1,000
		201 m2 ve üstü	-10,37301*	2,35669	0,000
	201 m2 ve üstü	120 m2 ve altı	10,30778*	2,27902	0,000
		121-160 m2	8,63954*	2,29108	0,001
		161- 200 m2	10,37301*	2,35669	0,000
Erişilebilirlik Memnuniyeti	120 m2 ve altı	121-160 m2	-1,12891	0,62915	0,441
		161- 200 m2	0,98779	0,68157	0,888
		201 m2 ve üstü	-.22740	1,08171	1,000
	121-160 m2	120 m2 ve altı	1,12891	0,62915	0,441
		161- 200 m2	2,11670*	0,69061	0,014
		201 m2 ve üstü	0,90151	1,08743	1,000
	161- 200 m2	120 m2 ve altı	-.98779	0,68157	0,888
		121-160 m2	-2,11670*	0,69061	0,014
		201 m2 ve üstü	-1,21519	1,11857	1,000
	201 m2 ve üstü	120 m2 ve altı	0,22740	1,08171	1,000
		121-160 m2	-.90151	1,08743	1,000
		161- 200 m2	1,21519	1,11857	1,000
Çevresel Memnuniyet	120 m2 ve altı	121-160 m2	-.41114	0,84990	1,000
		161- 200 m2	-1,06575	0,92070	1,000
		201 m2 ve üstü	-6,33597*	1,46124	0,000
	121-160 m2	120 m2 ve altı	0,41114	0,84990	1,000
		161- 200 m2	-.65461	0,93292	1,000
		201 m2 ve üstü	-5,92483*	1,46897	0,000
	161- 200 m2	120 m2 ve altı	1,06575	0,92070	1,000
		121-160 m2	0,65461	0,93292	1,000
		201 m2 ve üstü	-5,27023*	1,51104	0,003
	201 m2 ve üstü	120 m2 ve altı	6,33597*	1,46124	0,000
		121-160 m2	5,92483*	1,46897	0,000
		161- 200 m2	5,27023*	1,51104	0,003
*Ortalama farklılık %95 güven düzeyinde istatistiksel olarak anlamlıdır.					

4. TARTIŞMA

Bu araştırma; ailelerin konut ve çevresinden duydukları memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi, konut ve çevresine ilişkin memnuniyetlerine etki eden faktörlerin incelenmesi, gelecekte planlanacak konutlara ilişkin memnuniyetin artırılması için ilgili kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür. Çalışma kapsamına, Ankara ili, Çankaya ilçesine bağlı Yaşamkent mahallesinde ikamet eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 420 aile alınmıştır.

4.1. KATILIMCILAR HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER

Araştırma kapsamına alınan katılımcılar arasında kadınlar (%51,7), 36-50 yaş aralığında (%43,6) ve çocuk sahibi (%80,0) olanlar önde gelmektedir. Yaşam dönemleri açısından ailelerin %42,9'u genişleme dönemindedir. Katılımcıların %41,2'si üniversite mezunu ve aylık geliri 9000 TL'nin üzerindedir (%39,5). Ailelerin yarıdan fazlasının ev sahibi oldukları görülmüştür (%62,9).

4.2. KATILIMCILARIN MEVCUT KONUTLARINA İLİŞKİN BİLGİLER

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların mevcut konutlarının özellikleri incelendiğinde; 81 ile 120 m² arasında (%35,2), apartman dairesinde (%81,4) ve sadece eşiyle birlikte yaşayanlar (%51,4) önde gelmektedir. Katılımcıların mevcut konutlarında ortalama banyo ve balkon sayısının 2 olduğu, %85,5'nin konutunda yerli depo alanı olduğu ve bu depo alanlarının %43,8'inin de yatak odasında bulunduğu belirlenmiştir. Konutlarda bulunan depo alanlarının büyüklüğü ise ortalama 2 m² olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların ortalama konutta oturma süresi yaklaşık 5 yıl olarak belirlenmiştir. Konutlarında değişiklik yapan katılımcıların oranı %58,8'dir. Katılımcıların yarıdan fazlasının konutlarında değişiklik yapmış olması, konutların ailelerin ihtiyaç ve beklentilerine göre üretilmemiş olmasından kaynaklandığını düşündürmektedir.

Geçer' in (2013) orta ve üst gelir grubuna sahip ailelerin konutlarına ilişkin çalışmasında da kullanıcıların %40'ının farklı nedenlerden dolayı konutlarında değişiklik yaptıkları ve bu değişiklikle konutların kalitesinin arttığı saptanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan konutlarda ortalama olarak 3 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir. Konutta yaşayan toplam kişi sayısı, konut standartların temel öğelerden biri olarak kabul edilmektedir. TÜİK 2014 verilerine göre ülkemizde hanehalkı büyüklüğü 3,6'dır (TÜİK, 2015c).

Ailelerin konut ve çevresine ilişkin memnuniyetlerinde, konutun mahremiyeti sağlaması önemli bir yer tutmakta ve konut çevresine ilişkin ihtiyaçlar arasında bulunmaktadır (Marans,1979; Jacobs & Appleyard 1987). Konut mahremiyeti, konut ve çevresinden duyulan memnuniyeti arttırmakla birlikte; ailelerin hem kendi konutları içinde hem de konutun çevresindeki diğer yaşayanlardan rahatsız olmadan ve başkalarını rahatsız etmeden faaliyetlerini yönetebilmelerini sağlamaktadır (Buğday, 1991; Kaitilla, 1993; Bilgin, 2003).

Araştırma kapsamına alınan ailelerin konutlarının mahremiyeti sağlama durumları incelendiğinde; katılımcıların çoğunluğu (%72,6) tarafından mevcut konutlarının mahremiyetlerini sağladığı belirtilmiştir. Songur' un (2001) çalışmasında da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu durum; son yıllarda yapılan konut projelerinin çoğunlukla korunaklı site şeklinde, dışa kapalı olması ve konutların çoğunda ses izolasyonu bulunmasından kaynaklanıyor olabilir.

Konut kullanıcılarının memnuniyetini etkileyen faktörlerden biri de konutun ve konutun bulunduğu çevrenin sosyal alanlarıdır (Polat, 2010; Geçer, 2013). Konut çevresinin iyi planlanmış olması kullanıcı memnuniyetini artırmakla birlikte rekreasyon alanlarına erişimin zor olması ya da konut çevresinde bulunmaması da konuttan memnun olmama nedenleri arasında bulunmaktadır (Michelson, 1977). Kellekci ve Berköz'ün (2006) yaptığı çalışmada çevresel kalite değişkenlerini gösteren faktör grupları içinde rekreasyon alanlarından memnuniyetin ilk sırada yer aldığı belirtilmiştir.

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların %61,7'si konutlarının sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yeterli olduğunu belirtmiştir. Erol (2011) tarafından

yürütülen çalışmada da konut kullanıcılarının çoğunluğu, çocukların sosyalleşmesini sağlayan sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının ihtiyacı karşıladığını ve yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Yine Yıldız'ın (2011) kullanıcı memnuniyetini incelediği çalışmasında da katılımcıların çoğunun konut çevresinde bulunan yeşil alanlarla birlikte rekreasyon alanlarını yeterli buldukları saptanmıştır. Yürütülen bu çalışmanın sonucunun diğer çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermesinin nedeni, araştırma kapsamına alınan ailelerin gelir düzeyinin yüksek olması ve bu gruba yönelik olarak tasarlanmış konut çevrelerinde sosyal donatı ve rekreasyon alanlarına verilen önemin daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır.

Konut memnuniyeti belirleyicilerinin incelendiği araştırmalarda komşuluğun, komşularla ilişkilerin, komşuların sosyal özelliklerinin konut ve çevresine ilişkin memnuniyetin önemli bir belirleyicisi olduğu saptanmıştır (Amerigo & Aragonés, 1990; Kellekci, 2005). Ancak araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının yarıdan fazlası (%52,0) komşuluk ilişkilerini yeterli bulmadığını ifade etmişlerdir. Sönmez' in (2010) çalışmasında nitelikli konutlarda yaşayan üst gelir grubunda olan katılımcıların geneli komşularını hiç tanımadıklarını ve komşuluk ilişkilerinden memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu durum değişen toplumsal değerlerin ve algıların komşuluk kavramına olumsuz yansımından, değişen yaşam koşulları ile çalışma yaşamının aileye ve sosyal çevreye etkilerinden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların %57,6'sının konutun fiziksel özelliklerinden memnun oldukları, yarıdan fazlasının (%53,8) ise konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun oldukları görülmektedir. Oturdukları konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun olmayanların (%3,6) oranının oldukça düşük olması dikkat çekicidir. Bu durum araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının gelir düzeyi yüksek ve yaşadıkları konut çevresi kent merkezi dışında olup yeni konut projelerinin yoğun olduğu bir bölge olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Genel olarak son yıllarda sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan konut kullanıcılarının sahip oldukları kolaylıklar nedeniyle ve yeni planlanan konut

alanlarında yaşayanların, kent merkezinde yaşayan konut kullanıcılarına göre konut memnuniyetlerinin daha yüksek düzeyde olduğu belirtilmektedir (Türkoğlu,1997).

Yıldız'ın (2011) üst gelir grubuna yönelik olan üretilmiş konutlarda yaptığı memnuniyet çalışmasında konut kullanıcılarının konutun fiziksel ve çevresel özelliklerinden genel memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Erol'un (2011) çalışmasında da orta ve üst gelir grubunda bulunan ve dışa kapalı sitelerde yaşayan katılımcıların genelinde konut memnuniyetlerinin yüksek olduğu belirtilmiştir.

Çalışmalardan çıkan bu sonuçlar orta-üst ve üst gelir düzeyine sahip olan bireylerin konutlarının ve çevresinin nitelik olarak daha kaliteli olduğu düşündürmekte ve bu bireylerin konutlarını sosyal konumlarına ve aile yapılarına göre belirleme olanaklarının olduğunu da ortaya koymaktadır.

4.3. AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

Ailelerin konut ve çevresine ilişkin memnuniyetini belirlemek amacı ile geliştirilen ölçeğin açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına göre öz değeri 1'den büyük olan 3 alt grup elde edilmiştir. Bunlar; Fiziksel memnuniyet, erişilebilirlik memnuniyeti ve çevresel memnuniyettir. Bu 3 alt grubun birlikte varyans açıklama oranı ise %77,34 olarak elde edilmiştir.

Konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde; konut ve çevresine ilişkin memnuniyetinin belirlendiği araştırmalarda da faktör grupları değişmekle birlikte benzer alt boyutların olduğu görülmektedir. (Weidemann & Anderson 1982; Kim, 1997; Oh, 1999; Kalelioğlu, 2013).

Fiziksel memnuniyet alt boyutunun varyans açıklama oranı %54,26'dır. Bu alt boyut konutun fiziksel özellikleriyle ilgili 11 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler sırasıyla; girişin (holün) büyüklüğü (m^2 olarak), girişin (holün) şekli (kullanışlılık), salonun büyüklüğü (m^2 olarak), salonun şekli (kullanışlılık, Kare,

L, dikdörtgen), yatak odalarının büyüklüğü (m^2 olarak), yatak odalarının şekli (kullanışlılık), mutfak büyüklüğü (m^2 olarak), mutfak şekli (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri), mutfaktaki çalışma merkezlerinin kullanışlılığı (hazırlama, temizleme, pişirme, taksim), konutun banyo sayısı, banyonun büyüklüğüdür (m^2).

Fiziksel memnuniyet alt boyutunda katılımcıların yaklaşık %41,9'u girişin (holün) kullanışlı olmasından memnun olduklarını belirtmiştir. Fiziksel memnuniyet alt boyutunda en önemli değişkenin 0,85 faktör yüküyle “mutfak büyüklüğü (m^2)” olduğu saptanmıştır.

Songur'un (2001) çalışmasında da girişin (holün) kullanışlılığı (konumu) ve mutfak büyüklüğünün konut memnuniyetini etkileyen faktörler arasında olduğu belirtilmiştir. Yeşilkavak'ın (2007) çalışmasında da benzer bulgulara rastlanmış ve kullanıcıların %83'ünün mutfak büyüklüğünden memnun oldukları saptanmıştır.

Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunun varyans açıklama oranı %12,68'dir. Bu alt boyut konutun çeşitli hizmetlere ve faaliyetlere erişilebilirlik özellikleriyle ilgili 6 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler sırasıyla; kent merkezine yakınlık durumu, alışveriş alanlarına yakınlık durumu, sağlık olanaklarına yakınlık durumu, eğitim kurumlarına yakınlık durumu, işyerine yakınlık durumudur.

Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda katılımcıların yaklaşık olarak %33,6'sının yaşadıkları konutun “kent merkezine yakınlık durumundan” memnun olduklarını, %21,9'unun da çok memnun oldukları görülmüştür. Araştırmanın uygulandığı bölge (Yaşamkent) kent merkezine uzak olmasına rağmen, kent merkezine yakınlık durumundan memnun ve çok memnun olunmasının (%55,5) nedeni; mesafeye rağmen katılımcıların kent merkezinde ulaşmayı düşündükleri her şeye bu bölgede erişebilmelerinin ve toplumsal hizmetlerin (sağlık kurumları, alışveriş merkezleri vb.) sağlanmış olmasına bağlanabilir. Nitekim erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda en önemli değişkenin 0,91 faktör yüküyle “sağlık olanaklarına yakınlık durumu” olduğu

saptanmıştır. Bu durum araştırmanın uygulandığı bölgede sağlık hizmetlerine kolay erişilebildiğini de ortaya koymaktadır.

Sağlık, çevre kalitesinin oluşumunda temel yapı taşlarından biridir (Canter & Rees, 1982). TÜİK verilerine göre ülkemiz genelinde bireylerin %68,8'i sağlıklı olmanın kendilerini mutlu ettiğini ifade etmişlerdir (TÜİK, 2015d). Bu nedenle de konut kullanıcılarının sağlık olanaklarına (hastane, sağlık ocağı, eczane vb.) kolayca erişebilmesi konut çevresinden duydukları memnuniyet üzerinde etkili olmaktadır. Türkoğlu'nun (1997) çalışmasında da hastaneye erişilebilirlik konut memnuniyetini ölçen faktörler arasında yer almaktadır.

Kent merkezinden uzakta olan konut yerleşimlerinin özellikle çocuklu aileler için, çocukların güvenliği ve oyun alanları açısından daha uygun olması nedeniyle de konuttan duyulan memnuniyeti etkilemektedir (Foote ve diğerleri, 1960). Araştırmanın uygulandığı Yaşamkent bölgesinin hem kent merkezinin sağladığı kolaylıklara sahip olması hem de kent karmaşasından uzak olması nedeniyle katılımcıların yardan fazlasının erişilebilirlik memnuniyetini olumsuz etkilemediği söylenebilir.

Çevresel memnuniyet alt boyutunun varyans açıklama oranı %10,40'dır. Bu alt boyut konutun çevresel özellikleriyle ilgili 7 maddeden oluşmaktadır. Bu maddeler sırasıyla şu şekildedir. Yaşlı ve engelli bireyler için gerekli düzenlemelerin uygunluğu, yaya yollarının uygunluğu, trafik yoğunluğunun durumu, konut çevresindeki yapı yoğunluğu, depreme dayanıklılık durumu, yangın yönetmeliğine uygunluk, trafik kazalarına karşı alınan önlemlerdir.

Çevresel memnuniyet alt boyutunda "trafik kazalarına karşı alınan önlemlerden" katılımcıların %35,7'si memnun olduklarını ifade etmiştir. Çevresel Memnuniyet alt boyutunda en önemli değişken 0,91 faktör yüküyle "yangın yönetmeliğine uygunluk" olarak belirlenmiştir. Bu durum, araştırma bölgesindeki binaların nispeten yeni yapılar olması nedeniyle yönetmeliklere uygun olarak yapılmasından kaynaklanıyor olabilir.

Konut araştırmalarında trafikle ilgili unsurlar çevre kalitesinin bileşenleri arasında yer almaktadır (Powell, 1987). Konut kullanıcılarının konut ve

çevresine dair güvenlik algıları (yangın, deprem, trafik kazaları, çeşitli suçlara karşı alınan önlemler) memnuniyet üzerinde pozitif bir etkiye sahiptir (Loo, 1986; Tognoli, 1987; Amerigo & Aragones, 1997; Braubach, 2007).

Galster ve diğerleri (1981) konut çevresinde itfaiye bulunması ve yangın önlemlerinin alınmış olmasının konut memnuniyetini etkileyen bir faktör olduğunun ifade etmişlerdir. Husin ve diğerleri (2015), konut sakinlerinin memnuniyet seviyesinin konutun güvenlik performansına bağlı olduğunu ve yangın önlemlerinin konut memnuniyetini etkileyen bir faktör olduğu belirtmiştir.

Amerigo ve Aragones de (1997) konut çevresindeki araç trafiğinin konut memnuniyetini etkileyen unsurlardan biri olduğunu belirtmiştir. Bu sonuçlar çalışmanın sonuçlarıyla da örtüşmektedir.

Bu çalışma kapsamında geliştirilen “Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyet Ölçeği'nin alt boyutları arasındaki korelasyon değerlerinin incelenmesi sonucunda fiziksel memnuniyet ile çevresel memnuniyet arasında aynı yönlü %57.5'lik istatistiksel olarak önemli bir ilişki olduğu, fiziksel memnuniyetteki toplam değişimin %45'i çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik memnuniyeti ile açıklanabildiği ve çevresel memnuniyet ile erişilebilirlik memnuniyetin artmasının fiziksel memnuniyeti de arttırdığı belirlenmiştir. Fiziksel memnuniyet ile çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik alt boyutları arasındaki ilişkinin çoklu regresyon modeli ile incelenmesi sonucunda ise çevresel memnuniyetin fiziksel memnuniyet üzerindeki etkisinin, erişilebilirlik memnuniyetinin etkisine göre yüksek olduğu belirlenmiştir.

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde de konutun fiziksel (salon, yatak odaları, mutfak banyo büyüklüğü ve kullanışlılığı vb.) çevresel (konut çevresinin güvenliği, yaya yollarının uygunluğu vb.) ve erişilebilirliğe (çeşitli hizmet ve olanaklara yakınlık durumu) ilişkin özellikleri arasında anlamlı ilişki olduğu ve genel olarak konut memnuniyeti üzerinde etkili olduğu görülmektedir (Francescato, 1998; Kellekci, 2005; Kalelioğlu, 2013).

4.4. SOSYO-EKONOMİK VE DEMOGRAFİK FAKTÖRLERİN KONUT VE ÇEVRESİNE İLİŞKİN MEMNUNİYET DÜZEYİNE ETKİSİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

Bu çalışmada cinsiyet, yaş, gelir, çocuk sahibi olma, konut sahibi olma, konut büyüklüğü değişkenlerinin konut ve çevresine ilişkin memnuniyete etkisi incelenmiştir. Araştırma kapsamına alınan katılımcılar arasında kadınların fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanının (27,89), erkeklerin fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanından (26,99) yüksek olmasına rağmen, farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$). Kadınların (12,53) ve erkeklerin (12,40) konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet ortalamalarının birbirine yakın olduğu, çevresel memnuniyette ise kadınların ortalama puanının (18,03) erkeklerin ortalama puanından (17,43) yüksek olduğu bulunmuştur. Ancak konutun çevresel özellikleri ve erişilebilirlik özelliklerine ilişkin ortalama farklılıklarının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Konu ile ilgili bazı çalışmalar incelendiğinde de konut memnuniyetini etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki anlamlı bulunmamıştır (Çerçi, 1997; Kalelioğlu, 2013; Oral, 2014). Ancak, bazı çalışmalarda da (Lu, 1999; Baker, 2003) cinsiyetin konut ve çevresinden duyulan memnuniyet üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulguları arasındaki farklılık araştırmanın uygulandığı bölgelerin sosyo-ekonomik düzeyinin farklı olmasından, bireylerin beklentilerinin farklı olmasından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca bu durum, kadının çalışma yaşamına girmesi ailede rol ve sorumluluk dağılımı açısından daha eşitlikçi bir iş bölümüne gidilmesini dolayısıyla, erkeklerin de konutta yürütülen faaliyetlerle ilgili olarak konut ve çevresine ilişkin beklentilerinin artmasına bağlanabilir.

Konu katılımcıların yaş gruplarına göre incelendiğinde; konutun fiziksel memnuniyet düzeyine ilişkin ortalama puanların 35 yaş ve altı (28,25) grupta en yüksek olduğu görülmüştür. Bunu sırasıyla, 36 ile 50 yaş (27,81) ve 51 yaş ve üzerinde (26,25) olanların ortalamalarının izlediği belirlenmiştir. Konutun

erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde de, 35 yaş ve altı yaş grubunda olan katılımcıların ortalama puanı (13,10), 36-50 yaş grubu (12,54) ile 51 yaş ve üzerinde olan katılımcıların ortalama puanından (11,82) yüksek olduğu tespit edilmiştir. 35 yaş ve altında olan katılımcıların çevresel memnuniyet düzeyinde ortalama puanı 18,85'dir. 36 ile 50 yaş grubu (17,47) ile 51 yaş ve üzerinde olanların (17,16) konutun çevresel özelliklerine ilişkin ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu görülmüştür.

Katılımcıların yaş gruplarına göre konutun fiziksel, çevresel ve erişilebilirlik özelliklerine ilişkin ortalama puanlarında farklılık görülmesine rağmen, istatistiksel olarak yaş grupları ile fiziksel memnuniyet ($p>0,05$), erişilebilirlik memnuniyeti ($p>0,05$) ve çevresel memnuniyet ($p>0,05$) arasındaki ortalama farklılık anlamlı bulunmamıştır.

Kalelioğlu' nun (2013) çalışmasında da katılımcıların yaşının konutun fiziksel ve çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyetleri üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, bireylerin yaşının konut memnuniyeti üzerinde etkili olduğunu belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Varady ve diğerleri, 2001; Baker, 2003). Araştırmalarda ortaya çıkan farklı bulguların, çalışmaların yürütüldüğü konut yerleşimlerinin fiziksel ve çevresel özellikler açısından yeterlilik durumundan kaynaklandığı düşünülebilir.

Gelir grubuna göre konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalamasının en yüksek 9000 TL ve üzeri gelir grubunda (29,21) bulunan katılımcılara ait olduğu bulunmuştur. Bunu, 7500 TL altı (27,18) ve 7500 TL ile 9000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların ortalama puanları (25,23) izlemektedir. Fiziksel memnuniyet ile katılımcıların gelir grupları arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p< 0,05$).

Erişilebilirlik memnuniyetinde ortalama puanların tüm gelir gruplarında (7500 TL altı: 12,84, 7500 TL-9000 TL: 12,35, 9000 TL üzeri: 12,24) birbirine yakın olduğu bulunmuştur. 9000 TL üzeri gelire sahip olan katılımcıların konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet ortalama puanı 18,59, 7500 TL ve altında gelire sahip olanların ortalama puanı 17,62, ve 7500- 9000 TL arasında

gelire sahip katılımcıların ortalama puanı 16,64' dür. Gelir grubuna göre erişilebilirlik ve çevresel özelliklere ilişkin memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$).

Konu ile ilgili yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde yüksek gelire sahip olan bireylerin konutun çeşitli özelliklerinden duydukları memnuniyet düzeyinin arttığı ifade edilmiştir (Galster ve diğerleri, 1981; Fried, 1982; Tognoli, 1987; Dökmeci & Berköz, 2000; James, 2008). Bu sonuçların; gelir düzeyi yüksek olan konut kullanıcılarının beklenti, ihtiyaç ve aile yapılarına göre istedikleri konutu satın alabilmesinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Konut ve çevresinden duyulan memnuniyet katılımcıların çocuk sahibi olma durumuna göre incelendiğinde; çocuk sahibi olmayan katılımcıların konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalama puanı (28,05), çocuk sahibi olan katılımcıların ortalama puanından (27,31) yüksektir. Çevresel memnuniyet düzeyindeki ortalama puanlar incelendiğinde, çocuk sahibi olan aileler (17,72) ile olmayan ailelerin (17,81) ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Çocuk sahibi olan katılımcıların, konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalama puanı 12,21 iken, çocuk sahibi olmayanların ortalama puanı 13,50'dir.

Araştırma kapsamına alınan bireylerin çocuk sahibi olma durumuna göre ortalama fiziksel ve çevresel memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değilken ($p>0,05$), erişilebilirlik memnuniyetine ilişkin farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Anthony ve diğerlerinin (1990) çalışmasında da ailenin çocuğa sahip olma durumunun konutun çevresindeki çeşitli hizmetlere ve olanaklara erişme konusunda etkili olduğu dolayısıyla konut memnuniyetini etkileyen faktörler arasında yer aldığı ifade edilmiştir. Özellikle çocukların içinde bulunduğu döneme göre, ailenin oturduğu konutun eğitim ve sağlık kurumlarına yakınlık durumunun, ayrıca çocuk sahibi olan ve çalışan kadınların, konutlarının iş yerlerine yakın olmasının konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyeti arttırdığı söylenebilir.

Araştırma kapsamına alınan konut sahibi ailelerin fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanının (27,96), kiracı olanlara göre (26,59) yüksek olduğu belirlenmiştir. Ancak fiziksel memnuniyet ile konut sahipliği arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunamamıştır ($p>0,05$). Erişilebilirlik memnuniyetinde ev sahibi (12,34) ve kiracı (12,68) olanların ortalama puanları birbirine yakındır ($p>0,05$). Çevresel özelliklere ilişkin memnuniyet düzeyi açısından ev sahibi olan katılımcıların ortalama puanını 18,16 iken kiracı olanların ise 17,03 olduğu görülmüştür. Ancak çevresel memnuniyet ile konut sahipliği arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p>0,05$).

Oral'ın (2014) yaptığı çalışmada da katılımcıların mülkiyet durumları ile konut memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Songur' un (2001) çalışmasında da, konuta sahip olma durumunun konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde etkili olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, konut ve çevresine ilişkin beklentilerin ve ihtiyaçların bireylerin kiracı ya da ev sahibi olma durumundan etkilenmediğini düşündürülebilir. Ayrıca yürütülen bu çalışmada çıkan sonuç, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin, barınma ihtiyacını karşılarken mülkiyet durumunu gözetmeksizin konutun ve çevresinin kalitesine ve niteliklerine önem vermelerinden de kaynaklanıyor olabilir.

Katılımcıların mevcut konutlarının büyüklüğüne göre fiziksel özelliklere ilişkin memnuniyet ortalama puanın 201 m² ve üstü (36,52) olan konutlarda en yüksek olduğu bulunmuştur. Bunu sırasıyla 121-160 m² (27,87), 120 m² ve altı (26,21) ve 161- 200 m² (26,14) alana sahip olan konutlarda oturan katılımcıların fiziksel özelliklere ilişkin memnuniyet ortalamaları izlemektedir. Erişilebilirlik memnuniyetinde konut büyüklükleri açısından ortalama puanların (120 m² ve altı: 12,32, 121-160 m²: 12,45, 161- 200 m²: 11,34, 201 m² ve üstü: 12,55) birbirine yakın olduğu belirlenmiştir. Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde ise en yüksek ortalama puanın 201 m² ve üstü (23,24) büyüklükte olan konutlarda olduğu saptanmıştır. Çevresel memnuniyet ortalama puanı 120 m² ve altındaki konutlarda 16,90, 121-160 m² olanlarda 17,31, 161- 200 m²'de ise 17,97 olarak belirlenmiştir.

Araştırma kapsamına alınan ailelerin mevcut konutlarının büyüklüğüne göre fiziksel memnuniyet, erişilebilirlik ve çevresel memnuniyet arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). 201 m² ve üzeri büyüklükte konuta sahip olan ailelerin fiziksel ve çevresel özelliklere ilişkin memnuniyetlerinin m² olarak daha küçük konutlarda oturan bireylere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Galster (1987) tarafından yapılan çalışmada da konut memnuniyeti ile konut büyüklüğünün doğrudan ilişkisi olduğu ifade edilmiştir. Yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde de konutun fiziksel özellikleri içerisinde önemli bir yere sahip olan ve konut memnuniyeti üzerinde etkisi olan faktörlerden birinin konut büyüklüğü olduğu belirtilmektedir (Clark & Onaka, 1983; Türkoğlu, 1997; Lu, 1999). Yürütülen bu çalışmada konut büyüklüğünün fiziksel, çevresel ve erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutlarında etkili olması, konut büyüklüğünün konut ve çevresinden duyulan memnuniyet üzerinde önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Araştırma bulgularında konutta yaşayan ortalama kişi sayısının 3 olduğu dikkate alınırsa, bu durum geçmişteki geniş ailelerin yaşam tarzına yönelik etkilerin günümüz çekirdek ailesinde de sürdüğü izlenimini uyandırmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına göre;

- Araştırma kapsamına alınan katılımcılar arasında kadınlar (%51,7), 36-50 yaş aralığında olanlar önde gelmektedir (%43,6).
- Ailelerin %80,0'i çocuk sahibi olduklarını belirtmişlerdir.
- Yaşam dönemi açısından ailelerin %42,9'u genişleme dönemindedir.
- Katılımcıların %41,2'si üniversite mezunudur ve ailelerin aylık geliri 9000 TL'nin üzerindedir (%39,5). Ailelerin yarıdan fazlasının ev sahibi oldukları görülmüştür (%62,9).
- Araştırma kapsamına alınan katılımcıların 81 ile 120 m² arasında (%35,2) ve apartman dairesinde (%81,4) sadece eşiyle birlikte (%51,4) yaşadığı saptanmıştır.
- Katılımcıların mevcut konutlarında ortalama banyo ve balkon sayısının 2 olduğu, %85,5'nin konutunda yerli depo alanı bulunduğu ve bu depo alanlarının %43,8'inin de yatak odasında olduğu saptanmıştır. Konutlarda bulunan depo alanlarının büyüklüğü ise ortalama 2 m² olarak tespit edilmiştir.
- Katılımcıların ortalama konutta oturma süresi yaklaşık 5 yıldır ve %58,8'i konutlarında değişiklik yaptıklarını ifade etmiştir.
- Araştırma kapsamına alınan ailelerin mevcut konutlarında ortalama olarak 3 kişinin yaşadığı tespit edilmiştir.
- Katılımcıların %72,6'sı mevcut konutlarının mahremiyetlerini sağladığını belirtmişlerdir.

- Konutların sosyal donatı ve rekreasyon alanlarının yeterliliği incelendiğinde, katılımcıların %61,7'si bu alanların yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Araştırma kapsamına alınan konut kullanıcılarının yarıdan fazlası (%52,0) komşuluk ilişkilerini yeterli bulmadığını ifade etmişlerdir.
- Araştırmanın kapsamına alınan ailelerin %57,6'sının konutun fiziksel özelliklerinden memnun oldukları, yarıdan fazlasının (%53,8) konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun oldukları saptanmıştır. Oturdıkları konutun genel olarak çevresel özelliklerinden memnun olmayanların (%3,6) oranı düşüktür.
- Fiziksel memnuniyet alt boyutunda katılımcıların yaklaşık %41,9'u girişin (holün) şeklinden memnun olduklarını belirtirken, %5,7'si ise mutfağın şeklinden (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri) hiç memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Fiziksel memnuniyet alt boyutunda en önemli değişkenin 0,85 faktör yüküyle "mutfağın büyüklüğü (m^2)" olduğu saptanmıştır.
- Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda katılımcıların yaklaşık olarak %33,6'sı yaşadıkları konutun "kent merkezine yakınlık durumundan" memnun olduklarını, %4,5'i de konutun eğitim kurumlarına yakınlık durumundan hiç memnun olmadıklarını belirtmiştir. Erişilebilirlik memnuniyeti alt boyutunda en önemli değişkenin 0,91 faktör yüküyle "sağlık olanaklarına yakınlık durumu" olduğu saptanmıştır.
- Çevresel memnuniyet alt boyutunda "trafik kazalarına karşı alınan önlemlerden" katılımcıların %35,7'si memnun olduklarını belirtirken, %3,1'i ise araştırma bölgesinin trafik yoğunluğundan hiç memnun olmadıklarını ifade etmiştir. Çevresel memnuniyet alt boyutunda en önemli değişken 0,91 faktör yüküyle "yangın yönetmeliğine uygunluk" olarak belirlenmiştir.

- Kadınların fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanının (27,89), erkeklerin fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanından (26,99) yüksek, kadınların (12,53) ve erkeklerin (12,40) konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet ortalamalarının birbirine yakın, çevresel memnuniyette ise kadınların ortalama puanının (18,03) erkeklerin ortalama puanından (17,43) yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma kapsamına alınan katılımcıların cinsiyetine göre fiziksel ($p>0,05$), çevresel memnuniyet ($p>0,05$), ve erişilebilirliğe ilişkin memnuniyetleri ($p>0,05$), arasındaki ortalama farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı saptanmıştır. Bu nedenle H1, H2 ve H3 hipotezleri reddedilmiştir.
- Katılımcıların yaş gruplarına göre konutun fiziksel özelliklerine ilişkin ortalama puanın 35 yaş ve altı grupta (28,25) en yüksek olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 36-50 yaş (27,81) ve 51 yaş ve üzerinde (26,25) bulunanların ortalama puanı izlemektedir. Konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde de, 35 ve altı yaş grubunda olan katılımcıların ortalama puanı (13,10), 36 ile 50 yaş grubu (12,54) ile 51 yaş ve üzerinde olan katılımcıların ortalama puanından (11,82) yüksektir. 35 yaş ve altı yaş grubunda olan katılımcıların çevresel memnuniyet alt boyutunda ortalama puanı 18,85'dir. 36 ile 50 yaş grubu (17,47) ile 51 yaş ve üzerinde olanların (17,16) konutun çevresel özelliklerine ilişkin ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Bireylerin yaş gruplarına göre konutun fiziksel ($p>0,05$), çevresel ($p>0,05$) ve erişilebilirliğine ilişkin memnuniyetleri ($p>0,05$) arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu nedenle H4, H5 ve H6 hipotezleri reddedilmiştir.
- Gelir grubuna göre konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalamasının en yüksek 9000 TL ve üzeri gelir grubunda (29,21) bulunan katılımcılara ait olduğu bulunmuştur. Bunu sırasıyla, 7500 TL altı (27,18) ve 7500 TL ile 9000 TL arasında gelire sahip olan katılımcıların ortalama puanları (25,23) izlemektedir. Bütün gelir gruplarında (7500 TL altı: 12,84, 7500 TL-9000 TL: 12,35, 9000 TL üzeri: 12,24) erişilebilirlik

memnuniyeti ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde, 9000 TL üzeri gelire sahip olan katılımcıların çevresel memnuniyet ortalama puanının (18,59), 7500 TL ve altı (17,62) ile 7500- 9000 TL arasında gelire sahip katılımcıların ortalama puanlarından (16,64) yüksek olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların gelir grubuna göre fiziksel memnuniyetteki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) bulunmuş ve H7 hipotezi kabul edilmiştir. Gelir grubuna göre erişilebilirlik ve çevresel memnuniyetteki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$). Bu nedenle, H8 ve H9 hipotezleri reddedilmiştir.

- Çocuk sahibi olmayan katılımcıların konutun fiziksel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalama puanının (28,05), çocuk sahibi olan (27,31) katılımcıların ortalama puanından yüksek olduğu bulunmuştur. Çevresel memnuniyet düzeyinde; çocuk sahibi olan aileler (17,72) ile olmayan ailelerin (17,81) ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Çocuk sahibi olan katılımcıların, konutun erişilebilirlik özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyi ortalama puanı 12,21 iken, çocuk sahibi olmayanların ortalama puanı 13,50' dir. Araştırma kapsamına alınan bireylerin çocuk sahibi olma durumuna göre fiziksel ve çevresel memnuniyetlerine ilişkin ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$). Bu nedenle H10 ve H12 hipotezleri reddedilmiştir. Erişilebilirlik memnuniyeti ile çocuk sahibi olma durumu arasındaki ortalama farklılık ise istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) olduğundan H11 hipotezi kabul edilmiştir.
- Araştırma kapsamına alınan konut sahibi ailelerin fiziksel memnuniyete ilişkin ortalama puanı (27,96), kiracı olanlara göre (26,59) yüksektir. Erişilebilirlik memnuniyetinde ev sahibi (12,34) ve kiracı (12,68) olanların ortalama puanlarının birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Çevresel özelliklere ilişkin memnuniyet düzeyinde, ev sahibi olan katılımcıların ortalama puanı 18,16, kiracı olanların ise 17,03 olduğu belirlenmiştir. Ailelerin konut sahibi olma durumuna göre fiziksel memnuniyet ($p > 0,05$),

çevresel memnuniyet ($p>0,05$) ve erişilebilirlik memnuniyetleri ($p>0,05$), arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir. Bu nedenle, H13, H14 ve H15 hipotezleri reddedilmiştir.

- Katılımcıların mevcut konutlarının büyüklüğü incelendiğinde; fiziksel özelliklere ilişkin memnuniyet ortalama puanın 201 m² ve üstü (36,52) olan konutlarda en yüksek olduğu saptanmıştır. Bunu sırasıyla 121-160 m² (27,87), 120 m² ve altı (26,21) ve 161-200 m² (26,14) alana sahip olan konutlar izlemektedir. Erişilebilirlik memnuniyetinde konut büyüklüklerine ilişkin ortalama puanların (120 m² ve altı: 12,32, 121-160 m²: 12,45, 161- 200 m²: 11,34, 201 m² ve üstü: 12,55) birbirine yakın olduğu saptanmıştır. Konutun çevresel özelliklerine ilişkin memnuniyet düzeyinde ise en yüksek ortalama puanın 201 m² ve üstü (23,24) büyüklükte olan konutlarda olduğu saptanmıştır. Çevresel memnuniyet ortalama puanı, 120 m² ve altındaki konutlarda 16,90, 121-160 m² olanlarda 17,31, 161-200 m² olan konutlarda ise 17,97'dir. Araştırma kapsamına alınan bireylerin mevcut konutlarının büyüklüğüne göre fiziksel memnuniyet, erişilebilirlik ve çevresel memnuniyet arasındaki ortalama farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Bu nedenle H16, H17 ve H18 hipotezleri kabul edilmiştir.
- Fiziksel memnuniyet ile çevresel memnuniyet arasında aynı yönlü %57,5'lik istatistiksel olarak önemli bir ilişki vardır. Fiziksel memnuniyetteki toplam değişimin %45'i çevresel memnuniyet ve erişilebilirlik memnuniyeti ile açıklandığı, çevresel memnuniyet ile erişilebilirlik memnuniyetinin artmasının fiziksel memnuniyetin de artmasını sağladığı için H19, H20 ve H21 hipotezleri kabul edilmiştir.

Bireylerin konut ve çevresinden duydukları memnuniyetin ruhsal ve fiziksel sağlığı, aile ve toplum yapısını, yaşam kalitesini etkilediği dikkate alındığında çalışmanın bulgularından yola çıkarak, konut ve çevresel kalite memnuniyetini arttırmak ve sürekliliğini sağlamak için;

- Hızlı ve sürekli bir gelişim süreci içerisinde olan konut sektörünün sadece nicelik olarak değil, aynı zamanda güvenli, ailelerin özelliklerine uygun ve yaşam kalitesini artıran nitelikli konut ihtiyacını karşılayabilecek konutlar üretilebilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerekli önlemlerin alınması,
- Bu çalışmada konutun sağlık olanaklarına yakınlık durumunun, konut ve çevresine ilişkin memnuniyeti etkileyen önemli bir faktör olduğu sonucuna varılmıştır. Konut çevresindeki sağlık hizmetleri ve bu hizmetlere erişimin öneminin, yerel ve merkezi yönetim başta olmak üzere konuyla ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından dikkate alınması,
- Konut ve çevresel kalite memnuniyetini etkileyen çevresel özellikler içerisinde; konut ve konut çevresinin yangın yönetmeliğine uygun olmasının, hem bu çalışmada hem de konuyla ilgili olarak yapılan diğer çalışmalarda etkili bir faktör olduğu görülmektedir. Bu nedenle konutların tasarım aşamasından itibaren yangın yönetmeliğine uygun olması ve sonrasında düzenli olarak bu konuyla ilgili denetimlerin yapılması,
- Konutun fiziksel özelliklerinden olan mutfak büyüklüğünün konut ve çevresel kalite memnuniyeti üzerinde etkili faktörlerden biri olduğu dikkate alınarak, konutların mutfak büyüklüğünün birey ve ailelerin istek, ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak tasarlanması,
- Bireylerin sosyo-kültürel ihtiyaçlarının ve etkileşimlerinin karşılanması amacıyla konut çevrelerinin sosyal faaliyetlere olanak verecek şekilde donatılara ve rekreasyon alanlarına sahip, psikolojik yönden bireyler üzerinde olumlu etkileri olacak şekilde yapılandırılması,
- Toplumsal sağlık açısından konut ve çevresinin yönetmelik ve standartlara uygun olarak planlanması ve denetlenmesine ilişkin kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği sağlanması,

- Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan bireylerin ikamet ettiği yerleşim bölgesinde yürütülen bu çalışmadan elde edilen sonuçların karşılaştırılabilmesi için, farklı bölgelerde ve farklı sosyo-ekonomik düzeye sahip bireylere yönelik konut memnuniyeti çalışmalarının yapılması,
- Konut ve çevresine yönelik memnuniyetin hızla değişen teknolojik gelişmelerden etkileneceği göz önüne alındığında konut kullanıcılarının beklenti ve ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik çalışmaların periyodik aralıklarla tekrarlanması ve çıkan sonuçların kamuoyu ve konutla ilgili tüm aktörlerle paylaşılması,
- Konut açığının nitelikli konutlar üretilerek kapatılması ve konut memnuniyetinin sağlanması amacıyla, ülkemiz genelinde araştırmaların yapılması ve konut istatistiklerine ilişkin bilgilerin güncellenmesi,
- Konut kullanıcıları ve tasarımcıların, eğitim kurum ve kuruluşlarının, merkezi ve yerel yönetimlerin, konut sektörü aktörlerinin işbirliği içinde çalışmasına yönelik önlemlerin alınması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Abdu, A., Hashim, A. H., Samah, A. A. & Salim, A. S. S. (2014). Relationship Between Background Characteristics And Residential Satisfaction Of Young Household In Unplanned Neighbourhoods In Kano, Nigeria. *International Organization Of Scientific Research Journal Of Humanities And Social Science*, 19(10), 138-145. Erişim: 28 Ağustos 2015, www.iosrjournal.org/iosr-jhss/papers/vol
- Akarsu, H. (1999). *Üniversite Öğrencilerinin Konuta İlişkin Tercihleri*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Aksoy, U. T., şiranlı, Y. T. & Sanaç, K. (2009). Farklı Konut Üretim Biçimlerinde Kullanıcı Memnuniyetinin Karşılaştırılması: Elazığ Örneği. *e-Journal of New World Sciences Academy Engineering Sciences*, 5(2), 273-282. Erişim: 04 Mayıs 2015, http://www.newwsa.com/download/geçici_makale_dosyaları/NWSA-65-1-4.pdf
- Alga, R. (2005). *Yaşam Döngüsüne Bağlı Olarak Konut Tasarımını Etkileyen Faktörler*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Amerigo, M. & Aragones, J. I. (1990). Residential Satisfaction in Council Housing. *Journal of Environmental Psychology*, 10(4), 313-325.
- Amerigo, M. (2002). A Psychological Approach To The Study Of Residential Satisfaction. J. A. Aragone's, G. Francescato & T. Ga'rling (Eds.) *Residential Environments: Choice, Satisfaction and Behavior* (81-99) Westport, CT\ London: Bergin and Garvey Publisher.
- Amerigo, M. & Aragones, J. I. (1997). A Theoretical And Methodological Approach To The Study Of Residential Satisfaction. *Journal of Environmental Psychology*, 17(1), 47-57.
- Anthony, K. H., Weidemann, S. & Chin, Y., (1990). Housing Perception Of Low-Income Single Parents. *Environment and Behaviour*. 22 (2), 147-182.
- Arpacı, F. (2011). Tüketicilerin Konut Kalitesine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *e- Journal Of New World Sciences Academy Vocational Education*, 6(3), 109-119, Erişim: 03 Mayıs 2015, www.newwsa.com.
- Arslan, İ. (2007). *Konut Ekonomisi*. İstanbul: Sakarya Yayıncılık.
- Babbie, E. (1989). *The Practice Of Social Research*. California: Wadsworth Publishing Company.

- Baker, E. (2003). *Public Housing Tenant Relocation: Residential Mobility, Satisfaction, And The Development Of A Tenant's Spatial Decision Support System*, Ph.D. Thesis, The Adelaide University Departement of Geographical and Environmental Studies, Adelaide, Australia.
- Bayraktar, N. & Girgin, Ç. (2010). Kooperatif Üst Birlikleri Tarafından Gerçekleştirilen Konut Yaşam Çevrelerinde Kentsel Yaşam Kalitesi Açısından Bir Değerlendirme/Batıkent Örneği. *Gazi Üniversitesi. Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 25(2), 201-211.
- Bender, A., Din, A., Favarger, P., Hoesli, M. & Laakso, J. (1997). An Analysis Of Perceptions Concerning The Environmental Quality Of Housing In Geneva. *Urban Studies*, 34(3), 503-514.
- Berköz, L. (2008). İstanbul'da Korunaklı Tek-Aile Konutları: Konut Kalitesi Ve Kullanıcı Memnuniyetinin Belirlenmesi. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 7(1), 110-124.
- Bilgin, N. (2003). *Sosyal Psikoloji Sözlüğü: Kavramlar, Yaklaşımlar*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Bodur, A. (2012). *Gecekondu Dönüşüm Projelerinde Hanehalklarının Yeni Konut Memnuniyeti: Kağıthane Örneği*. Yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Braubach, M. (2007). Residential Conditions And Their Impact On Residential Environment Satisfaction And Health: Results Of The WHO Large Analysis And Review Of European Housing And Health Status (LARES) Study. *International Journal of Environment and Pollution*, 30, 384-403.
- Brownlow, C. (2004). *SPSS Explained*. London: Routledge.
- Buğday, H. A. (1991). *Endüstrileşmiş Toplu Konutta Farklı Kullanıcı Gereksinmelerini Karşılayıcı Çözümler Doğrultusunda Bir Mimari Tasarım Araştırması*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi. İstanbul.
- Buys, L. & Miller, E. (2012). *Residential Satisfaction In Inner Urban Higher-density Brisbane, Australia: Role Of Dwelling Design, Neighbourhood And Neighbours*. *Journal of Environmental Planning and Management*, 55(3), 319-338. Erişim: 22.Ekim 2015, <http://www.tandfonline.com/doi/abs>
- Canter, D. & Rees, K. (1982). A Multivariate Model Of Housing Satisfaction, *International Review of Applied Psychology*, 31, 185-208.

- Chokor, B. A. (1993). *The Meaning and Use of Housing: The Traditional Family in The Meaning and Use of Housing*. E.G. Arias (Ed.). USA: Ashgate Publishing Company.
- Clark, W. A. V. & Onaka, J. L. (1983). Life Cycle And Housing Adjustment As Explanations Of Residential Mobility, *Urban Studies*, 20, 47-57.
- Cooper, C. (1975). *Easter Hill Village-Some Social Implications For Design*. New York: The Pros Press.
- Çankaya Belediyesi, (t.y.). Erişim: 11 Aralık 2015, http://www.cankaya.bel.tr/uploads/files/CANKAYA_BELEDIYE_STRATEJIK_PLAN.pdf
- Çerçi, S. (1997). *Konut Yakın Çevresinin Kullanıcı Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal Parametrelere Bağlı Olarak Değerlendirilmesi*. Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Dağgölü, İ. B. & Lomlu, E. (1991). Türkiye’de Konut Sorununa Kültürel Açidan Yaklaşım. Türkiye’de Son 10 Yılda Toplu Konut Uygulamaları Sempozyumu Tebliğler Kitabı (s.263), İstanbul.
- Davis, E. & Fine-Davis, M. (1981). Predictors Of Satisfaction With Housing And Neighbourhood: A Nationwide Study In The Republic Of Ireland. *Social Indicators Research*, 9(4), 477-494.
- Demirarslan, S. (2005). Türk İnsanı İçin Yapılan Konutlarda Yaşam Kalitesinin Elde Edilmesi İçin Gerekli Faktörler. S. Apak, G. Ülgen (Eds.) *Konut Değerlendirme Sempozyumu 3-4 Haziran 2004* (s.102). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları.
- Dengiz, N. & İncedayı, D. O. (2003). Toplam Kalite Yönetimi Anlayışı Çerçevesinde Ataşehir Toplu Konut Yerleşmesinin Değerlendirilmesi, Tasarım – Kuram. *Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 2(3), 102- 114.
- Despres, C. (1991). The Meaning Home: Literature Review and Directions For Future Research and Theoretical Development. *The Journal Of Architectural and Planning Research*, 8(2), 96-115.
- DPT, (2001). VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı Konut Özel ihtisas Komisyonu Raporu. DPT Yayın No: 2594, Erişim: 18 Mayıs 2015, <http://www.kalkinma.gov.tr/Pages/OzellhtisasKomisyonuRaporlari.aspx>

- Diren, Ü. (2015). *Türkiye'de Kırsal Alanlarda Yapılan Afet Konutlarında Kullanıcı Memnuniyeti Araştırması: Ankara-Bala- Yeniyapançarsak Köyü Örneği*. Yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Dökmeci, V. & Berköz, L. (2000). Residential-Location Preferences According To Demographic Characteristics In İstanbul. *Landscape and Urban Planning* 48, 45-55.
- Ekşioğlu-Çetintahra, G. & Çubukçu, E. (2011). Çevre Estetiğinin Konut Fiyatlarına Etkisi. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi/a Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 10(1), 3-12.
- Erdal, N. (2010). *Kentsel Yenileme Uygulamalarında Kullanıcı Memnuniyetinin Belirlenmesi: Küçükçekmece Ayazma Yenileme Uygulaması*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Erel, S. S. & Yılmaz, G. (1977). Malatya İli Konutlarının Sağlık Koşullarının Uygunluk Durumları Yönünden İncelenmesi. *Türk Hemşireler Dergisi*, 2,1.
- Erol, Y. Ş. (2011). *Dışa Kapalı Sitelerde Mimariye Dayalı Yaşam Kalitesinin İrdelenmesi*. Doktora tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Fernandez, G. F. M., Pèrez, F. R. & Abuín, J. M .R. (2003). Components Of The Residential Environment And Socio-Demographic Characteristics Of The Elderly. *Journal of Housing For the Elderly*, 18(1), 25-49.
- Foote, N. N., Abu-lughad, J., Fooley, M. M., & Winnick, L. (1960). *Housing Choices And Housing Constraints*. New York: Mc Grow-Hill.
- Francescato, G., Weidemann, G. & Anderson, J. (1974). Evaluating Residents's Satisfaction In Housing For Low And Moderate Income Family: A Multi-Method Approach, Washington.
- Francescato, G. (1998). *Residential Satisfaction, Encyclopedia of Housing*. W. V Vliet (Ed.). *Encyclopedia Of Housing* (p. 484-486). London: Sage.
- Francescato, G. (1993). Meaning And Use : A Conceptual Basis E.G. Arias (Ed.). *The Meaning And Use Of Housing: International Perspectives, Approaches And Their Applications* (p. 35-49). Aldershot: Avebury Publisher.
- Fried, M. (1982). Residential attachment: sources of residential and community satisfaction. *Journal of Social Issues*, 38(3), 107-119.
- Fuller, N. (1995). The Impact Of Relocation On Public Housing Tenents : A Survey Of Residents Experience . *Australian Planner*, 32(3). 175-180.

- Galster, C. (1987). Identifying the Correlates of Dwelling Satisfaction: An Empirical Critique. *Environment and Behavior*, 19, 539-568.
- Galster, C., Hesser, G. & Garry, W. (1981). Residential Satisfaction. *Environment And Behavior* 13(6), 735-758.
- Ge, J. & Hokao, K. (2006). Research on Residential Lifestyles in Japanese Cities from the Viewpoints of Residential Preference, Residential Choice and Residential Satisfaction. *Landscape Urban Plan*, 78(3), 165-178.
- Geçer, H. N. (2013). *Toplu Konut Üretiminin Kalite Bağlamında Yapımcı ve Kullanıcı Açısından Karşılaştırmalı İrdelenmesi – Kiptaş Maltepe Evleri Örneği*. Yüksek lisans tezi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Gebze.
- Gökdemir, A. & Demirel, C. (2014). Güvenli ve Sağlıklı Konut Hakkı. *Adli Bilimler Derneği. I. Ulusal Sağlık Hukuku Kongresi, 1-4 Mayıs 2014, Marmaris*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Gülaydın, D. (2004). *Konutta Memnuniyet ve Tasarım İlişkisi Açısından Çekirdek Konutlarda Esneklik Araştırması*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Gülmez, N. Ü. & Uraz, T. U. (2010). Metropolde Çeşitlenen Hanehalkları ve Konut. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi'la Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 9(1), 54-64.
- Gülmez, N. Ü. (2007). Çengelköy'de Alternatif Bir Yaşam Çevresi. *Mimarlık* 44, 337, 38-44.
- Gür, S. (1996). *Mekan Örgütlenmesi*. Trabzon: Gür Yayıncılık.
- Gür, Ş. Ö. (2000). *Doğu Karadeniz Örneğinde Konut Kültürü*. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.
- Gür, M. (2009). *Alt ve Orta Gelir Durumuna Yönelik TOKİ Konutlarında Kullanıcı Memnuniyetinin Araştırılması: Bursa Örneği*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Hamersma, M., Tilleme, T., Sussman, J. & Arts, J. (2014). Residential Satisfaction Close The Highway: The Impact Of Accessibility Nuisances And Highway Adjustment Projects. *Transportation Research Part A* 59, 106–121. Erişim: 05 Nisan 2015, www.elsevier.com/locate/tra.
- Harman, M. (2013). *Toplu Konutlarda Yaş Gruplarına Göre Kullanıcı Memnuniyetinin İncelenmesi: Konya-Bosna Hersek Mahallesi Örneği*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Hazer-Bilgin, O. (1995). *Ergonomik Yaklaşımın Konut Depo Alanlarının Dizayn İhtiyacının Belirlenmesi*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Häußermann, H. & W. Siebel (2000). Wohnwünsche und Wohnbedürfnisse. H. Häußermann & W. Siebel, (Eds). *Soziologie des Wohnens. Eine Einführung in Wandel und Ausdifferenzierung des Wohnens* (p.214–228). Weinheim/München: Juventa.
- Hoffmann, M. & Kremer, P. (1986). *Zahlentafeln Für Den Baubetrieb*. Stuttgart: B.G. Teubner.
- Huang, Z. & Du, X. (2015). Assessment And Determinants Of Residential Satisfaction With Public Housing İn Hangzhou, China. *Habitat International* 47, 218–230. Erişim: 07 Temmuz 2015, www.sciencedirect.com/science/article/
- Huang, Z., Du, X. & Yu, X. (2015). Home Ownership And Residential Satisfaction: Evidence From Hangzhou, China. *Habitat International*, 49, 74-83. Erişim: 21 Temmuz 2015, www.elsevier.com/locate/habitatint
- Husin, H. N., Nawawi, A. H., Ismail, F. & Khalila, N. (2015). Correlation Analysis of Occupants' Satisfaction and Safety Performance Level in Low Cost Housing. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 168, 238-248. Erişim: 01 Haziran 2015, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042814056870>
- Ibem, E. O. & Amole, D. (2013). Residential Satisfaction in Public Core Housing in Abeokuta, Ogun State, Nigeria. *Social Indicators Research*, 113(1), 563-581. Erişim: 18 Ekim 2015, <http://link.springer.com/article/10.1007/s11205-012-0111-z>
- Ibem, E. O. & Aduwo, E. B. (2013). Assesment Of Residential Satisfaction İn Public Housing İn Ogun State, Nigeria. *Habitat International* 40, 163-175. Erişim: 23 Temmuz 2015, www.elsevier.com/locate/habitatint
- İmamoğlu, V. & İmamoğlu, O. (1996). *İnsan, Evi ve Çevresi. Ankara'da Bir Toplu Konut Araştırması*. Konut Araştırma Dizisi,15. Ankara: ODTÜ Basımevi.
- İnceoğlu, N. (1982). *Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu*. İstanbul: İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Yayınları.
- Hasan, N. L., Mohamad, O. & Ramayah, T. (2005). The Determinants of Housing Satisfaction Level: A Study On Residential Development Project By Penang Development Corporation (Pdc). Erişim: 25 Haziran 2016,

www.fppsm.utm.my/.../73-the-determinants-of-housing-satisfaction-level-a-tudy-on-residential-development-project-by-penang.html

- Jacobs, A. B. & Appleyard, D. (1987). Toward An Urban Design Manifesto. *Journal Of The American Planning Association*, 53(1), 112-120.
- James, R. N. (2008). Residential Satisfaction Of Elderly Tenants In Apartments Housing. *Social Indicators Research*, 89(3), 421-437.
- Jiboye, A. D. & Omoniyi, S. S. (2013). Evalution Of Residents Housing And Neighbourhood Preferences In Nigeria: Providing Feedback For Public Housing Delivery. *International Journal Of Arts And Sciences*, 6(2), 221-240.
- Kaitilla, S. (1993). Satisfaction With Public Housing In Papua, New Guine: The Case Of West Taraka Housing Scheme. *Environment And Behavior* 25, 514-545.
- Kalelioğlu, M. R. (2013). *Bolu Kentinde İkametgah Memnuniyeti Bağlamında Kent İçi Hareketlilik*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karasu, M. A. & Gültekin, N. (2012). TOKİ (Toplu Konut İdaresi) Konutlarının Müşteri Memnuniyeti Açısından Değerlendirilmesi: Şanlıurfa İlinde Bir Uygulama. *Marmara Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33 (2), 383-404. <http://e-dergi.marmara.edu.tr/maruiibfd/article/view/5000107589>
- Kellekci, Ö. L. & Berköz, L. (2006). Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetini Yükselten Faktörler. *İstanbul Teknik Üniversitesi Dergisi*, 5(2), 167-178.
- Kellekci, Ö. L. (1998). *Toplu Konut Kullanıcılarının Konut ve Çevresinden Memnuniyetlerinin Belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Kellekci, Ö. L. (2005). *Kullanıcıların Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetinin Belirleyicileri: İstanbul Metropoliten Alan Örneği*. Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Kım, S. (1997). *Modelling Resident Satisfaction: Comparison Of Francesco And Fishbein-Ajzen TRA Models*. Ph. D. Thesis, University Of Illinois At Urbana- Champaign.
- Kwon, H. J. & Beamish, J. O. (2013). Older Adults in Multifamily Housing: Residential Satisfaction and Intention to Move. *Family and Consumer Sciences Research Journal*, 42(1), 40-54.

- Lang, J. (1987). *Creating Architectural Theory: The Role Of The Behavioral Sciences In Environmental Design*. New York, Van Nostrand Reinhold.
- Lawrence, R. J. (1987). *Housing, Dwelling and Homes*. New York: John Wiley & Sons.
- Loo, C. (1986) . Neighbourhood Satisfaction And Safety: A Study Of A Low-Income Ethnic Area. *Environment and Behaviour*, 18, 109-131.
- Lu, M. (1999). Determinants Of Residential Satisfaction: Ordered Logit Vs. Regression Model. *Growth and Change*, 30(2), 264-276.
- Mallett, S. (2004). Understanding Home: A critical Review Of The Literature. *The Sociological Review*, 52(1), 62-89.
- Marans, R. W. (1979). The Determinants Of Neighborhood Quality: An Analysis Of The 1976 Annual Housing Survey, U.S. Department Of Housing And Urban Development. *Housing Survey Studies* 3, Washington: U.S.Government Printing Office.
- Marans, R. W. (2003). Understanding Environmental Quality Through QualityOf Life Studies: The 2001 DAS And Its Use Of Subjective And ObjectiveIndicators. *Landcape and Urban Planning*, 65(1-2), 77-83.
- Mayerson, M. Terrett, B. & Wheaton, W. L. C. (1962). *Housing, People And Cities*. New York: Mc. Graw Hill Book Co.
- Meeks, C. B. & Firebaugh, F. M. (1974). Home Maintenance And Improvement Behavior Of Owner. *Home Economics Journal*, 2, 114.
- Mengi A. & Algan, N. (2003). *Küreselleşme ve Yerelleşme Çağında Bölgesel Sürdürülebilir Gelişme, AB ve Türkiye Örneği*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Michelson, W. (1977). *Environmental Choice, Human Behavior And Residential Satisfaction*. New York: Oxford University Press.
- Mohit, M. A. & Azim, M. (2012). Assessment of Residential Satisfaction with Public Housing in Hulhumale, Maldives. *Social and Behavioral Sciences* 50, 756-770. Erişim: 23 Temmuz 2015, www.sciencedirect.com
- Muhammad, M. & Bichi, A. (2014). Constraints Abd Challenges On Housing Provision In Kano City, Nigeria. *International Journal Of Advancements In Research And Technology*, 3(6), 4-23.
- Niezabitowski, A. (1987). Study of Residential Environment and Psychological Needs. *Design Studies*, 8(2), 109-117.

- Ogu, V. I. (2002). Urban Residential Satisfaction and The Planning Implications in a Developing World Context: The Example of Benin City, Nigeria, *International Planning Studies*, 7(1), 37-53.
- Oh, S. (1999). *The Relationship Between Resident Satisfaction And Apartment Forms: A Case Study In The Seul Metropolitan Area, Korea*. PhD Thesis. University of Washington, USA.
- Oral, T. (2014). *TOKİ Konutlarından Memnuniyet: Gölcük TOKİ Konutları Örneği*. Yüksek lisans tezi, Yalova Üniversitesi, Yalova.
- Öncü, A. (1999). İdealinizdeki Ev Mitolojisi Kültürel Sınırları Aşarak İstanbul'a Ulaştı. *Birikim Dergisi*, 123 (Temmuz), 26-34.
- Öz, E. (t.y.). Ankara' da Gayrimenkul Nereye Koşuyor? Erişim: 17 Aralık 2015, <http://www.gmport.com/guncel-gayrimenkul-haberleri/ankarada-gayrimenkul-nereye-kosuyor.html>
- Özbek, R. (1998). *Modern ve Geleneksel Yerleşimlerde Konut ve Yakın Çevresindeki Kullanıcı Memnuniyetinin Ataşehir ve Kuzguncuk Örnekleminde Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Özgür, E. M. (2009). İkametgâh Memnuniyeti ve Kent İçi İkametgâh Hareketliliği. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 7(2), 111-127.
- Özsoy, A., Esin-Altaş, N., Ok, V. & Pulat, G. (1995). Toplu Konutlarda Davranışsal Verilere Dayalı Nitelik Değerlendirilmesi (TÜBİTAK, İNTAC, 102). İstanbul: TÜBİTAK
- Polat, Ö. (2010). *Farklı Sosyo Ekonomik Grupların Oluşturduğu Toplu Konut Açık Alanlarında Kullanıcı Memnuniyetinin Ölçülmesi: Bahçeşehir ve Esenkent Örneği*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Powell, C. (1987). Quest For Quality: Some Attributes Of Buildings Affecting Judgement Of Quality. *Design Studies*, 8(1); 26-32.
- Preteceille, E. (1997). The Changing Economic and Social Structures of the Paris Region: Recent Trends and Policy Issues, Cities in Transformation-Transformation. Kalltörp, O. Et. All (Eds). *Cities: Social and Symbolic Change of Urban Space* (p. 65-79). England: Ashgate Publication.
- Rapoport, A. (1977). *Human Aspects Of Urban Form*. New York: Pergamer Press.

- Rapoport , A. (1990). Environmental Quality And Environmental Quality Profiles, In Wilkinson, N (Ed.). *Quality In The Built Environment , Conferance Proceedings*. Newcastle Upon Tyne: Open House International Association.
- Rapoport, A. & Hardie, G. (1991). Culturel Change Analysis, Core Concept Of Housing For The Tswana. Tipple, G. & Willis, K. (Ed.). *Housing The Poor In The Developing World, Methoda Of Analysis, Case Studies And Policy*. London: Routledge.
- Rioux, L. & Werner, C. (2011). Residential Satisfaction Among Aging People Living İn Place. *Journal Of Environmental Psychology*, 31(2), 158-159. Erişim:13 Ekim 2015, <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0272494410001039>
- Savasdisara, T. (1988). Resident's Satisfaction And Neighbourhood Characteristics İn Japanese Urban Communities. *Landscape and Urban Planning*, 15(3-4), 201-210.
- Smith, S. G. (1994). The Essential Qualites Of A Home. *Journal Of Environmental Psychology*, 14, 31-36.
- Songur, Ç. A. (2001). *Konut Morfolojisinin Kullanıcı Memnuniyeti Üzerindeki Etkilerinin Analizi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Sönmez, A. L. (2010). *Nitelikli Servisli Konutların (Residence) Sosyo-Kültürel Sürdürülebilirlik Boyutunun Kullanıcı Açısından İncelenmesi: Levent-Loft Örneği*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Tan, T. H. & Khong, K. W. (2012). The Link between Homeownership Motivation and Housing Satisfaction. *International Journal of Economic and Management*, 6 (1), 1 -12.
- Tekeli, İ. (1988). *Konut Sorunu Üzerine Düşünceler. Birleşmiş Milletler Türk Derneği Yıllığı (Konut Özel Sayısı) 15*. Ankara: Birleşmiş Milletler Türk Derneği Yayınları.
- Tekeli, İ. (1991). *Kent Planlaması Konuşmaları*. Ankara: TMMOB Mimarlar Odası Yayınları.
- Tekeli, İ. (2010). *Konut Sorununu Konut Sunum Biçimleriyle Düşünmek*. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Theodori, G. L. (2001). Examining the Effects of Community Satisfaction and Attachment on Individual Well-being, *Rural Sociology*, 4, (66), 618-628.

- Tiftik, C. (1995). *Çevre Davranış Alanı İçinde Konut ve Çevre Değiştirmenin İnsana Etkisinin Mimari Açıdan Değerlendirilmesi*. Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- TMMOB, (1975). *Konut Kurultayı*. Ankara: TMMOB Yayınları.
- Tognoli, J. (1987). *Residential Environments. Handbook Of Environmental Psychology, 1*, New York: Plenum Publication.
- TÜİK, (2015a). Konut Satış İstatistikleri. 2015. Erişim: 08 Kasım 2015, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18561>
- TÜİK, (2015b). Yapı İzin İstatistikleri. Erişim: 08 Kasım 2015, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18615>
- TÜİK, (2015c). İstatistiklerle Aile, 2014. Erişim: 17 Kasım 2016, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18624>
- TÜİK, (2015d). Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2014. Erişim: 19 Kasım 2016, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=18629>
- TÜİK, (2016). Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2015. Erişim: 22 Ekim 2016, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21580>
- Türkoğlu, H. (1993). *İstanbul'da Konut Bölgelerinde Kullanıcıların Konut ve Yakın Çevresinden Memnuniyet Derecelerinin Belirlenmesi*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Araştırma Fonu.
- Türkoğlu, H. (1997). Resident's Satisfaction Of Housing Environments: The Case Of İstanbul, Turkey. *Landscape and Urban Planning*, 39, 55-67.
- Varady, D. P. & Preiser, W. F. E. (1998). Scattered-Site Public Housing and Housing Satisfaction: Implications For The New Public Housing Program. *Journal of American Planning Association*, 6(2), 189-207.
- Varady, D. P., Walker, C. C. & Wang, X. (2001). Voucher Recipient Achievement of Improved Housing Conditions In The US: Do Moving Distance And Relocation Services Matter. *Urban Studies*, 38(8), 1273-1305.
- Vries, S., Verheij, R. A., Groenewegen, P. P. & Spreeuwenberg, P. (2003). Natural Environments Healthy Environments? An Exploratory Analysis Of The Relationship Between Greenspace And Health. *Environment and Planning A*, 35, 1717-1731.
- Weidemann, S. & Anderson, J. R. (1982). Residents' Perception Of Satisfaction And Safety: A Basis For Change In Multifamily Housing. *Environment and Behavior*, 14, 695-724.

- Wilner, D. M., Walkley, R. P., Pinkerton, T. C. & Toyback, M. (1962). *The Housing Environment And Family Life*. Baltimore, MD: John Hopking Press ABD.
- Yaşam Projeleri, (t.y.). Ankara Yaşam Projeleri. Erişim: 17 Aralık 2015, <http://www.yasamprojeleri.com/ankarada-eskiyen-cayyolunun-yeni-gozdesi-yasamkent.html>
- Yeşilkavak, F. (2007). *Apartman Konut Mutfaklarının İç Mekan Tasarımının Kullanıcı Memnuniyetine Etkileri*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, H. (2012). *TOKİ' nin Sosyal Konut ve Lüks Konut Projelerinin Değerlendirilmesi: Ankara Örneği*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, K., Akalın, A., Yeşilkavak, F. & Hidayetoğlu, M. L. (2007). Konut Mutfaklarının Mekân Kalitesinin Kullanıcıların Fonksiyonel ve Algısal Performansına Etkisi: TOKİ Eryaman 7. Etap Konutları. *Politeknik Dergisi* 10(4), 423-431.
- Yıldız, E. (2011). *Konya'da Dışa Kapalı Konut Yerleşmelerinde Kullanıcı Memnuniyeti Araştırması*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yüksel, H. (2014). *Sosyal Politika Unsuru Olarak Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Uygulamaları Isparta İli Çünür ve Akkent Mahalleri Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca Yapılan Konutlarda İkamet Eden Konut Sakinlerine Yönelik Bir Alan Araştırması*. Doktora tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

EK 1: ANKET FORMU

**T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü**

GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Saygıdeğer Katılımcı,

Bu araştırma, ailelerin konutun fiziksel özellikleri ve çevresine ilişkin memnuniyet durumlarını belirleyerek elde edilen sonuçlara göre konu ile ilgili kurum ve kuruluşlara önerilerde bulunmak amacıyla yürütülmektedir. Sorulara vereceğiniz yanıtlar araştırmanın amacı dışında kullanılmayacak ve kesinlikle kimlik bilgileriniz gizli tutulacaktır. Anket formunun üzerinde isminizi ve adresinizi yazmanız istenmemektedir. Çankaya Kaymakamlığı'ndan Yaşamkent mahallesinde anketi uygulamak için izin alınmış ve Çankaya İlçe Emniyet Müdürlüğüne bilgisi verilmiştir. Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyon onayı da alınmış olan bu araştırmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmakta olup, araştırmaya katılımı kabul edip vazgeçmeniz halinde herhangi bir sorumluluğunuz bulunmamaktadır. Araştırma formunun uygulaması sırasında karşılaşılabileceğiniz sorunlara ya da çalışmanın sonuçlarına ilişkin araştırmacıya telefon ya da e- posta ile ulaşarak bilgi alabilirsiniz. Ankete içtenlikle vereceğiniz cevaplar için teşekkür ederiz.

M. Bengü Şekeroğlu
Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

Araştırma hakkında bilgilendirildim ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul ediyorum.

Tarih

Katılımcı

Adı, soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Yüksek Lisans Öğrencisi\ Araştırmacı

Bengü Şekeroğlu

Üniversite: H.Ü.İ.İ.B.F. Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü

Telefon :

E-posta : bengu.sekeroglu93@hacettepe.edu.tr

Adres : H.Ü.İ.İ.B.F Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü Beytepe/Ankara

İmza :

AİLELERİN KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYETİNİ BELİRLEMEYE İLİŞKİN ANKET FORMU

I.KİŞİSEL BİLGİLER

1-Cinsiyetiniz

	Cinsiyet	
1	Erkek	
2	Kadın	

2-Yaşınız.....

3-Ailenizin İçinde Bulunduğu Yaşam Dönemi

	Aile Yaşam Dönemi	
1	Başlangıç Dönemi (Evlilik ile başlar, ilk çocuğun doğmasıyla biter)	
2	Genişleme Dönemi (İlk çocuğun doğmasıyla başlar, çocukların eğitim, iş v.b. nedenlerden dolayı evden ayrılmasıyla biter)	
3	Daralma Dönemi (Çocukların eğitim, iş veya evlenme v.b. nedenlerden dolayı evden ayrılmasıyla başlar)	

4- Çocuğunuz Var Mı?

1.()Var

2.()Yok

5- Öğrenim Düzeyiniz

	Öğrenim Düzeyi	
1	İlkokul	
2	Ortaokul	
3	Lise	
4	Önlisans	
5	Lisans	
6	Yüksek Lisans	
7	Doktora	

6- Mevcut Konutunuzda Ne Kadar Zamandır Oturuyorsunuz ?.....

7- Konutta Kimlerle Birlikte Yaşıyorsunuz?

	Konutta Birlikte Yaşanan Kişiler	
1	Sadece eşle birlikte	
2	Sadece çocuklarla birlikte	
3	Eş ve çocuklar birlikte	
4	Tek başına	
5	Kardeşlerle birlikte	
6	Büyük ebeveynle birlikte	

8- Konuta Sahip Olma Durumunuz Nedir?

	Konutun Mülkiyet Durumu	
1	Ev Sahibi	
2	Kiracı	

9- Toplam Aylık Aile Geliriniz.....

10- Konutta Yaşayan Toplam Kişi Sayısı.....

II. KONUTLA İLGİLİ BİLGİLER

11- Konutunuzun Tipi Nedir?

	Konut Tipi	
1	Apartman dairesi	
2	Müstakil konut	

12- Konutunuzun Toplam Net m² Alanı Ne Kadardır?

	Konutun Toplam Net m ² alanı	
1	80 m ² ve altı	
2	81-120 m ²	
3	121-160 m ²	
4	161- 200 m ²	
5	201 m ² ve üstü	

13- Konutunuzun balkon sayısı.....

14- Konutunuzun banyo sayısı.....

15- Konutunuzda yerli depo alanı (gömme dolap, giyinme odası, kiler, çamaşır odası v.b.) var mı?

1. () Var

2.() Yok

(16.. ve 17. sorular sadece konutunda yerli depo alanı bulunanlara sorulacaktır)

16- Yerli depo alanlarının bulunduğu yer

17- Yerli depo alanlarının toplam m²'si.....

18. Konutunuzun içinde herhangi bir değişiklik yaptınız mı? (Cam balkon, balkonun içeriye alınması, odaların birleştirilmesi veya bölünmesi v.b.)

1. () Evet

2. () Hayır

19. Konutunuzun mahremiyeti sağlama (Konut içi gizliliği, binaların birbirine yakınlığı) durumu yeterli midir?

1. () Evet

2. () Hayır

20. Konutunuzun sosyal donatı ve rekreasyon alanları (çocuk parkları, yürüyüş alanları, yeşil alanlar, spor tesisleri v.b.) yeterli midir?

1. () Evet

2. () Hayır

21. Konutunuzun çevresindeki komşuluk ilişkilerinin durumu yeterli düzeyde midir?

1. () Evet, yeterlidir.

2. () Hayır, yeterli değildir.

22. Konutunuzun genel olarak fiziksel özelliklerinden ne ölçüde memnunsunuz?

Çok Memnunum	Memnunum	Ne Memnunum Ne Memnun Değilim	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim

23. Konutunuzun genel olarak çevresel özelliklerinden ne ölçüde memnunsunuz?

Çok Memnunum	Memnunum	Ne Memnunum Ne Memnun Değilim	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim

III. KONUT VE ÇEVRESEL KALİTE MEMNUNİYET ÖLÇEĞİ

Konut ve Çevresine İlişkin Özellikler		Çok Memnunum	Memnunum	Ne Memnunum Ne Memnun Değilim	Memnun Değilim	Hiç Memnun Değilim
1	Girişin (holün) büyüklüğü (m ² olarak)					
2	Girişin (holün) şekli (kullanışlılık)					
3	Salonun büyüklüğü (m ² olarak)					
4	Salonun şekli (kullanışlılık, Kare, L, dikdörtgen)					
5	Yatak odalarının büyüklüğü (m ² olarak)					
6	Yatak odalarının şekli (kullanışlılık)					
7	Mutfağın büyüklüğü (m ² olarak)					
8	Mutfağın şekli (mutfak tipi, kapı ve pencerelerin yeri)					
9	Mutfaktaki çalışma merkezlerinin kullanışlılığı (hazırlama, temizleme, pişirme, taksim)					
10	Konutun banyo sayısı					
11	Banyonun büyüklüğü (m ² olarak)					
12	Kent merkezine yakınlık durumu					
13	Alışveriş alanlarına yakınlık durumu					
14	Sağlık olanaklarına yakınlık durumu					
15	Eğitim kurumlarına yakınlık durumu					
16	İşyerine yakınlık durumu					
17	Yaşlı ve engelli bireyler için gerekli düzenlemelerin uygunluğu					
18	Yaya yollarının uygunluğu					
19	Trafik yoğunluğunun durumu					
20	Konut çevresindeki yapı yoğunluğu					
21	Depreme dayanıklılık durumu					
22	Yangın yönetmeliğine uygunluk					
23	Trafik kazalarına karşı alınan önlemler					

EK 2: ANKET UYGULAMA İZİNİ

T.C.
ÇANKAYA KAYMAKAMLIĞI
İlçe Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : 14807679-490-E.6121
Konu : Anket

23/11/2015

Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğün 20/11/2015 tarihli ve 3239 sayılı yazısı ile; Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programında kayıtlı öğrencileri Mükerrerrem Bengü ŞEKEROĞLU tarafından "Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi" başlıklı tez çalışması kapsamında Ankara Yaşamkent Mahallesi ikamet eden ailelere yönelik anket uygulanacağı bildirilmiştir.

Bilgilerinizi ve İlçemizde yapılacak çalışmalar sırasında adı geçene gerekli kolaylığın sağlanması hususunda gereğini rica ederim.

Aydın ERGÜN
Kaymakam

DAĞITIM :

Gereği:
Çankaya Emniyet Müdürlüğüne

Bilgi:
Hacettepe Üniversitesi Rektörlük

EK 3: ÖRNEKLEM BELİRLEMeye İLİŞKİN BİLGİ TALEBİ BELGESİ

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Bilgi Dağıtım Ve İletişim Daire Başkanlığı

Sayı : 27964695-622.03/E.37919

27.11.2015

Konu : Bilgi Talebi

Sayın M. Bengü ŞEKEROĞLU

İlgi : 26.11.2015 tarihli yazınız.

Talep etmiş olduğunuz 02/11/2015 tarihli Ankara ili Çankaya ilçesi Yaşamkent mahallesinin cadde, sokak bazında konut sayıları elektronik ortam da hazırlanmıştır.

Ayrıca, bilgi ücreti olan 11 TL.yi T.C. Ziraat Bankası'nın 2532 Şube Kodlu Ankara Bakanlıklar Kamu Girişimci Şubesi hesabına (IBAN No: TR 040001002532035151315018) ilgili banka şubesinden veya İnternet Bankacılığı aracılığıyla EFT yaparak, dekontunu 0 (312) 417 04 32 nolu faksa veya bilgi@tuik.gov.tr adresine gönderdiğiniz takdirde 28 Kb bilgi e-posta adresinize gönderilecektir. Ancak bilgilerin Okulunuz adına kullanılacağını gösteren Dekanlık'tan alınmış resmi üst yazıyı verilen numaraya fakslamanız halinde ücreti %50 indirimli olarak yatırabilirsiniz. Ayrıca lütfen dekont üzerine faksta okunamayacağı ihtimalini dikkate alarak; isminizi, açık adresinizi, bilgi ücretini ve yazımızın sayı ve konu bölümünü belirtiniz. T.C. Ziraat Bankası Bankacılık Hizmetleri Daire Başkanlığının 22.03.2001 tarih ve 6211 sayılı genel mektubuna istinaden (IBAN No: TR 040001002532035151315018) nolu hesaba gönderdiğiniz mektup ve on-line havaleleriniz için komisyon veya haberleşme ücreti ödemeyiniz. Kurum tarafından üretilen bilgilerin 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı T.C. Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'na aittir. Gerçek ve tüzel kişiler tarafından izinsiz, basılı veya elektronik ortamda çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Bilgiler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Bilgilerinizi rica ederim.

 e-imzalıdır

Şahin ÇELİK
Başkan a.

Grup Sorumlusu

Ek : 28 Kb bilgi

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanununun 5.maddesi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Devlet Mahallesi Necatibey Caddesi No:114 Çankaya/Ankara
Telefon: (0 312) 410 02 22
Faks: (0 312) 417 04 32

Bilgi için:S.KAYA
Geçici Personel
Telefon No:(312) 410 02 45

EK 4: ETİK KURUL İZNI

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : 35853172/ 433- 673

11 Mart 2016

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 04.03.2016 tarih ve 1225 sayılı yazınız.

Enstitünüz Aile ve Tüketici Bilimleri Anabilim Dalı yüksek lisans programı öğrencilerinden **Mükerrem Bengü ŞEKEROĞLU**'nun **Doç. Dr. Hülya ÖZTOP** danışmanlığında hazırladığı "**Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine Etki Eden Faktörlerin İncelenmesi**" başlıklı tez çalışması, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **08 Mart 2016** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Rahime M. NOHUTCU
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Enstitü Müdürü
Enstitü Yardımcısı
Enstitü Sekreteri
Hacettepe Üniversitesi

hac

EK 5: ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
AİLE VE TÜKETİCİ BİLİMLERİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 02/12/2016

Tez Başlığı / Konusu: Ailelerin Konut ve Çevresel Kalite Memnuniyetine Etki Eden Faktörlerin Belirlenmesi

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 100 sayfalık kısmına ilişkin, 01/12/2016 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 6'dır.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/12/2016

Adı Soyadı: M. Bengü Şekeroğlu

Öğrenci No: N13237821

Anabilim Dalı: Aile ve Tüketici Bilimleri

Programı: Aile ve Tüketici Bilimleri Tezli Yüksek Lisans

Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.**DANIŞMAN ONAYI**

UYGUNDUR.

Doç. Dr. Hülya Öztop